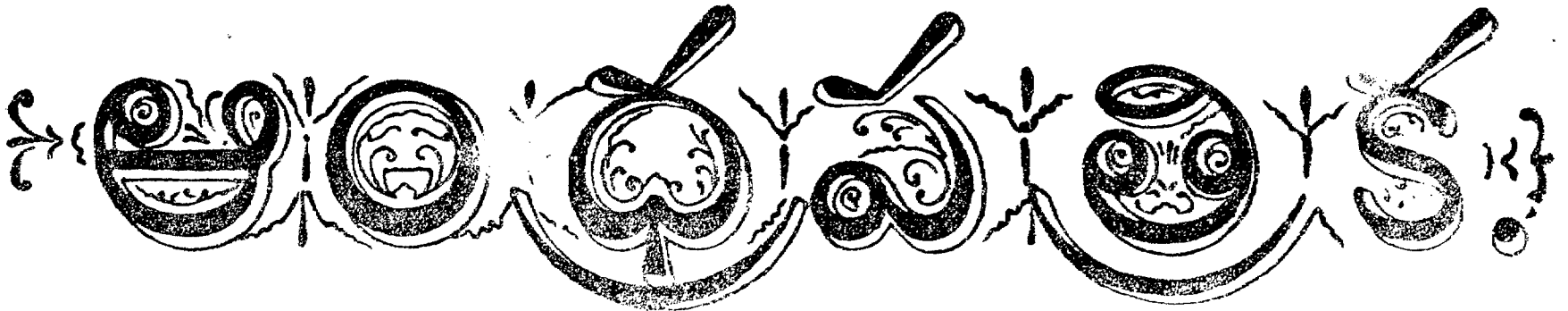

Register No. M. 1118

చందా సం॥ 1-కి 24-0-0. వి డి ప త్రి క 1-కి 0-1-6

311470

ప్రతి దినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1926-వ సం॥ నవంబరు నెల 23-వ తేది మంగళవారము } No. 197
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామసంవత్సర కార్తీకమాస బహుళ చవతి. } సంచిక ౧౯౭

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకువేలు యోగ్యతాపత్రములు వాందియున్నది. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

ఈమందును దుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతిముంట నుండవగినది.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టిపేది, మద్రాసు లేక, 249 ప్రేరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

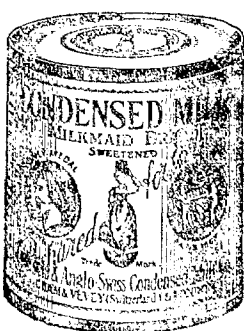
ARE YOU — QUITE SURE

that your milk supply is uncontaminated
and untouched by unclean hands.

YOU CAN BE SURE IF YOU USE

MILKMAID BRAND CONDENSED MILK

which is guaranteed pure, rich, full cream cow's
milk as delicious with Coffee, Cocoa, Tea and
all other purposes as it is convenient, safe and
reliable for Baby feeding. : : : : :

Trial tins are on sale at Annas 2
per tin or will be sent post free
if name and address in full accom-
panied by stamps for Annas 3 are
sent to : : : : :
MILKMAID MILK, P. O. Box 396, CALCUTTA.

NESTLE & ANGLO-SWISS CONDENSED MILK CO., (INCORPORATED IN SWITZERLAND), CALCUTTA

WANTED.

Candidates for Telegraph and Station
Master's Classes. Full particulars and Railway
Fare Certificate on 2 annas Stamp. 3108
Apply to:—

Imperial Telegraph Collage, Delhi

కంట్రాక్టు కావలెను 3264

“పడమర గోదావరి జిల్లా భీమవంట్లో 20,000 చాపా
యల బంగారం కట్టుటకు కంట్రాక్టును కావలెను. కంట్రాక్టు
కావలసినవారు యోగ్యతాపత్రాలతో సహా తమ గూర్పు
గోదావరి జిల్లా ఇన్స్పెక్టరు గ్రామిణ్ రెవ. సి. పి. ట్రాంబర్న్
దొరవారికి జిశంబు 15 వ తేదీన పూర్తిగా ఖర్దు చూడవలెను.”

వైద్య గ్రంథములు 3

శరభరాశీము (బహురాశీము వంటిది) వెల 0-8-0
బాగుచర్య (ఆరోగ్యనిబంధనల దేశపును) వెల 0-4-0 కూట
ముద్దము. (తిదోవ శత్రువినర్య) వెల 0-4-0. 2126
అర్ధరసాయనశాస్త్రము, ముక్త్యాల శృష్టి.

ఆయురే వాషధ రత్నా కరము 3.

చరకచికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భిస్మకకాశిక రు. 1
2046 డాక్టరు శ్రీనివాస కృష్ణ గారి క్రింద, బెజవాడ.

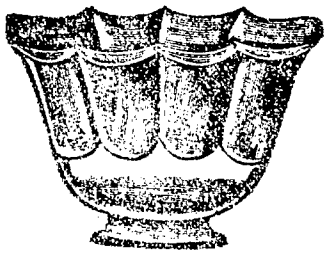
గాంధీ దైవము

భవిష్యత్తును నిగంచి గుర్తిస్తాయని 5 ప్రశ్నలు
ప్రాసిఫంపి ఎడల సమయం బదులు ప్రాసిఫంపెదము ప్రశ్న
ప్రాయకాలము లేక బాధల నిఖిలము తెలుపవలెను. 5 ప్రశ్న
లకు రు. 1-0-0 సె ప్రతిప్రశ్నలకు రు. 0-4-0 వి. పి.
ఖర్చులు 0-4-0 అవును. 2598

ఆంజనేయ స్వామి జ్యోతిషాలయము
లి క త్త ణి

వర్తకులకు యిట్టి సదుపాయము ఇదివరకు లేదు 1882

వర్తకశిఖామండలము } సీమవెండికి గారంటి నిచ్చేదము } వర్తి గృహమునందును
అమూల్యమైన తిరుణము } ఖరారు ధర } అవశ్యముగా నుండితీరవలెను }

దిగువ తెలుపబడిన వర్తకకారము యివ్వబడును. ఒకేసారి 1 గ్రాము ఆర్డరు యిచ్చిన ఒక వారము లోపుగా పరధరా చేయబడును. లోప, వైఫల్యముగా మెరుగునయ్యబడియున్నది.

1 గ్రాము మొదలు 3 వరకు	కు 1 కి ధర రు	1-1-0
6 " 12 " "	" "	1-0-6
3 దజన్లు ఒకేసారి తీసిన	" "	1-0-0
6 " " "	" "	0-15-6
12 " " " (1 గ్రాము)	" "	0-15-0

కొలిపోను నెం. 2802

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ

తండ్రివిలాసము "ఉమ్మడియార్" 2 నగలవర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

మీరు దీర్ఘకాలమునుండి ఎదురుచూచు చుండినది ఏది?

అమెరికన్ పట్టు అంగవస్త్రములు

తెల్లని తెలుపురంగు వట్టవైన పట్టుగలదు. ప్రతిదినము చక్కగా ఉతికి ఉపయోగించుటకు తగినది. చాకటికి చేయవచ్చును. రెండు ప్రక్కలందును అంచుగలదు.
5 మూరలు పొడవు X 40" వెడల్పు

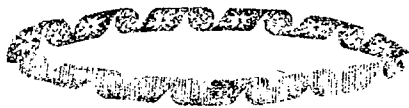
దొరకలేదని! తరువాత వ్యసనపడ ననవచ్చునట్లు. యిప్పటికే 1500 అంగవస్త్రములు విక్రయించబడినవి. తరువాత వచ్చిన ఆర్డరులను పంపలేనది కాదు. కొత్తస్తావనచేయుండుటలన మొట్టమొదటనే తీసుకొనుడు.

కే. ఎస్. మత్తయ్య కంపెనీ, 287, ఎస్టేషను, మద్రాసు.

కాసుబంగారమునకును, మంచి వెండికిని గ్యారంటీ చేయగలము.

కరంచందు చబిల్ దాసు, బంగారు వెండినగల

వర్తకులు 437/3 బంకసాలపేథి, సాహుకారుపేట మద్రాసు.

దరఖాస్తును పంపిన క్యాటలాగును ఉచితముగ పంపబడును.

రూ 1,50,000 ఖర్చుచేసి తయారు చేయబడినది.

గొప్ప ప్రారంభ దినము

మధుర బరిజినల్ బాయిస్ కంపెనీ వారివలన

దశావతారము చెప్పపురి రాయల్ థియేటరునందు

9-12-26 గురువారము రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభము.

నదరు తేదీనుండి ప్రతిదినము ఒక నెలవరకు ప్రదర్శించబడును.

పగటి నాటకములు:—సోమ, బుధ, శుక్ర, ఆదివారములందు సాయంత్రము 5 గంటలకు ప్రారంభించబడును.

రాత్రి నాటకము:—మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభించబడును.

టిక్కెట్ల ధరవివరములు:—రూ 3, 2, 1 అకౌలు 8 మాత్రమే

ముఖ్యగమనింపు:—మొదటి రెండుతరగతులు మాత్రమే టి 1-కి రూ 0-8-0 చొప్పున అధికముగా చెల్లించిన రిజర్వుచేయబడును.

3257

ఎస్. ఎం. సచ్చిదానందపిల్లె, ప్రొప్రైటరు.

నిత్యకర్తాక్షరము

ధ్యానశ్లోకానుసారగాయత్రి రంగులపటము గలదు. ఈ గ్రంథమునందు స్నాన, సంధ్యా, జప, హోమ, బ్రహ్మయజ్ఞ, దేవతార్చన, వైశ్ణవదేవ, అతిథిపూజలు, అను శా. నిత్యకర్మమున్నూ, దీనికి సంబంధించిన ఉత్సాహపూరితమైన, విస్తృతవివరణ. యజ్ఞోపవీతధారణ, సూర్యోపస్థానము, అత్మయజ్ఞము, మున్నగు దాదాపు 80 విషయములు ధర్మశాస్త్ర వచనసహితముగ గలవు, సాదాజైందు 2-8-0 కలికోజైందు 3-0-0 లైబ్రరీఎడిషన్ 4-0-0 3138

సంస్కృతగ్రంథముల కేటాగునకు వ్రాయుడు.

మానేజరు:—స్వధర్మప్రకాశిని, కీల్ పాకు, మదరాసు.

రైతు ఎరువులు

రంగనాయకులుగారు (ఆకుస్థర్లు)

సారవంతమైన భూమి యున్నను వర్షపాతము తగినంతగా నున్నను, మన పైగులేల యింతటివగా నున్నవి? ఎల్లప్పుడెంత బీదగానుండెనా, లేక యీమాధ్యనే భూమిసారము తగ్గింపంట్లు షీజించెనా యను ప్రశ్నలు మనలనెదుర్కొనును. ఈ పల్లెతాలాకా మాచవరములోని యొక ప్రసిద్ధ రైతు నలుబది వత్సరములక్రితము భూమి యిప్పటికంటె యెక్కువగా మౌచ్చుగనో పండెడివనియు అప్పుడు 'వచ్చు' లెప్పు ఇప్పుడు వేసి నట్లు యెరువులు వాడలేదనియు భూమిని పడనుజేసెదగాని, లంచము పెట్టలేదనియు తెల్పిరి. బ్రాహ్మ్యులొడూరు మన సముగారింట్లో ఇప్పటికి నలుబది వత్సరముల క్రితము ఒకరము నకు రెండువ్వర పెద్ద పుల్లనడ్లను (2500 పానులు) పండించుమం దెనియు అయితే ప్రతిసాసామికి యేరెండో మూడో యక రముల మాగాణి యుండెననియు ఎరువంతయు దానికే తోలి రొడ్లవ్వనుండు ఆకు ఇతర తుక్కులను వేసెదనియు నీట్లజెట్టిన వెనుక దగ్గరవర్గర నెలదినములు బాగుగా భూమిని మాగనిచ్చి వచ్చును నాల్గయిదు సార్లు చేయుచుండిననియు నీరు సమృద్ధిగా నుండెననియు, అందువలన యాయద్యుకపంట్లు కల్గెననియు తెల్పెను. ఇప్పటికి, చింతలచెరువు ప్రాంత్యములందు, మోపాడు ప్రాంత్యములందు రైతులు యకరము భూమిలో అలకనగా 2½ పెద్దపుట్టాడ్లను పండించుచున్నారు. కాన వెనుకటి కాలమునం దే హెచ్చుపంట్లు పండించుండెనని భావించుట కాధారములు కన్పడుచున్నవి. ఇతరులు మాడ ఆయభిప్రాయమునే బలపరచుచున్నారు. ఇప్పుడింతటి స్థితి కల్గుటకు కారణము లనేకము లున్నవి. ప్రజాభివృద్ధి హెచ్చుగా కల్గుటయు గ్రామము చుట్టునున్న భూమినంతయు సాగుచేయుటవలనను ఎరువులు ఖరీదె పశువుల రెండుట కష్టమై, రైతులు సోమరులై, నీటి సప్లయ తక్కువగుటవలన వెనుకటివలె బాగుగ పండించుట దుస్సాధ్య మగుచున్నది.

పశువుల మలమూత్రమునంతయు, ఎరువుగా నుపయోగించవలయునన్న వంటచెడు కరవేర్చును. కందికట్టె గోనకట్టెలను హెచ్చుగా పండించుటవలనను. సరవితోపులు వృద్ధి చేయుటవలననునట్లుయు ఇప్పటివరకు బంజరు భూములుగానున్న యిసుక పరలందు సరవితోటలు వేయుట లాభముగను. తాటి, కొబ్బరి, ఈతతోపులు గూడ లాభకారియగును. శ్రీ అలపర్తి వెంకన్నగారు ఎలల వన యు తైరసర్కారులందు సరవితెట్ల వ్యాపారము సృష్టించి, దేశోపకార మొనర్చుకో, అటులనే గొప్పగొప్ప రైతులు, వ్యాపారులు, వంటచెడుకు పయోగించు క్రొత్తరకపు తోపులవేయ బ్రయత్నింపవలయును. ప్రభుత్వముగూడ గొడ్లగ్రాసముకై నంటచెరుకుకై అడవుల రిజర్వులను వృద్ధిచేయుటయేకాక కాల్యకట్టలపైన రైలుకట్టల వెంట రహదారుల ప్రక్కన, చెరువులు ప్రభుత్వ బంగారోచుట్టు చెట్లను వేసి, పెంచుటవలన లాభకరము. ప్రతి రైతుకు తనభూమియందు యొకరమున కధనము నాల్గొప్ప వృక్షము వైన వేసి పెంచినచో ఆచెట్ల యాకులను యెరువుగా నుపయోగింప సాధ్యముగను. కొన్ని కొమ్ములు వంట చెడుగా నుపయోగింపవలయును. ఇంగ్లండునందు ఏసంతర్వరమున కాసంవత్సరము కొమ్ములన్నిటి కొట్టి వంట చెడుకు నుపయోగింతురు. తిరిగి యాచెట్లు యిగురువెంటనే పట్టుకొనివచ్చును. అటులనే మన సొలములందట్టి యుపయోగకరముల చెట్లవేయుట మంచిది. దత్తమండలములందట్టి చెట్లనాటుట మనభూములకంటె హెచ్చులాభముకల్గును.

ఇన్ని పనుల జేసినను ప్రభుత్వము శ్రద్ధతో రైతులకు సాయముచేయుటకై ముందుకువచ్చి తన యడవుల కార్మకము మును రైతు పురోభివృద్ధి ననుసరించి యేర్పరుపక పోయినచో లాభమంతగా కలుగదు. మన దేశమునందున్న భూమి 115,20,00,000 యకరములు. అందు 10,00,00,000 యకరములు అడవుల క్రిందనే యున్నది. (ఇంగ్లండువేల్పు రెండు దేశముల విస్తీర్ణము 4,70,00,000 యకరములు మాత్రమే) ఈయడవులు సరిగ్గాను 10,00,00,000 టన్నుల వంటచెడుకును ప్రతి వత్సరము అడవులయొక్క భౌవికాలపు వృద్ధి కంటకుములేకుండనే, సప్లయచేయగలవని శాస్త్రజ్ఞులు చెప్పుచున్నారు. కాని యీవంట చెడుకు పత్తనములకు, నివాసయోగ్యముగ గ్రామములకు దగ్గరలో దొరుకక, కాడవలందు పర్యవసాయ ప్రదేశములందు దొరుకును. దానిని ప్రజల కందుబాటులోని, చౌక ధరలకే తేలెయ్యవలసిన అనేకవేల మైళ్ల రైలుమార్గములు, రహదారులు, వందలకొలది వంతెనలు, నదులపైని స్త్రీమరులు, ఏర్పరుపవలయును. ఆకార్యములు ప్రభుత్వ సాధ్యములు. ఇట్టి వంటచెరుకు సులభముగా జేరుచో రైతులు పశువుల మలమూత్రముల నెరువుగా నుపయోగించుటయు, పైదల పంట్లు వృద్ధి యగుటయు, ప్రభుత్వము రైలుమార్గములమీద నిడు ధనము

మొదటి నాల్గయిదు వర్షములందే తిరిగి వచ్చుటయు సాధ్యమగును. ప్రతిజిల్లా తాలూకాయందును ప్రభుత్వము కొంతభూమిని సంబంధము క్రింద నుంచుటసరము. ప్రతిగ్రామపంచాయతీయు కొన్ని యొకరములభూమిని పెట్టుకొని నుంచి అందు నుంట్ల చెరువును గూడ నిచ్చు పంటల పండించుటకు చేయుటయు, ప్రతిచేనునకున్న కంచెలు సంబంధించిన కై యుపయోగముగా నుండునట్లు చేయుటయు లాభకరము.

పశువుల మలముగ్రామములేకాక శాస్త్రాగ్రముగా రుగూరుచేయబడిన వ్యవసాయశాఖవారి యొక్కతాత్పర్యము లొందిన, ఎరువులను, గొర్రెలు, షేకలు, పండుల యెరువులను మరయొగించుట కూడ యవసరము. గొర్రెల, షేకల శుభ్రముగ దుర్బద్ధముకాకు మన యాంధ్ర జిల్లాలయందు తినినంత నృధిరముగా నుండుటలేదు. వానిపాలు ప్రజలకంతగా రుచించుటలేదు. వాని యున్నియంత నాళ్ళమైనది కాకపోయినను, వెనుకటి దినములందా యున్నిచే గొంగురునునేసి, అమ్మగా ప్రజలందరూ పయోగించెడివారు. ఇప్పుడు కాశ్మీర కాలువలు కాన్పూరుకాలునలు ప్రచారమున కొచ్చినవి. ఒక్క యెరువు మాలకముననే లాభము జూపలేక గొల్లవా రిచ్చు తినినాడ మానుకొనుచున్నారు. వ్యవసాయశాఖవారు, గొర్రెల, షేకలందు మాంసము వృద్ధికరముగానిచ్చు జాతుల, మంచి యెరువు నివ్వగలజాతులను నాణ్యమను యున్ని నివ్వగల జాతులనుకల్పి దేశముయొక్క జంతువృద్ధి జేయుచో గొల్లవారు, తమతగ్గొర్రెల కాపరులు, ఖరీదంతయు మాంస విక్రయము ద్వారాగాని, ఉన్ని విక్రయము ద్వారాగాని చేయుకొని, లాభమునై యెరువును తక్కువ ఖరీదుల కమ్మగలరు. అంత యెరువు లాభమొందగలరు. తిరిగి యాజంతువుల పాలును చాల చౌకగా నమ్మకొనుటకే, దీని ప్రజలు ఆపాల పెరుగుల త్రాగమొందగలరు.

పండి యెరువు చాల ఖరీదగుచున్నది. బండి పడి, పదు నేనురూపాయలమ్మచున్నది. ఎరువుకై కాని మాంసములకై కాని పండివదురుకై కాని, ప్రత్యేకముగా వానిని పెంచునారేరును లేదు. ఎటుకలవారు సాంధ్రదాయ సిగముగా మాంసముకై పెంచుచున్నారు. కాని వానికి వేరుగా తిండివెట్టుటకు మారు, మనుష్యుల యెరువును భక్షింపనివ్వరు. అటుల తిరుగుచున్నప్పుడు పవలిన పండి యెరువును వారి స్త్రీలు, స్త్రీపురుషులు బహిష్కారములందుండగనే, వారి మందరనే, ఏరుకొని తెచ్చుచున్నారు. ఇటుల మొనటినుండి చివరవరకు అసహ్యపుటలవాటులద్వారా లేబడిన యెరువులతో, దానిని నేహర్ష తదితరకులములవారు పూనుకొనుటలేదు. పండిమాంసము బహుదరికరమైనది, బద్ధమైనదని పాశ్చాత్యులందరు తలంచుచుండ, దానిసంబంధములే మాంసభంగమని మన ప్రజలు అజంతుయొక్క పరిసరములబట్టి భ్రమజెంచుచున్నారు. పైరుల కాలములందు, పండులు పైరుల తినివేయుచున్న మిషతో రైతులు వానిని బరిపెలుపెట్టి పొడిచివేయుచున్నారు. కాని యుంగ్లండు దివి తర పాశ్చాత్య రైతులవలె మనవారును ఒక్కొక్కరు నాల్గైదు పండుల తమ చూచిండ్లయందొక కొట్టినందు పెంచి వానికి తినట్లు వేరులు పొట్టు, చనగ, కండితాలు, జొన్న మొక్క, జొన్నల తాలున దైరాలపెట్టినచో అమితమైన విలువగల యెరువు నెంతనో చేహర్షవచ్చు. విలువకల్గిన లాభకరమును గురికరమైన మాంసమును భక్షించుటకుగాని అమ్ముటకుగాని చేర్చవచ్చు. ఇంగ్లండులో వలెనే యిచ్చట ననేక విధముల పండుల నుంచి

జాతికిజెందిన వానిని ప్రభుత్వము దెచ్చి రైతులయందు ప్రచారముజేయుట మంచిది.

మంచి జాతికి జెందిన పండులసంఖ్య హెచ్చినకొలంది మనుష్యుల యెరువుల నేమిచేయవలయును? చైనాదేశమునందు దానినంతను ప్రతిరైతుకల్పి తన భూమికి యెరువుగా వేయుచున్నాడు. బస్తీలయందున్న యెరువును వేలంపాటలో కొని తమ భూములకు, చైనా జమానాదేశములందు బొంబాయి రాజధానిలోని బస్తీల మట్టునన్న, చెన్నపట్టణముకు దగ్గరలోనున్న రైతు లనేకులు తమ భూముల కుపయోగించుచున్నారు. ఇంగ్లండుదేశమునందుమాడ గ్రామములు తమ దొడ్లయందు గొయ్యివీసి అందు రెండు పెద్ద బొక్కెనలనిడి, వానిపై రెండు రంధ్రములు గల పెక్కువచుచు అంద్రములందా విడచిన యెరువు నా బొక్కెనలయందును ప్రతివారు ప్రతిపరిగియము కొంత నుట్టించిన విడచివచ్చుచుండురు. కొంతకాలమున కాబొక్కెనయందొకగడ్డగా నుట్టి నిధముగా యెరువునం యుండ, దానిని గూరైతులు తమ వనములందొక ప్రక్క కప్పుకొనవలసింది, అచిచ్చినప్పుడుభూమిపైవేసిదున్నుదురు. అన్ని దేశములందును మనుష్యుల యెరువు వతి బలవంతమైన యెరువునని శాస్త్రజ్ఞుల యభిప్రాయము. మనము గూడ నీయింగ్లీషు పద్ధతి నవలంబించుచో ప్రతిదినము మనవారు బహిష్కారముకి పోవుచుండగల్గ కష్టములు తగ్గుటయు, బంగారుకంటి యెరువు సంతృప్తిముటయు దేశముభాగ్యవంతులమగుటయు సాధ్యము.

ప్రతిరైతునకు, ఒక్కొక్కపంట పండించుచున్న కొలదియు తన భూమి నిస్సారముననున్నదనియు ఎంతబోయియు ఎరువు సూర్యునికంటి గాలి వర్షములద్వారా మనము సృష్టిసహాయముతో నిచ్చుచుండునా అంతబోయి మే భూమియు పంటలనీనుట యందు తిరిగి యిచ్చుననియు తెలిసియే యున్నది. నలుబది నీబహిష్కరముల క్రిందులే పాటికన్న రూపాయికి పదునారు బండ్ల నమ్ముచున్నను ఎరువుల వేయ రైతులు వెనుదీయుచుండిరి. కాని ఇప్పుడు పాటికన్న రూపాయికి ఒక్క చదరపు గజము లేక బండి మాత్రమే యిచ్చుచున్నను ఆముదపు పిండి బస్తా పదిరూపాయ లమ్మచున్నను పండిపెంట్ల పది పదునేడు రూపాయలు బండికి ఖరీదైనను ప్యాక్రికంపెసి యెరువులు బస్తా పదిరూపాయలనుండి యమ్ముచున్నను మాగాణి భూముల కై తు లమితముగా యెరువుల వేయుచునేయున్నారు. ప్యాక్రికంపెసి యెరువుల నిక్కడకు రెండు వర్షముల క్రిందటివరకు, వ్యవసాయశాఖవారిద్వారా యమ్ముచు వోవుచుండెను. ఉక్కిగడ్డలకు, లాభమునై తీసిపెట్టుకుంటుంటే అమ్మిన యెరువుబట్టి గ ఇంతయిచ్చుమనే హెచ్చుగా యెరువు లమ్ముకు వెట్టుబడిన ని కాపు, నిరుడు ఈరేడు, గుంటూరుజిల్లాకల్ల శ్రీపంపలూరి నరసింహారావుగారిని, ప్యాక్రి కంపెసి యే జెంటు గా నేర్పరుచుటవలన ఆయన శ్రద్ధగా, మరుగుగా దాదాపు యిరువదిగ్రామములందెక్కడ ప్రచారములోని కట్టి శాస్త్రాగ్ర యెరువుల దెచ్చి రైతులకు నేనజేయుచు తాను లాభమొందుచున్నాడు. ఇటులే ప్రతి తాలూకాకు ప్రతిజిల్లాకు యేజెంట్లర్న డ్రి, సహకారపరపతి సంఘములు కూడ నీనేపడేననేగాని రైతులకు లాభము కలుగజాలదు.

రైతుబృందమునందు కృష్ణాజిల్లాయందు నల్లరును గుంటూరు జిల్లాయందు యిద్దరును, జమ్మిశార్కాటునందొక్కరును వ్యవసాయశాస్త్రమునందు గొప్ప పాండిత్యమును బొంది పా

శ్చాత్యదేశములందు అమెరికా యందలి వ్యవసాయ పద్ధతుల జదివిన వారున్నను వారి నుపయోగించి భవిష్యత్వవారు ప్యాక్రికంపెసి యట్టి విదేశీయ వ్యాపారులకు లాభమెల్ల బోవుటకు మారు, మనదేశస్థులకే లాభము చేందుటకై మన రైతులకు యెరువుల ధర తగ్గుటకై, ఎరువుల జేయు కర్మాగారము నొకదాని నిర్మించినపిమ్మట లాభదాయకము. (1) నూనె తీయుమరుల దట్టించి, ఆవ్యాపారమును వృద్ధి జేయుచో పిండి చాల సమృద్ధిగా దొరకును. (2) జలపాతములవలనగాని కాలువల వలనగాని చాకయైన ఎల్లెత్తిపిట్టలవలన గాని నమపబడ యంద్రములున్న గాననుంకి బొగ్గు పలుకు పదార్థమును తయారుచేయవచ్చు. ఈపదార్థము భూమికి చాల యుపయోగకరము. (3) పంటచెరు కాన్పిన పిమ్మట మినులువని, కచ్చికలు, రైసుమినులుందు నచ్చుచుని, కచ్చికలు, రాతిగిగాములందు కేలు కచ్చికలందు బొటామెయను వస్తువులను కాన, చెల్ల కతియుపయోగము. అట్టి యెరువు మారకపోనిచ్చుచున్నాము. (4) తిరుచినాపల్లి జిల్లాయందున్నట్లు రాతి ఫాస్ ఫేటు యొచ్చుటచేన యున్నదే మా కనిపెట్టిన యెడల ఫాస్ ఫేటు యెరువుల తయారుచేయవచ్చును. (5) ఎముకలు చాల యుపయోగకరమైన యెరువునను, కాన చచ్చిపోయిన గొడ్డ యెముకలన్నిటి నొక్కదానివైన దీరుపోసియకుండ జేసి ఎరువులజేయు టు త్తము. (6) సున్నము కూడ మంచియెరువే.

రైతులకు వానగా సానుచేయుటవలన కల్లు లాభములు తెలిసియేయున్నను, ఈకాలపుమాగాని భూములందలి రైతు యువకుల కీవిషయములంతగా తెలిసినట్లు కన్పడుటలేదు. ఎరువులు వేయుటవలన యెంత లాభముగలదో అంతలాభము దున్నుటవలన, దమ్ములవలన, భూమిని దుర్బలమిచ్చుటవలన కల్లును, మాదవ కప్పు రైతు అనుభవమునందు నలభైవర్షముల క్రితము జతయెట్లు ఒక్కమాగాని యెరువు వానగ పలుసారులుదున్న ఇప్పుడు 25 వర్షములు దున్నుచున్నదట. బ్రాహ్మ్యుకోడూరు రైతుప్రకారము ఆకాలమున ననేకరోజులు భూమిని కుగ్గించుగా ఈదినములందు నీరురామిచే రైతున తిడిచే నీరు వచ్చుటతోడనే భూమి తడిసి తడివకముందే మడిమ లోతైన భూమి పెత్తబడక పూర్వమే నాటువేయవలసి వచ్చుచున్నను, ఆదినములందు పలువారులు దమ్ముజేయగా ఇప్పుడు చిన్నిచిన్ని దున్నులతో బరువులేని చిన్న నాగలితో నొక్కపరియా యము దున్నుటకే సాధ్యమునటలేదు. మాచవరపు రైతెయను భవము ప్రకారము అప్పుడు రెండుసంవత్సరములొక్క చేనుపై పైపండించిన మరీ రెండు సంవత్సరములలో లేక ఒక్క సంవత్సరమే దీనిపై నేడియు పండింపక మరొక భూమిపై పండించుచుండెడివారట. ఇప్పుడొక చేనుపై ప్రతిసంవత్సరము పంట గొనుచు, గాలి ఎండి తగలకముందే జనుము వేయుచుండుటచే, బలము తగ్గకేమిసేయును. ఎద్దులకు, ఆవులకు బదులు, దున్ను పోతులు బుర్రెల నుపయోగించుచో, దమ్ముకొరకుగూడ నవి యుపయోగపడును. ప్రతిరైతును తనచేయందొకభావి త్రవ్వించుకొని, రేపామాపో కాలుననుండి తనకు నీరువచ్చునను నమ్మకము దోచినప్పుడు, తన భావిలోని నీరుమోటువేసి, భూమిని పవనజేయ మొదలిడుట లాభమేమో, జనుము పంటకొచ్చిన పిమ్మట, తిరిగి నాట్లకొమ్మనరకు రెండుమాడు కెలల వ్యవధి యున్నదికాన భూమికి బలమిచ్చునేడైన పైరునువేసి, దానిని తిరిగి నాట్లకుమందు భూమిపై పడదున్నిన లాభము కలదేమో వ్యవసాయశాఖవారు పరీక్ష జేయు టగత్యము.

మీకు కావలసిన సబ్బు

మిడ్లెగ్లీస్ చందన సబ్బు టాయిలెట్ సబ్బుకంటేను మిక్కిలి శ్రేష్ఠమైనది. చర్మమునకు గల స్యాభావికమైన కాంతిని ఆరోగ్యముగా నుంచుటయందు దీనికింటే మించినది మరేదీయు లేదని అనేకసంవత్సరముల నుండి ప్రజలకు తెలియును. దీనియందుగల ఉపశమనమును గణించుచుగము, విదుర్నునట్టి గణము అద్దంపబడిన రోను కూపములు చర్మము కుష్మించుట, ముచ్చలు మొదలగువాటిని పోగొట్టువని ప్రజలకు తెలియును. దీనియందు గల ఇతర రమ్యమైన గుణములతో సహా ఉపశమనమును గణించు గుణములుంటుటచేతనే టాయిలెట్ సబ్బుకంటేను మిడ్లెగ్లీస్ చందన సబ్బు చాల ప్రఖ్యాతిబడవడం.

మిడ్లెగ్లీస్ చందన సబ్బు
చాల పరిశుభమైనది.
హిందూ దేశమునకు ప్రావేళిగు రిక్రిజెంటేటివు:
పోస్టుబాక్సు నెం 313, బొంబాయి.

ॐ —————
 మ ద రా సు శా న న న భ

భారతశాసనసభ

కాంగ్రెసు	జస్టిసు	స్వతంత్ర	ఇతరులు
(1) ఎ. రంగస్వామిఅయ్యంగారు (2) సి. దొరస్వామిఅయ్యంగారు (3) పయ్యకు ముర్తుజసాహేబుగారు (4) ఆర్. కె. వజ్జుగండ్లెటిగారు (5) కె. వి. రంగస్వామిఅయ్యంగారు (6) యం. కే. ఆచార్యులుగారు (7) ఎస్. క్రినివాసయ్యంగారు (8) టం. ప్రకాశంగారు (9) యన్. కేవయ్యంగారు (10) బత్తిని పెరుమాళ్ నాయుడుగారు (11) వరహగిరి వెంకటేశ్వరయ్యగారు	O	(1) విద్యసాగరపాండ్యగారు (2) హాజిఅబ్దుల్లా హాజికాసీంగారు (3) జి. సర్వోత్తమరావుగారు (4) అబ్దులు లతీఫ్ ఫరూకిగారు	(1) ఇ. యం. మెక్కెయిలుగారు

మధుర సాధనములు

స్వరాజ్యపక్షమువారు
మంత్రపదవు లంగీకరింపరు.
(మారాజకీయవిలేఖరి)

స్వరాజ్యక్షణాయకు లగు సి. వి. యన్.
నరసింహారాజుగారు ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెసు సం
ఘాధ్యక్షునితో సంప్రదించి ముగ్ధిపదవుల నంగీక
రించుటలేదని కేపు గవర్నరుగారితో ఖండితముగ
దెల్పుదురని తెలియుచున్నది.

అరుంధతీయ సభ :—ఎస్. వెంకటపతిగారు యిట్లువ్రాయచున్నారు :—అరుంధతీయ సంఘము మొదటి రెండువార్షిక సమావేశములు 1920, 1922 సం॥ ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, పితాపురం వహారాజుగార్లు అధ్యక్షతక్రింప జరిగినవి. 19-11-26 లేదీన గోఖలేహాలులో జరిగిన సభ 3-వ వార్షిక సమావేశముగ మేముంగీకరింపలేదని చెప్పియుంటిమి. నిజమగు మాడవ సభ డిశంబరు 5-వ లేదీన జరుగును.

రాకపోకలు:—గౌ. సర్. హబిబుల్లా సాహెబు
గారు డక్షిణాఫ్రికా రాయబారపు నాయకులు, సభ్యులు సర్
జార్జి పాడిసనుగారు నిన్న రాత్రి బొంబాయి మీదుగా డక్షిణ
ఆఫ్రికా బోవుటకు పయనమయిరి. సర్. అన్నామలెచెట్టి
గారు జి. ఎ. నళేశనుగారు మున్నగువారు వారిని దిగజేట్టిరి.
టి. రుథర్ఫర్డుగారు నిన్న రాత్రి గుత్తి బోయిరి. టి.
ప్రకాశంగారు మాలానాఫరూకిగార్లు నేడుదయము వచ్చిరి.

చెన్నపురి పద్మశాలి సంఘప్రతినిధి:—
 15-11-26 లో జరిగిన చెన్నపురి పద్మశాలి సంఘసమా
 వేశములో ప్రైసెంటు తోపున పల్లంపేట నివాసు లగు
 మహారాజశ్రీ నూకల వెంకటసుబ్బయ్యగారిని చెన్నపురి శాసన
 సభయందు తమ ప్రతినిధిగా నియమింపుటకు తీర్మానించుకొని
 సదరు తీర్మానమును ప్రైతారీఖున శ్రీప్రభుత్వమువారికి కంఠి
 వారములముగా విన్నవించుకొనబడినది. —ఈ పాధ్యాయుడు.

కవికుమారసమితి: బెజవాడ

అక్షయ వామనవత్సరకార్తీకశుద్ధ తదియ సోమవారము పగలు నాలుగుగంటలకు ప్రతాప వేంకటేశ్వరకవిగారి యాజమాన్యముక్రింద సభజనపబడి “కవిమనూరసమితి” అనుసంఘము బి.టి. కృష్ణమాచార్యులగారిచే స్థాపింపబడినది. ఇందుకవిత్వయునుగూర్చి ప్రతి ఆదివారము సువస్థానింపబడుదురు. ప్రస్తుతమిది పదునగుబాలకవులచే నెలకొల్పబడినది. కవిత్వాభివృద్ధికై యనునగు గ్రంథములకీర్తి గ్రంథ భాండాగారముగూడ స్థాపించిరి. ఈ సంఘ యుపవళుందగు మృదు నధుర శైలిని వ్యాసముల వ్రాసి పత్రికలకు బంపుటకు తీర్మానింపకొనిరి.

బాలకవి కృష్ణారావు.

అది ఆంధ్రకేంద్ర సభ :—మొన్న సాయంకాలము వేపేరియందు అది ఆంధ్రకేంద్రసభ జరిగెను. రా. సా., ఎం. సి. మధురై పిల్లైగారు అధ్యక్షతనహించిరి. అది ఆంధ్రులందరు ఏకమై ఏకాభిప్రాయమును ప్రభుత్వమునకు చెల్పుటకై యీ కేంద్రసభ మధురైపిల్లైగారిచే స్థాపింపబడినందుకు సంతసము చెల్చుచు సంఘమువారందరు యీ సభలో జేరవలెనని వరదరాజ భాగవతరు చెప్పిరి. ఈ దినవవారు సభ కార్యనిర్వాహకులుగా ఎన్నుకొనబడిరి :—

రా. సా., మధుకైపిల్లెగారు అధ్యక్షులు. వి. జి. వాసు
దేవపిల్లెగారు. రా. సా., వి. ధర్యశింగంపిల్లెగారు కార్యదర్శి,
కోశాధిపులు. ప్రచారసంఘమొకటి నియమించబడెను.

ఆదిద్రావిడులు ప్రభుత్వమువారికి ఆదిమండియు నేవజే
యుమండినయు, వారి నెక్కువగ పోలీసు తదితర ఉద్యోగము
లందు నియమింపవలెననియు అభ్యర్థించు కోరెను.

ఆంధ్రమహాసభల ఆహ్వానసంఘము, ఏలూరు.

ఆంధ్రమహాజనపథ లీనల 28, 29, 30 వ తేదీలలో, ఏలూరునందు జరుపబడును. ప్రస్తుత దేశపరిస్థితులలో, ఆంధ్ర మహాజనులెల్లరును సమావేశమై భవిష్యత్కాగ్యక్రమము నిర్ణయింపవలసియున్నది. కాన, ఆంధ్రులెల్లరు సభలకు విచ్చేసి, కార్యక్రమనిరూపణమున లోడ్వేసి, సభలను జనుప్రదము గావింప గోరుచున్నాము.

అత్మకూరి గోవిందాచార్యులు,

అహమ్మనసంఘాగ్నక్షుడు,

ఆంధ్రరాష్ట్రమువహాసభ.

మోతే నారాయణరావు

అహో న సంఘాభ్యక్షోఽను, ఆంధ్రమహాసభ.

మాగంటి బాపినీడు

ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు

గ్రంథాలయసభ.

కా ర్య క్ర మ ము.

విషయము.	తేదీ.	కాలము.	ప్రదేశము.	అధ్యక్షులు.
ఆంధ్ర రాష్ట్ర సంఘసభ	27-11-26	మ. 2 గం.	గాంధీమహావిద్యాలయం	
పత్తాకోచ్ఛవము	28-11-26	ఉ. 8 గం.	"	శ్రీ శ్రీ బు సాంబమూర్తి గారు
ఖడ్గగుడ్డ బేళి చిక్కి ప్రవర్తనము	"	ఉ. 9 గం.	"	శ్రీ సి. రాజగోపాలాచార్యులు గారు
8 వ ఆంధ్ర రాష్ట్ర మహాసభ	"	మ. 1 గం.	పాండురంగ సినిమా హాలు	శ్రీ కె. వి. ఆర్. స్వామినాయుడు గారు
గాంధీమహావిద్యాలయ వార్షికోత్సవము	"	సా. 5 గం.	గాంధీమహావిద్యాలయం	శ్రీ సి. రాజగోపాలాచార్యులు గారు
రాష్ట్ర మహాసభ విషయ నిర్ణయసభ	"	రా. 8 గం.	"	"
8 వ ఆంధ్ర రాష్ట్ర మహాసభ	29-11-26	ఉ. 7-80	పాండురంగ సినిమా హాలు	
హిందీ మహాసభ	"	ఉ. 9 గం.	పురమందిరము	శ్రీ హృషీ కేశవగృహ గారు
నడుమమూలం పోటీపరీక్ష	"	మ. 1 గం.	గాంధీమహావిద్యాలయం	
18 వ ఆంధ్ర మహాసభ	"	మ. 2 గం.	పాండురంగ సినిమా హాలు	శ్రీ రాజా వెంకటాద్రి ఆప్పారావు గారు
ఆంధ్ర మహిళాసభ	"	సా. 3 గం.	బాలికాపాఠశాల	శ్రీ మతి ఆదంబ రుక్మిణమ్మ గారు
గాయక మహాసభ	"	సా. 5-80	టవును హాలు	
రాష్ట్ర మహాసభ విషయ నిర్ణయసభ	"	రా. 8-80	గాంధీమహావిద్యాలయం	
ఆంధ్ర గంధాలము మహాసభ	30-11-26	ఉ. 7 గం.	పాండురంగ సినిమా హాలు	శ్రీ నాశం కృష్ణారావు గారు
రాష్ట్ర మహాసభ విషయ నిర్ణయసభ	"	ఉ. 8 గం.	గాంధీమహావిద్యాలయం	
ప్రకృతి మహాసభ	"	ఉ. 9 గం.	టవును హాలు	దేశోద్ధారక కా నాగేశ్వర రావు గారు
8 వ ఆంధ్ర రాష్ట్ర మహాసభ	"	మ. 1 గం.	పాండురంగ సినిమా హాలు	

ఎన్నికల
గుణ పాఠము
కాంగ్రెసు పక్షాధిక్యము
జస్తిచుపక్ష పతనము

ఎ. రంగస్వామిఅయ్యంగారు

చెన్నపురి శాసన సభా ఎన్నికల ఫలితమును పరిశీలించి జూచినయెడల కొన్ని విశేషములు గాన్పించును. ఎన్నికల శాసనముల మొత్తములో 84 శాసనములు మహమ్మదీయతరప్రజా హిత నియోజక శాసనములును, మహమ్మదీయ క్రైస్తవశాసనములును గలవు. మిగిలినవి వాణిజ్య విరోధి యనుభూతి శాసనములగుటచేత ప్రతినిధులు చాలవరకు బోలీలేకనే ఎన్నుకొనబడిరి. ఈ ప్రత్యేక శాసనములందు స్వరాజ్య పక్షము వారికి పోయిన డేమియులేదు. జస్టిసు పక్షమువారు రిగోల్డ్స్, యి సిల డ్రెక్సు కొనిరి.

పత్రికలందు ప్రకటించిన సంఖ్యలబట్టి మొత్తము 11,05,674 ఓట్లు, పోలుచేయబడిన. ఇందుకాల్గొను వారికి 5,11,662 ఓట్లును, స్వతంత్రులకు 2,47, 143 ఓట్లును మంత్రిపక్షము వారికి 3 4 6, 8 6 9 ఓట్లును వచ్చెను. మొత్తము ఓట్లలో దీనిబట్టి మంత్రి పక్షమువారికి మూడవ వంతుకన్న తక్కువగ నూటికి 31వంతున వచ్చెను. మిగిలిన ప్రతిపక్షవర్గమున కంతకు నూటికి 70 వంతున వచ్చెను. మంత్రివర్గపక్షమువిధ్వంసమయినదనిజెప్పుట కింతకన్న వేరు నిదర్శన మక్కరలేదు. అధికారమున నున్న యీ పక్షమువారి తరపున జనసంఖ్యయందు నూటికి 95 మంది కలరని చెప్పు విషయమును జ్ఞాపకముంచుకొన్నపుడు యీ సంఖ్యల యొక్క ప్రాముఖ్యము ఎక్కువగ గాన్పించును.

సంస్థానాధీశుల సభ

ధిల్లి, నవంబరు 22 :— ఇర్విన్ ప్రభువు నేడు మేట్రా-
పునుందిరమున స్వదేశ సంస్థానాధీల సభను ప్రారంభముజేయి-
చేను. చాలమంది వచ్చిరి. (మ. ప్రె.)

न्यायसाधनवार्ता

ఉరిశెక్కు తగుట

కొండవీర సాంబారు అనువాడు ! 27-6-26 లేదీప
భార్యను చంపినందున విశాఖపట్నం నెవన్సుజ్జిగారు ఉరితూ
విధించియుండిరి. దానిపై ఆపీలు నిన్న చీపుజప్పి ను, న్యాయ
శ్రీనివాసయ్యంగారు విచారించిరి.

ముద్దాయి నాలుగేండ్లక్రిందు పెండ్లాడెను. భార్య
యీ నాలుగేండ్లు ఆతని పక్క చేరనీయలేదు. ఆనాడు ము
ద్దాయి ఆమెను అడవికిదీసికొనిపోయెను. అప్పుట మాట్లాడు
కొనుచుండగ దెబ్బలులావచ్చెను. ఆత డామెను చంపెను. తాను
ఉరిపోసుకొనుచుండగా ఆతని అన్నదమ్ములుజూచి తప్పించిరి.
ముద్దాయి భార్యనుచంపి. పాతి పెట్టి నట్లు వారి ముం
దరను, మేజస్త్రీలు యెదుటను ఒప్పుకొనెను. క్షకాని, నెవెన్ను,
కోర్బులో ఒప్పుకొనలేదని ప్రాసిక్యూషనువాదన. ఆతను ఒప్పు
కొనుటయే ముఖ్యసాక్ష్యమని అంగీకరించినను భార్య నాలుగేం
డ్లనుండి చెంత జేరనీయక బ్రతిమాలుగా తన్ని తరిమివేయుటచే
కోపమువచ్చి అట్లు చేసెయిండునుకాన శిక్ష తప్పించవలెనని
ముదాయితరపు వకీలు వాదించెను.

న్యాయమూర్తులు శిక్షార్హుడని తీర్పువేసి భార్యచేసిరాక
రింపబడి తూలనాడుబడుటచే కోపమువచ్చి అట్లు జేయుటచే
శిక్ష తగిలెననప్పుడని యావజ్జీవదీర్చిపాంతరవాస శిక్ష విధించిరి.
ఎ. వి. నారాయణయ్యగారు ముదాయి తరపు వకీలు.

డొమినియనులకు బిట్టనుతో

సమానాధికారము

రంగును నెజలు వ్యాఖ్య

రంగూ ను, న వం బ రు 22 :— బ్రి టి ష్ ను
తో సమానముగ డొమినియనులకు పైటను యిచ్చుటను గురించి
వ్యాఖ్యిగావించుచు దిగువ అంశముల రంగూను గెజెటువ్రాసెను.

వైబునును మార్చుగావింపటచే నామ్రాజ్యమునకు బా
ముచేహరును. ఇదివరకులె భిన్న బాధ్యత తొలగి మార్పుదేశ
మతో దొవినియును బంధింపబడుచున్నది. ప్రకృత్య నా
మ్రాజ్య సమాజేశ ఫలితము స్వాతంత్ర్య ప్రసాదముని చెప్ప
చును. (ఆ. ప్రె.)

పానగలు ప్రభుత్వము అంతమొందవలెను

మదరాసు రాజకీయములు

కాంగ్రెసుపక్షమువారు ఉద్యోగము లక్కిర లేదనుట

ఇతరపక్షములవారు మంత్రిపదవులకై దేవులాడుట

భల్లీ ఆంధ్ర-భల్లీ మదరాసు

పండిత నెహ్రూగారి అభినందనములు

పర్తూగరు నగరమునుండి పండిత మోతీ లాలు నెహ్రూగారు శ్రీయుత టంగుటూరు ప్రకాశం పంతులుగారికి ఈ కింది తుతివార్త పంపెను. "హృదయపూర్వకముగ అభినందనములు. భల్లీ ఆంధ్ర, భల్లీ మదరాసు".

కాంగ్రెసుపక్షపు నాయకుడు

ఆహ్వానింపబడుట

నిన్నటికింప ఉదయం 11 గంటలకు గవర్నరుగారు కాపనభ కాంగ్రెసుపక్షపు నాయకు డి. వి. యస్. నరసింహారాజుగారిని పిలువవలెను. నిన్న సాయంకాలము 4-15 గంటలకు నరసింహారాజుగారు గవర్నరును పంపింపిరి. కాంగ్రెసు పక్షమునకు చేరినవారు మంత్రిపదవుల నంగీకరింపరని వీరు గవర్నరుగారికి స్పష్టపరచిరి తెలియచున్నది. వారల బుధవారము గవర్నరుగారితో నరసింహారాజుగారు సంప్రతించి మాట్లాడెద రని తెలియచున్నది.

పానగలురాజుగారు

నిన్న మధ్యాహ్నము పానగలు రాజుగారు గవర్నరుగారితో కలసి మాట్లాడిరి. నిన్న సాయంకాలము ప్రభుత్వభవనమున గవర్నరుగారిని పంపింప దిలిచి యం కృష్ణకుమారుగారు వచ్చియుండిరి.

మంత్రి తెవరయ్యెదరు?

రెండు దినములలో మంత్రుల నియామకము జరుగునని మద్రాసు మెయిలుపత్రిక వ్రాయుచున్నది. పానగలు రాజుగారు మరల మంత్రిపదవి నంగీకరింపకూడదని అతనిఅనుచరులే అతనికి హితముపనిపట్టు రూఢివార్త మద్రాసు మెయిలుపత్రిక ప్రకటించుచున్నది.

స్వతంత్రులు

జస్తిసుపక్షమువారితో చేరెదరా?

మద్రాసు మెయిలుపత్రిక రాజకీయవిశ్లేషకుని వైఖరి కను ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—

కడవిన ఆదివారమువారు జస్తిసుపక్షమువారి సమావేశము పానగలు రాజుగారి భవనమున జరిగెను. స్వతంత్రపక్షము వారు ఈసమావేశమునకు ఆహ్వానింపబడియుండుటచే వారి తిరపున ఎ. రంగనాథం మొదలిగారు వెల్లియుండిరి. జస్తిసుపక్షము అంతరింపకూడదని వారు స్వతంత్రపక్షమువారు కలసి పని చేయు వలసి యుండు ననియు, ఆ విషయమై తన అభిప్రాయము తెలుపవలయుననియు పానగలు రాజుగారు మొదలియాగ గారిని కోరిరి. కాంగ్రెసుపక్షమువారు ఉద్యోగముల నంగీకరింపరనియు, జస్తిసుపక్షమువారు స్వతంత్రులు కలసి మంత్రిపదవుల నంగీకరింపవలయుననియు, నూతనమంత్రివర్గమున స్వతంత్రులకు తిగు ప్రాతినిధ్యమువ్వబడుననియు రాజాసాహెబుగారు మాచించిరి. రంగనాథంమొదలిగారు ఈక్రిందివిధమున ప్రత్యుత్తరముపలికి:— "నేను స్వతంత్రపక్షమునకుచేరిన అందరితో పున ఈ పథకు రా లేదు. జస్తిసుపక్షమువారు తమపేరు మార్చుకొని యున్నట్లు కన్పింపకావచ్చును అను పేరుపెట్టుకొని పార్టీ ఆదర్శములను కూడ మార్చుకొనిన ఇండియన్ పక్షముగా కొందరు మిత్రోచేరవచ్చును. జస్తిసుపక్షము బ్రాహ్మణేరిపక్షము అను పేర్లు నాకును మిత్రులకొందరుకును రుచింపబడలేదు." మొదలి యారుగారు ఈవిధమున అభిప్రాయము తెలుపగ నే "జస్తిసు" అనుపేరు వదలుకొనుటకును కొత్తపేరుతో న్యవహరించుటకును రాజాగారు అంగీకరింపరని తెలియచున్నది. పానగలురాజుగారు నూతనమంత్రివర్గము నేర్పరచి కొంతకాలము జరిపి ఉద్యోగము వదలుకొన నుద్దేశించినట్లు తెలిపిరి."

నిజ మేమి?

రంగనాథంమొదలిగారి ప్రకటన

మద్రాసు మెయిలుపత్రిక వ్రాతలను ఖండించుచు ఎ. రంగనాథం మొదలిగారు ఈక్రింది ప్రకటనము గావించుచున్నారు:—

నాకును రాజాసాహెబుగారికిని జరిగిన సంభాషణ విషయమై అసమ్మతిప్రకటన మద్రాసు మెయిలుపత్రిక గావించినందులకు చింతించుచున్నాను. రాజాసాహెబుగారు తన ఇంట జరుగు పార్టీ సమావేశమునకు స్వతంత్రపక్షమునకు చేరినవారి కందరకు ఆహ్వాన పంపిరి. అందరు ఈ సమావేశమునకు పావల యునా అను విషయమై ఆలోచించుటకు స్వతంత్రపక్షమువారి సమావేశము కలివారము వై. యం. సి. ఎ. లో జరిగెను. అందరు ఈపథకు వాయిదా అవార్థములు కల్పింపబడుననియు, అందుచే రాజాగారి అభిప్రాయమును తెలిసికొనుటకై సేనమాక్రము పోయి న చాలా ననియు పార్టీ వారు తీర్మానించిరి. ఏ విధమున ప్రత్యుత్తర మిచ్చుటకు నాకు అధికారము ఇవ్వబడలేదు. కేవలము రాజాగారి అభిప్రాయములను తెలిసికొనుటకు సేను పంపబడితిని. తనమాచులపై పార్టీవారి అభిప్రాయము తెలిసికొనుటకు సోమవారము 10 గంటలవరకు కామకొనియుండిననని రాజాగారుచెప్పిరి. రాజాసాహెబుగారి నూనలను స్వతంత్రపక్షమువారికి తెలుపుటకు నేను అంగీకరింపితిని వ్రాయుట అసత్యప్రకటనము. ఇట్టిసంగర్భములలో అపార్థములకు ఆస్పద మొసగువిధమున మద్రాసు మెయిలుపత్రిక అసత్యములు ప్రకటించుట నాకు ఆశ్చర్యము కలుగజేయుచున్నది.

స్వతంత్ర పక్షమువారి వైఖరి

కలివారమునాకు స్వతంత్రపక్షమువారి సమావేశము వై. యం. ఐ. ఎ. భవనమున జరిగెను. జిల్లాలనుండి పలువురు రానందున సోమవారమునకు సమావేశము ఆపుదలచేయబడినది. నిన్నటిదినము మరల స్వతంత్రులు సమావేశమైరి. ఈసమావేశమునకు టి. సి. శ్రీనివాసయ్యంగారు, అబ్బాసు అలీఖాను, ఎ. రంగనాథంమొదలి, కె. ఆర్. వెంకట్రాయయ్యగారు, కె. చుప్పిలవాసుడు, భామకుండేయలు, డాక్టరు పి. సుబ్బరాయుడు, డి. బి. ఆనందగౌరవామొదలిగారు మరికొందరు వచ్చియుండిరి. పానగలురాజుగారు గావించిన నూతనలపై చర్చ జరిగెను. ఈవిషయమై ఎట్టినిర్ణయము గావించబడలేదని తెలియచున్నది.

స్వతంత్రజాతీయపక్షము

ఈసమావేశమున కాపనభ స్వతంత్రపక్ష మేర్పరచ తీర్మానింపబడినది. స్వతంత్రజాతీయపక్షము అనుపేరుతో న్యవహరింపవలయునని తీర్మానింపబడినది. ఈపక్షమునకు డాక్టరు పి. సుబ్బరాయుడుగారు అధ్యక్షులుగను ఎ. రంగనాథం మొదలిగారు, ఉపాధ్యక్షులుగను ఎన్నుకొనబడిరి.

మద్రాసు మంత్రివర్గము

దివానుబహదరు టి. రంగాచారిగారు

రాజకీయరంగమున కొన్ని తంత్రములు జరుగుచుండుటచే ఈ విషయమై మరల వ్రాయవలసిన అవసర మేర్పడినది. పార్శ్వత్వదేశములందు ఎన్నికలలో నియోజకవర్గములవారు తనపక్షమునకు విరుద్ధమగువిధమున నిర్ణయమొసగి యుండిన ఆత్మగౌరవముగల ప్రజాపక్షనాయకు తెవరును ఉద్యోగమునందు అంబుకొని యుండవలయునను ఉద్దేశముతో రాజకీయతంత్రములు కుట్రలు గావించరు. ఒకమంత్రి వర్గము ఓడిపోయి ప్రతికక్షవారు అత్యధిక సంఖ్యాకులుగ ఎన్నుకొనబడిన మెజారిటీపార్టీ నాయకుని పిలువనంపి పరిపాలన బాధ్యత వహింపవలయునని సామ్యవాదుల దేశనిగోరును. సాంప్రదాయ సిద్ధాంతము ఈ రాష్ట్రమున అవలంబింప బడనందున సాంత్వాంగములకు తంత్రాంగములకు అవకాశ మేర్పడినది. అధికారమునందున్న వారు ప్రజాభిప్రాయమును తిరస్కరింప వెనుదీయరు. కాంగ్రెసు పక్షమువారు ఎట్టిదాపరికములేక ప్రవర్తించుచున్నారు. తమ విధానమును స్పష్టముగ ప్రకటించుట తమపక్షమున ఇతరులు చేరవలయునని జహిరంగముగ ఇతరుల

నాహ్వానించుచున్నాడు. వారినిభావము కార్యక్రమము పరియైనది కావచ్చును. తపస్సునావచ్చును (తపస్సు అనియే నా అభిప్రాయము) ఉన్న విషయము వారు స్పష్టముగ తెలుపుచున్నారు. ఈ రాష్ట్రమున కాంగ్రెసుపక్షమువారు ఉద్యోగముల నంగీకరింప వలయునని కోరుచున్నాను. వారుమత్రము ఉద్యోగముల నంగీకరింపజాలరు. కాని సాంఘిక దుగభిప్రాయములు లేని ఇతరమంత్రులు నియమింపబడిన వారికి తోడ్పడవలయునని పలువురు కాంగ్రెసు పక్షమువారిని కోరుచున్నాను ఇంకను గవర్నరుగారు కాంగ్రెసు పక్షపునాయకుని అభిప్రాయములు తెలిసికొనలేదు. కాంగ్రెసుపక్షమువారు ఆమోదింపజాలని మంత్రివర్గము ఏర్పరచబడిన ప్రజాప్రతినిధులు ఆగ్రహము చెందుటకు చక్కని అవకాశ మేర్పడును. అప్పుడు తప్పక కఠినప్రతిఘటన కార్యక్రమమును కాంగ్రెసుపక్షము వారు అవలంబింపవలసియుండును. స్వతంత్రపక్షమునకు చేరిన వారిలో పనిపరచెందుగురు కాంగ్రెసుపక్షమువారితో చేరి ప్రతిఘటన కార్యక్రమమును కొనసాగింపగలరు.

కాంగ్రెసు సిద్ధాంతములను కార్యక్రమమును ఆమోదింపవారు కట్టుగ

దాదాపు 50 మందియున్నారు. తాము జస్తిసుపక్షమునకుచేరి నవారమని బహిరంగముగ ఎన్నికలయందు పోటీచేసి గెలవినవారు దాదాపు 15 మందియున్నారు. జస్తిసుపక్షముపట్ల అభిమానమున్నను ఎన్నికలసమయమున తాము జస్తిసుపక్షమునకుచేరిన వారమని ధైర్యముగ చెప్పుకొనజాలనివారు పదిమందయున్నారు. స్వతంత్రులుగ పోటీచేసి గెలవిన ముప్పదిమందిలో కొందరిని చేర్చుకొని ఇరువురు జస్తిసుపక్షమువారు ఒక స్వతంత్రునితో మంత్రివర్గ మేర్పరచ ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఈ ఉద్దేశముతో రహస్యపువిందులు, టీకార్తీలు జరుగుచున్నది. ఈ చిల్లరపక్షములకు చేరినవారిందరు ఈ విధమున ఆందోళనపడుచున్నారు.

ఇరువురు జస్తిసుపక్షమువారు ఒక స్వతంత్రుడు మంత్రులైన ఈమంత్రివర్గము ఎట్లుపనిచేయగలదో తెలియపెన్నది. ఆంగ్లేయ ప్రతినిధులు ఆరుగురు, నామినేటెడు సభ్యులు రెండుమంది వీరితో సంపూర్ణముగ కలసినగాని పనిజరుగదు. దా!

ఇట్టిమంత్రివర్గము ఎవరిమధ్యించుటకు ఏర్పరచబడవలయునో తెలియకున్నది. మంత్రులు ప్రజాప్రతినిధుల సహాయముతో కాక నామినేటెడు సభ్యులసహాయముతో పరిపాలనము కొనసాగించుచున్న ప్రజాతంత్రకాఖిలండులపండ్లలయినో తెలియకున్నది. ఈ ప్రజాతంత్రకాఖిలను రిజర్వుకు కాఖాధికారులే తక్కువఖర్చుతో ఇంకను చక్కగ పరిపాలింపగలరు. అధిక సంఖ్యాకులగు ప్రజాప్రతినిధుల సానుభూతి పొందజాలని మంత్రులను ప్రభుత్వమువారుగాని ప్రజలుగాని సహింపజాలరు. గవర్నరుగారిట్టి మంత్రివర్గము నేర్పరచిన సంస్కరణ నిర్మాతల అభిప్రాయములకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించినవారయ్యెదరు. బాధ్యతాయత్ర ప్రభుత్వ సిద్ధాంతముల అభివృద్ధిని నిరోధించినవారయ్యెదరు. జస్తిసుమంత్రివర్గము పనికిరాదని ప్రజలు స్పష్టముగ ప్రకటించిన నిర్ణయమును గవర్నరుగారు తిరస్కరించెదరా? జస్తిసుపక్షము స్వతంత్రులు చేరులకేలము ఆదంబగమును. వేరొక పేరుతో ఉద్యోగమునందు అంబుకొనియుండవలయునని జస్తిసుపక్షమువారు యత్నించుచున్నాడు. గవర్నరుగారిప్రయత్నములకు తోడ్పడిన ప్రజాభిప్రాయమును తిరస్కరించిన వారయ్యెదరు. గోడమీద పిలిచినపూననుండి వారికి ప్రాప్తవామె సగినవారయ్యెదరు. ఎన్నికలసమయములందు అభ్యర్థులు గావించు ప్రకటనయే అతడు ఏపార్టీకి చేరినదియు నిర్ణయించుటకు ప్రమాణముగ గైకొనవలయును.

కాంగ్రెసుపక్షమువారి ధర్మము

కాంగ్రెసు పక్షమువారిపక్షము సందిగ్ధావస్థయందున్నాడు. వారు కాంగ్రెసు ఉత్తరువుల ననుసరింపవలయును. ప్రజానిర్ణయమును కొనసాగింపవలయును ఉద్యోగపదవుల నంగీకరింప కూడదని కాంగ్రెసు నిర్ణయము. కావున ప్రజానిర్ణయము కొనసాగుటకు గవర్నరు కాంగ్రెసుపక్షమునకు తోడ్పడుట ధర్మము. గవర్నరుగారు రెండుపనులు చేయవచ్చును. దిసంబరణలలో కాంగ్రెసు మహాసభ సమావేశమై ఈసమస్యను ఏదో ఒకవిధముగ పరిష్కరించు సంకీర్ణమంత్రులను నియమింపక యూరకుండవచ్చును. లేమన్న కాంగ్రెసుపక్షమువారు ఆమోదింపరగిన మంత్రివర్గము నేర్పరచవలయును. ఇట్లుచేసిన గవర్నరుగారి ఆదరణను కాంగ్రెసు అన్యక్షుడు కృష్ణజ్ఞతతో అంగీకరింప తగు కార్యవిధానము కాంగ్రెసు మహాసభయందు నిర్ణయించుటకు అవకాశముండును. అప్పుడు ప్రజాప్రతినిధులు ప్రభుత్వవర్గము పరస్పర సహకారభావముతో కలసి పనిచేయుటకు పిలువలగును. రాష్ట్రమునందు సంస్కరణములు చక్కగ కొనసాగుట సాధ్యమగును.

కాంగ్రెసువారు మంత్రి పదవుల నంగీకరింప కూడదు [సాక్షి]

మదరాసు ఎన్నికలలో కాంగ్రెసు పక్షమువారే అధిక సంఖ్యాకులుగ ఎన్నికౌచుండిరి. ముఖ్యమంత్రి యధోచిత సహకారవాదులు ప్రజానిర్ణయ మేవిధమున నున్నదియు ఇప్పుడైనను గుర్రెంగెడరని తలచియుంటిమి. కాని ఈవిషయమున మాకు నిరాశ కలిగినది. అపార్థములు కప్పించుటయందు గొప్పపరిశ్రమల బెంగాలీపత్రిక కాంగ్రెసువారుకూడ యధోచిత సహకారవాదులవలన ఉద్యోగముల నంగీకరింపవలయునని ఉత్సాహముగ నున్నారనియు ఉద్యోగముల నంగీకరింపమని చెప్పట ఎన్నికల ఆర్థికముగను వ్రాయుచున్నది. దీని బి. రంగాచారిగారు జార్జి జోసెఫుగారు స్వరాజ్యపక్షమువారు మంత్రిపదవుల నంగీకరింపవలయునని గావించిన హితబోధ కేసలము కుట్రయ్యయ స్వరాజ్యపక్షమువారు ప్రాప్తిహించి పీరిచే ఈశేఖు వ్రాయించినదియు మానముకానివారు వ్రాయుచున్నది. ఇది కేసలము అల్పముగ ఆరోపణ, రంగాచారిగారు జోసెఫుగారు స్వరాజ్యపక్షమునకు చేరినవారకారు. స్వరాజ్యపక్షపు విధానము నిర్ణయించు విషయమై పీరికెట్టి జోక్యము లేదు. ఇదంతయుకల్పముతో కూడిన యధోచిత సహకారవాదుల మనోభావములుగాని వేరేమియుకాదు.

కాంగ్రెసుపక్షమువారి విజయము అవ్యతిరేకముగ పత్రికకు ఆధారము కలుగజేసినది. ఎన్నికల ఫలితములు ప్రజలకు కాంగ్రెసుపక్షము అభిమానమును ప్రకటించుచున్నది. కాని స్వరాజ్యపక్షపు కార్యక్రమమును ప్రజలు ఆమోదించుచున్నారని చెప్పటకు వీలులేదని పత్రిక వ్రాయుచున్నది. కాని ఎన్నికల ఫలితములు స్పష్టముగ కనపడుచున్నవి. కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును అభ్యర్థింపు వోటర్లు స్పష్టముగ వివరించిరి. ఇప్పుడు నియోజకవర్గముల వారు కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును ఆమోదించుటలేదని నూచించుట మీర విపరీతము.

మదరాసులో కాంగ్రెసుపక్షమువారు అధికముగ గెలుచుటచే సందిగ ఫితి వీర్పడినదియు అందుచే కాంగ్రెసువారు మంత్రి పదవుల నంగీకరింపవలయుననియు జార్జి జోసెఫుగారు హితమొసరుచున్నారు. (1) రాజకీయవైదిలను విడుదలచేయుట, (2) నిరోధ శాసనములను రద్దు చేయుట (3) మంత్రులకు నిజమగు అధికారము సగుట ఈమాడువరకుల కొనసాగిన కాంగ్రెసువారు ఉద్యోగముల నంగీకరింపవచ్చునని సబర్కతి రాయబారములలో వీర్పడినదియు మదరాసునందు ఈవరకులవిషయమై ఇబ్బందిలేనందున కాంగ్రెసువారు మంత్రిపదవుల నంగీకరించుట తప్పకాదనియు జోసెఫుగారివాదము. మదరాసులో రాజకీయవైదిలేదు. బెంగాలు ఆర్డినెన్సులంటి నిరోధశాసనములేవు. మదరాసు కాంగ్రెసువాదులు ఇతర ఆంగ్లము ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలరులకు ప్రతిభాసాహర్షములు గలవారలగుచే ఇబ్బందియుండదు అని జోసెఫుగారు వాదించుచున్నారు. ఈవరకులు కేసలము మదరాసుకు సంబంధించివికావనియు, భారతదేశమున అన్ని రాష్ట్రములందు కొనసాగినగాని కాంగ్రెసు నిర్ణయమును మార్పువిషయమై ఆలోచించుటకు వీలులేదనియు జార్జి జోసెఫుగారికి తెలియదు కాబోలు.

కాంగ్రెసు విధానము

[ఇండియన్ నేషనల్ హెరాల్డు]

చెన్నరాజధానియందు సుస్థాపితమై బొంబాయిరాజధానిలోకూడ వ్యాపింపమొదలించి సాంఘికపితాచము ఈ ఎన్నికలలో పారిత్రోలబడినందులకు సంతోషించుచున్నాము. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులుగ ఎన్నికౌచిన శ్రీమాన్ శ్రీనివాసఅయ్యంగారు సాంఘిక పితాచమును రూపుమాపుటకై కంకణము కట్టుకొని పనిచేసినందులకు టి. రంగాచారిగారి స్వాగతముల్యార్థమున అభినందనములను ప్రకటించిరి. సాంఘిక విద్యేషమునకు బీజము విల్లిండును ప్రభువుగారిచే నాటబడినది. అది మొదలు ఈవిషయము క్రమముగ స్థితిచెందెను. ఇప్పుడు ప్రజలనృప్తిహరినది. జప్తిసుమంత్రియగు అపజయముగాంచినది. కాంగ్రెసు అభిమానము వ్యాపించుచున్నది.

కాంగ్రెసు విజయము అందరకు ఆశ్చర్యపు కలుగజేయుచున్నది. కాంగ్రెసువారు మంత్రిపదవుల నంగీకరింపవలయునని రంగాచారిగారు కోరుటయందాశ్చర్యములేదు. కాని జార్జి జోసెఫుగారుకూడ ఇట్టి సూచనగావించుట ఆశ్చర్యకరము. ఎన్నికల సమయమున కాంగ్రెసు అభ్యర్థులుగావించిన వాగ్దానములను వీరు మరచి గాబోలు. కావ్యూరు కాంగ్రెసు నిర్ణయము ఇంకను మారలేదు.

రాజకీయ వైదిలు విడుదలచేయబడి నిరోధశాసనములు రద్దుచేయబడి మంత్రులకు నిజమగు అధికార విషయమైన కాంగ్రెసు వారు ఉద్యోగముల నంగీకరింపవచ్చునని సబర్కతి రాయబారములందు జరిగిన సంభాషణలను వీరు ప్రమాణముగ నైకొనుచున్నారు. చెన్నరాజధానిలో ఈమాడువరకుల విషయమై ఎట్టి ఇబ్బందులు లేనందున జోసెఫుగారు చెప్పుచున్నారు. వీరాష్ట్రమువారు ఆగూరాష్ట్రపు పరిస్థితుల ననుసరించి పనిచేయుట సరియగుపడుతి కాదు. వెంగరాష్ట్రమున రాజకీయ వైదిలనుంకకాలము వెంగరాష్ట్రపు కాంగ్రెసు పక్షమువారే కాక ఇతరరాష్ట్రముల కాంగ్రెసుపక్షమువారు కూడ ఉద్యోగముల నంగీకరింపకూడదు. ఒకరాష్ట్రములవారు సుఖించుట ఎట్టి న్యాయమో తెలియనున్నది.

కాని శ్రీమాన్ శ్రీనివాస అయ్యంగారు ఈ అనవసర ఆందోళనను సంతయు అంతమొందించుట సంతోషకరముగ విషయములు. ఎన్నికలు ముగిసిపిమ్ముట వీరు ఎన్నికలపూర్వము గావించిన వాగ్దానములను మరలగావించిరి. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులుగ పోటీచేసి గెలిచినవారు తమవాగ్దానములకు విరుద్ధముగ ప్రవర్తించినవారు ఆధోగతిపా లయ్యెదరు. కాంగ్రెసు పక్షమువారు అధికసంఖ్యాకులైనను అల్పసంఖ్యాకులైనను వీరాష్ట్రమునందైనను వారు ఉద్యోగములను అంగీకరించు విషయమై ఆలోచించుట అప్రమత్తము. ఇది సంతోషపడవలసిన సమయముకాదని అయ్యంగారు స్పష్టముగ తెలిపియున్నారు. బురాక్ సేవారి సాధనముగూత్రమే ఓడింపబడినది. బురాక్ సేవారు ఇంకను నిలచియున్నారు. కావున ఎన్నికల ఫలితములలో సంతోషపడి యూరముండుట భావ్యముకాదనియు విదేశీయుల ప్రభుత్వమును బొంగదీసి స్వరాజ్య సంస్కరణమునకై కృషిసలుపుట అవసరమనియు అయ్యంగారు చెప్పిరి. స్వరాజ్య సంపాదనము కాంగ్రెసు ఆదర్శము. బురాక్ సేవారితో కాంగ్రెసువారు కలసిపోవుటకు వీలులేదు. కాంగ్రెసు వర్గమువారు ఉద్యోగముల నంగీకరించిన పేరు చెప్పలేక అపజయమునకు నుండెను. రాజకీయ అభివృద్ధి స్తంభించి పోవును. సంస్కరణముల నంగీకరించి పనిచేయవలయునా లేక స్వరాజ్యమునకై ఆందోళన మొనర్చవలయునా అను సమస్య ఈ ఎన్నికలలో పరిష్కరింపబడినది. సంస్కరణములు నిష్ప్రయోజనములనియు, స్వరాజ్యసంపాదనమునకే పాటుపడుట అవసరమనియు ప్రజలొంగిన నిర్ణయమును కాంగ్రెసువారు ఆదరింపవలయును.

జప్తిసుపక్షపు పరాజయము

1

(ఇండియన్ సోషియలిస్టర్యూరు)

మదరాసు రాజధానియందు బ్రాహ్మణేతర మంత్రివర్గమువారు సంపూర్ణ అపజయము గాంచిరి. శాసనసభలో సగము వెతువైక కాంగ్రెసుపక్షమువారే గెలుపొందిరి. కడచిన శాసనసభయందు అత్యధికసంఖ్యాకులగు జప్తిసుపక్షమువారి బలము ఈసభయందు సన్నగిల్లినది. ముఖ్యమంత్రియగు ఒకరు ఓడిపోయిరి. మిగిలిన ఇగ్గురు కొద్ది వోట్లతో గెలుపొందగలిగిరి. శాసనసభ అధ్యక్షుడు ఆగురత్తి స్వామిగారు ఓడిపోయిరి. అసాముకాంగ్రెసు అభ్యర్థులును, స్వరాజ్యపక్షపునాయకులును అను శ్రీమాన్ శ్రీనివాసఅయ్యంగారు అఖండవిజయము గాంచిరి. తమిళనాడు ఆంధ్రదేశములందు స్వరాజ్యపక్షపు అభ్యర్థులే అధికముగ విజయముగాంచుటచే సందిగ ఫితి వీర్పడినది. కాంగ్రెసువారు ఉద్యోగముల నంగీకరింపమని వాగ్దాన మొసగియున్నారు. కాని కాంగ్రెసునందు చేరిన జాతీయవాదులగు బ్రాహ్మణేతరులు బెంగాలు, పర్షియన్లకాలయందు అవలంబించబడిన ప్రతిభూతివిధానము చెప్పవలయునని కొనసాగించుటకు అంగీకరించెదరా అని సందేహింపవలసియున్నది. కాంగ్రెసువారు మంత్రిపదవుల నంగీకరింపవలయునని జార్జి జోసెఫుగారు చెప్పుచున్నారు. ఇది సాధ్యముకాకున్న స్వతంత్రపక్షపు మంత్రులను కాంగ్రెసువారు తోడ్పడవలెను. స్వరాజ్యపక్షమువారి పక్షబలకన్న మంత్రులవారితో వీర్పడిన అసాయయే జప్తిసుపక్షపు పతనమునకు కారణమని చెప్పవచ్చును. బ్రాహ్మణేతరపక్షము కేసలము బ్రాహ్మణద్యేషముతో కూడిన పక్షముగనుండునది కిందిస్వామిశెట్టిగారివంటి ఆత్మల హితబోధన పార్టీనాయకుల నిరాదరణిరి. కందస్వామిశెట్టిగారిని పార్టీనాయకుడను బొంగురాజుగారు పార్టీనుండి తొలగించెను. ప్రజా అభివాగ్ధులను ఆదరింపక మూఢముగ ప్రవర్తించుటచేతనే జప్తిసుపక్షము అంతరించినది. మదరాసు రాజకీయరంగమునండి పానగూర రాజుగారు వెడలగొట్టబడుట ఎన్నటికిని చింతకలుగజేయును. కాని బ్రాహ్మణులకు ఒక హెచ్చరికము తెలుపుచున్నాము. పక్షి-ఇండియా బ్రాహ్మణేతరులే స్వరాజ్యపక్షము విజయమునకుతోడ్పడిరి. ఇతరసంఘముల హక్కులకు బ్రాహ్మణులు ఆదించి సాంఘికసంఘర్షణమునకు అనుకూలము కలుగజేయుకూడదు. తేను బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరుల విశ్వాసమును కోల్పోయెదరు.

2

సింధు అబర్కరు

మదరాసు శాసనసభ ఎన్నికలలో జప్తిసుపక్షము వారు సంపూర్ణ పరాజయముగాంచుట సంతోషకరముగ విషయము. జప్తిసుపక్షమునకు చేరినవారు కొలదిమంది తిరిగి ఎన్నికౌచి డి. ఎ. ఎ. మంత్రులయ్యెదరో చెప్పటకు ప్రస్తుతము వీలులేదు. కాని పానగూర రాజుగారు అతని అనుచరులు నిరుద్యోగలయ్యెదరని చెప్పవచ్చును. స్వరాజ్యపక్షమువారు మంత్రిపదవులనంగీకరింపదు. కాని స్వతంత్రము మంత్రులను నేర్పించి తోడ్పడవచ్చును. జప్తిసుపక్షమువారింతమాత్రము మిగిలిన అధికారమునకురాకూడదు. గవర్నరుగారుకూడ ఇందులకు సమ్మతింపరని నమ్ముచున్నాము. స్వరాజ్యపక్షములో కొందరు మంత్రిపదవులు అంగీకరింప ఉత్సాహపడుచున్నను గూనద్దాగరి నిర్ణయమును నంతవరకు ఏమిచేయవలకుండెదరు. అసాము కాంగ్రెసులో ఈ విషయమై ఏమిజరుగో తెలియనున్నది. బహుశః ఉద్యోగముల నంగీకరింపవచ్చునని తీర్మానింపవలెను.

జప్తిసుపక్షపు పరాజయము ఎన్నికల చింతకలుగజేయుదు. 6 సంవత్సరములు వీరు అధికారమునందున్నను స్థానిక స్వపరిపాలనకాఖనకూడ ప్రజలకు లాభము కలుగునట్లు పరిపాలించలేదు. జిల్లాబోర్డుల అధ్యక్షుల నామినేషను అధికారము ఇంకను ప్రభుత్వమువారికే యున్నది. తన పార్టీకి బలముకలుగుటకై ఈ అధికారమును మంత్రిగారు తన చేతియందే యుంచుకొని యున్నాడు. ఈ 6 సంవత్సరములు ప్రజాయితృశాఖలు అభ్యాన్నముగ పరిపాలింపబడినవి.

కడచిన ఎన్నికలయందు కన్న ఈ ఎన్నికలలో ఎక్కువమంది వోటర్లు వోట్లుచ్చిరి. కాంగ్రెసు పక్షమువారు బ్రాహ్మణేతరులు రాష్ట్రమునందంతయు చుట్టిన ప్రచారము పలిపిరి. మదరాసు రాజధానిలో యధోచిత సహకారవాదులు లేరు. స్వరాజ్యపక్షమువారికి జప్తిసుపక్షమువారికి మాత్రమే పోటీజరగెను. కొందరు ఏపార్టీయే చెప్పుకొనక తమపలుకు బడినట్లు విజయము గాంచిరి.

కాంగ్రెసునకు మద్రాసు కేంద్రస్థానమైతి. ఇతర రాష్ట్రములనుకన్న ఆచ్చుట ప్రచారము చక్కగ జరిగినది. 1921 సంవత్సరమున కాంగ్రెసువారు శాసనసభలను బహిష్కరించిరి. 1923 సంవత్సరమున కాంగ్రెసు నాయకులలో ప్రమాఖులు ఎన్నికలవిషయమై అశ్చర్యహించి యుండిరి. అందుచే ఇంతకాలము జప్తిసుపక్షమువారు అధికముగ ఎన్నికౌచుటకు ఆవకాశముండెను. మంత్రుల చక్రము నియోజకవర్గములకు విసుగు కలుగజేసెను. అందుచే ఈవర్షాయము వారు సంపూర్ణముగ అపజయము గాంచిరి. భారత శాసనసభకుకూడ అధికసంఖ్యాకులగు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులే గెలిచెదరని సూచనలు కనుపడుచున్నవి.

బొంబాయి నాయకుల అభిప్రాయములు

[మదరాసు రాజధానియందలి కాంగ్రెసు పక్షమువారు ఉద్యోగములను అంగీకరింపవచ్చునా కూడదా అను విషయమై బొంబాయి నాయకులు తెలిపిన అభిప్రాయములను ఈ దిగువ ప్రకటింపుచున్నాము.]

కె. యఫ్. నారిమనుగారు

ఇది కేసలము రాష్ట్రమునకు సంబంధించిన విషయము కాదు. యావద్భారత నిర్మాతలను మదరాసునందలి కాంగ్రెసు పక్షమువారికి భాగముగ నున్నాడు. కావున వారు స్వతంత్రించి కాంగ్రెసు నిర్ణయమునకు విరుద్ధముగ ఉద్యోగముల నంగీకరింపకూడదు. కాంగ్రెసు నిర్ణయము మారినంతవరకు ఉద్యోగముల నంగీకరించువిషయమై ఆలోచించుటకూడకల్గును. నియోజకవర్గములకు గావించిన వాగ్దానములకు విరుద్ధముగ స్వరాజ్యపక్షము వారు ఉద్యోగముల నంగీకరించుటకన్న ఎక్కువ నీచకార్యము డెను. యధోచిత సహకారవాదులు విజయముగాంచినట్లును, ముగిరాసు రాజధాని వోట్ల కాంగ్రెసు అభిమానమును స్పష్టముగ ప్రకటింపబడుట ఎన్నికౌచిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు ఉద్యోగముల నంగీకరించుట గొప్ప ద్రోహము.

సరోజినీ నాయుడుగారు

ఇతర రాష్ట్రములందలి ఎన్నికలఫలితములు వచ్చునంత వరకు నేను ఈవిషయమై ఎట్టి అభిప్రాయము ఇవ్వజాలను. కాంగ్రెసు సుహృదకుండు ఈవిషయమై సంపూర్ణముగ చర్చ జరిగి కాన్పురు నిర్ణయము మారనంతవరకు కాంగ్రెసుపక్షము వారు ఉద్యోగమును ఎంతమాత్రము అంగీకరింపకూడదు.

జమ్నా దాసు మహతాగారు

ప్రజలు కాంగ్రెసు కార్యక్రమమును ఆమోదించుచు వచ్చిన మద్రాసు ఎన్నికల ఫలితములు స్పష్టముగా తెలుపుచున్నవి. ఇది కాంగ్రెసు విజయమని చెప్పవచ్చును. ప్రజల కోరికలను ప్రభుత్వమువారు అవలంబింపవలెనని కాంగ్రెసువారు ఉద్ఘోషించుచు నంగీకరించుచున్నందున ఆలోచించుటకుమాడ వీలుకాదు. నిరంకుశాధికారవ్యవస్థ పరిపాలనను ప్రతిఘటించి పరిపాలనను నిర్మూలించుచున్న ప్రజల నిర్ణయముపై కాంగ్రెసువారు ఉద్ఘోషించుచు నంగీకరింపవలెనని ప్రజలను ప్రోత్సహించుచు. కాంగ్రెసువారు ఉద్ఘోషించుచు నంగీకరింపవలెనని ఆశాచూకాంగ్రెసులో నేను వాదించెను. చెన్నపురియందు బ్రిటిష్ వారు ప్రభుత్వమువారి మాయలను బోధించుచు జాతీయ ఆశయములను సఫలమగుచున్న ప్రభుత్వ ప్రతిఘటనను కొనసాగించెదననియు నమ్ముచున్నాను.

కె. మాధవనాయకుగారి అభిప్రాయములు

మలబారు ప్రతినిధిగ ఎన్నికైన కె. మాధవనాయకుగారు (కాంగ్రెసు) ఉద్ఘోషించుచు నంగీకరించుచున్న మైత్రీ క్రింది అభిప్రాయములను తెలిపిరి:—

కాంగ్రెసువారు ఉద్ఘోషించుచు నంగీకరింపవలెనని మానన కనుగొనవలెను. అట్లు చేయుట ఆంగ్లవాదము.

మదరాసు ఎన్నికలు

(జన్మభూమి)

దక్షిణభారతము ఎన్నికలయందు స్వరాజ్యపక్షమువారు గొప్పవిజయము గాంచెరి. స్వరాజ్యపక్షమువారి విజయము వల్ల రెండువిషయములు తేలుచున్నవి. నిరంకుశాధికార వ్యవస్థ వారియొక్కయు, వారికి అంశగనున్న జడ్జిస్మెంటువారి యొక్కయు వర్తనలను ఆక్షేపింపక సహించుచున్న ప్రజలు ఇప్పుడు ఎదురుతిరిగిరి. ప్రజలు తమ మానవత్వమును వివక్షించిరి. అద్భుతమగు సంకలనము నిరర్థకపరిచెను. ఇన్ని సంవత్సరములు మద్రాసు ప్రజలు సక్రమముగా ప్రవర్తించుచుండెను ప్రఖ్యాతిగాంచిరి. మనస్థిర పరిణామములను గమనించుచు ప్రతిఘటించుచు, నంగరస్థానియందలి అరాజకము మదరాసు రాష్ట్రమున ఇంతవరకు లేకుండెను. మదరాసు శాసనసభా సభ్యులు మితవాదులుగనుండెరి. కొన్ని సమయములందు సంస్కారముల అభివృద్ధికి స్వారంభమునైనను విముఖులై యుండెరి. ముఖ్యపక్షముల ప్రతినిధులచే ఉద్దేశముతో ఎన్నుకొనబడిన ప్రతినిధి యుండలేదు. వింతవడము ప్రభువుగారు మదరాసు రాష్ట్రపు ప్రజలను గొప్పలనై పరిగణించుచు గొప్పల కాపరికర్యమును ప్రశంసించుచుగా నిర్వహించుచుండెరి. కాని దక్షిణ హిందూస్తానమున ప్రజల కైఫియతి సంపూర్ణముగా నూరినది. 6 సంవత్సరముల ప్రభుత్వము వారికి అనుకూలముగా పరిపాలనను జరిపిన పక్షము నేటిదినము విశ్వాసము కోలుపోయినది. ఎన్నికలయందు ఈపక్షము వారు సంపూర్ణ పరాజయము గాంచెరి. ప్రజలలో ఇట్టిమాన్యు కలుగుటకు బ్రిటిష్ వారు ప్రభువుగారు ఏమి సమాధానము చెప్పినారో తెలియవచ్చును. భారతీయులు సహకారభావమును ప్రకటింపవలయునని భావించుచు గోరిరి. ప్రజలలోని ప్రత్యక్షతరము ఈవిధముగనున్నది. ప్రిన్సిపాల్ ఎదురు తీరునని బ్రిటిష్ వారు గుర్తించవలయును. ఎల్లకాలము ప్రజలను ప్రభుత్వమువారు నిరోధించుట అసంభవము. కొన్ని సమయములందు కొందరు లాంగ్విలెజువారు కాని కథలవలన గతిమీరములయై తప్పక ఏర్పడును. ప్రభుత్వమువారు గమనింపవలసిన విషయమిది.

ఇంక ప్రజలు గమనింపవలసిన విషయముకొటి యున్నది. శాసనసభ ఎన్నికలలో పోటీచేసిన 200 మంది అభ్యర్థులలో బ్రాహ్మణులసంఖ్య 30 మాత్రమే. వీరిలో 30 మంది విజయము చేసెను. బాతీయ భావముగ బ్రాహ్మణేతర అభ్యర్థులు కాంగ్రెసు పక్షమున పోటీచేయుటచే, కాంగ్రెసునకిట్టి విజయముచేయవలసి చెప్పవచ్చును. గంగాములో పండిత శివరామలింగంగారికి బదులు ఒక బ్రాహ్మణేతరుని కాంగ్రెసువారు అభ్యర్థిగనిపింపిన మూడు సార్లు కాంగ్రెసువారికి వచ్చియుండెడిది. విశాఖపట్నం నగరస్థానియందు బ్రాహ్మణేతర అభ్యర్థియే కాంగ్రెసు పక్షమున పోటీచేయుట అతడు తప్పక గలచియుండెడివారు. జిల్లాలలో హైద్రాబాదు బ్రాహ్మణులు అభ్యర్థులుగనిలించుచున్న మరొక చక్కని ఫలితముల ఏర్పడియుండెడివి. జాతీయవాదులను బ్రాహ్మణేతరులు విజయముగాంచినచెప్పవచ్చును. 1917 సంవత్సరమున జడ్జిస్మెంటు ప్రారంభింపబడెను. దీనిని ముఖ్యమంత్రి త్యాగమహాపురండుబ్రాహ్మణులకు ప్రభుత్వమునందు 10 సంవత్సరములవరకు బ్రాహ్మణులు వెనుకనెంచి బ్రాహ్మణేతరులకు సర్వాధికారము లివ్వవలయునని ఈ పత్రికయందు మేము వ్రాసినదియుంటిమి. పది సంవత్సరములు గడచినవి. ఇప్పుడు నూటిలో 97 మంది బ్రాహ్మణేతరులు జడ్జిస్మెంటు పక్షపు సిద్ధాంతమును ఆమోదించుట లేదు. బ్రాహ్మణేతరులు తలచుకొనిన అన్ని జిల్లాలయందును జడ్జిస్మెంటు

వారిని ఎన్నికొని యుండవచ్చును. కాని వారు పరిస్థితులను చక్కగ గుర్తించి జాతీయవాదులను బ్రాహ్మణేతరులను ప్రతినిధులుగ ఎన్నికొనిరి. బ్రాహ్మణులు ఎంత త్యాగము చూపిన అంత త్వరితముగా ఈ రాష్ట్రమున జాతీయతా భావములు వ్యాపింప గలవని చెప్పవచ్చును.

కృష్ణా జిల్లా ఎన్నికలు

కృష్ణా జిల్లాలో 5 మంది అభ్యర్థులు పోటీచేసిరి. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులగు వారికి ఛెరిసమునమున పోటీచేసినవి. ఒక్కొక్కరికి 14 వేల వోటువచ్చినవి. విజయచెందిన అభ్యర్థికిని ఓటిపోయిన అభ్యర్థికిని 188 వోటుమాత్రమే భేదముండెను. మొదలవచ్చిన జయించారుగారికి 1800 వోటు అధికముగవచ్చినవి. కాని జయించారుగారికి వచ్చినవోటులలో సగమునకు సింగిలువోటు వచ్చినవి. సింగిలువోటులలో వేరేమనకేమి లాభమో తెలియకున్నది సింగిలువోటునిచ్చుటచే వోటుల తమస్వరూపమును సమముగ గుర్తించుట లేదని చెప్పవచ్చును. వోటు ఇచ్చుట స్వరూపము నిర్వహించుట గాని హక్కును అనుభవించుట లేదు. మిగిలిన ఇరువురు అభ్యర్థులు తమతమ సంఘములపక్షమున పోటీచేసిరి. కృష్ణా జిల్లాయందలి 50 వేలమంది వోటులలో దాదాపు 30 వేలమంది కమ్యూనిస్టులు వచ్చారు. అయినను ఒక్కొక్క అభ్యర్థికి 50 వేలమంది అభ్యర్థులకన్న. సంఘాభిమానముగిరిజిమజ బలంతో మెనడే. కాని ఈ ఎన్నికలలో అంతకన్న బలవంతమునకారణములు ఏర్పడినవి. లేకున్నా కమ్యూనిస్టు ఇరువురు ఓటిపోవుట అసంభవము కాదు. కాంగ్రెసు అభ్యర్థులలో ఒకరు గెలవెరి. కృష్ణా జిల్లాలో బ్రాహ్మణుల బ్రాహ్మణ విభేదములపాటి పక్ష ఇరువురు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకు దాదాపు సమానముగా వోటునిచ్చుట ప్రశంసనీయుచున్నది. సాంఘిక దాతలు, సాంఘిక దురభిమానము కమ్యూనిస్టులకు క్షీణించుచున్నది. ఇక కాంగ్రెసు అభిమానము క్రమముగ వృద్ధిగాంచునది చెప్పవచ్చును.

కలకత్తా ఎన్నికలు

కలకత్తా జిల్లాలో దాదాపు 30 మంది (కాంగ్రెసు) కలకత్తా సెంట్రలు మహమ్మదీయేతర నియోజకవర్గమునండి ఎన్నికైనవారికి. వీరికి 1686 ఓట్లు వచ్చినవి, ఓటిపోయిన దాదాపు 4000 వరకు (స్వతంత్ర) గారికి 386 ఓట్లు వచ్చెను. (అ. ప్రె.)

నిలూరుజిల్లా మునసబుకోర్టులో

O. S. No. 266/1926.

వాది:— పోలీస్ కమిషనరు
ప్రతివాదులు:— 1 గడ్డం రామమూర్తి
2 విశ్వంశెట్టి రెడ్డియ్య
3 యా రామయ్య
4 యా నాగయ్య
5 తుపాకుల కనకయ్య

వాది యేలూరుకోర్టులో ప్రతివాదులు కాతావాడకం బాపతు బాకి రు 150-0-0 లకు దావా దాఖలుచేసినాడు. నదరుదావా 30-11-26 తారీఖు కు ప్రతివాదుల హాజరునిమిత్తం వాయిదా అయి యున్నది. అట్లు హాజరుకానియెడల Experts గా కోర్టుచర్యలు జరుపబడు నని యిందు మూలముగా తెలియచేయడమయినది.

యేలూరు } కె. వి. ముత్యం, నాదిత్యపురస్థానం, 19-11-1926

గృహము యేలము ప్రకటన

వాదులు గోకలదాసు జమ్నా దాసు అండు కో వారికి ని, V. S. ప్రతివాది బి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారికి మధ్య చెన్నపురి హైకోర్టు ఆఫ్ జూడికేషన్లలో జరిగిన సి. ఎన్. నెం 402/1924 దావాలో 18-10-26 తేదీన చేసిన ఉత్తరువు ననుసరించి.

మెసర్స్ డాడన్ అండు కో వారు

మద్రాసు, జార్జిటౌను, వరదా మత్రియప్పల్ విధిలో సున్న నెం 88 రు కవాటసంఖ్య, పాతసర్వే నెం 3116 రు సీ. సర్వే నెం 11131 రు, కలెక్టరు సర్టిఫికేట్ నెం 4182 రు, సుమారు 2106 చదరపు అడుగుల విస్తీర్ణము, మొదలగునవి గల గృహమును సదరు గృహమునందనే 2-12-1926 తేదీ గురువారమునాడు సాయంత్రము 4 గ 30 నిమిషములకు బహిరంగవేలమువేసి విక్రయింతునని ఇందుమూలముగా తెలియజేయడమైనది.

నోటీసు

ఈసుట గోదావరిజిల్లా రాజవోలుతాలూకా కొత్తపేట సబ్ డివిజన్లో చేసిన లక్ష్మీపాలకం గ్రామములోని జి. రాయలి మెరకరివిజ్ఞాన సర్వీ నెం 101/2 రు యం-48 ట్లు నె 101/8 రు య 1-21 ట్లు భూమిని తలుపు తాలూకా కొత్తపేట కాపురస్తురాలున్నా మక్లయింతున్నా అయిన కత్తి మాణిక్యం ఆమె స్త్రీప్రసం సామ్యుతో ది 4-9-1926 సం॥నం తేదీని క్రయమును సాదించెను. సదరు క్రయవస్తావేజు వ్రాయింతుకొనుటకు కత్తి వెంకటసుబ్బయ్యచెల్లి ఆక్రమముగా తన పేరుమాదా కలిపి దస్తావేజు వ్రాయించినాడు. సదరు, ఆస్తియావత్తు కత్తి మాణిక్యం అయివున్నది. కత్తి వెంకటసుబ్బయ్యకు యేవిధమయిన హక్కులేదుగనుక అసెస్మెంట్ యెవరు యే దస్తావేజులు వ్రాయించుకొన్నను అది చెల్లదు. ఆదమనప్రస్తుత వారే భరించవలసి వుండును అని ఇందుమూలముగా తెలియజేయడమయినది.

రాజమండ్రి } దేవత శ్రీ రామమూర్తి. 22-11-26 స్థానం.

గడ్డకు శస్త్రచికిత్స లేకనే అదృతనివారిణి

నాకాసు రెండు గొంతుయొక్క వెనుక భాగమునందు ఒక గడ్డ లేచెను. అందుచే 10కి డిగ్రీల జ్వరమునూడిచుచున్నది. నేను అంగవైద్యుల నడిగింపకు శస్త్రచికిత్స చేయవలెనని సలహా నిచ్చిరి. రాబోవు అనాచుమును సుత్రించి భయపడినందున, సాధారణముగా శస్త్రచికిత్స అపజయమునందుటవలనను ప్రస్తుతము చెన్నపట్టాము, మైలాపూరు సెన్ థోసునందు 15 పెరారీయా వీధిలో అల్పపులాడి యున్న పండితస్వామి శ్రీనివాస అశ్వంగారితో యోచించితిని. నా కాశ్యక్తము గలుగునట్లు వారులోనికి బొమ్మమునిచ్చి శస్త్రచికిత్స లేకనే బాగుచేసిరి. బాధపడుచున్న ప్రజలనిమిత్తమై వీరిని నేను ప్రచురించుచున్నాను.

ఎం. వ. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, ప్రొవైటరు ఇంగ్లీషు టైలరింగుచాళు, మాంటుగోడ్డు, వదరాసు తిరువళిక్కేణి.

లింగ్ నోటీసు చెన్నపురి హైకోర్టు ఆఫ్ జూడికేషన్లలో

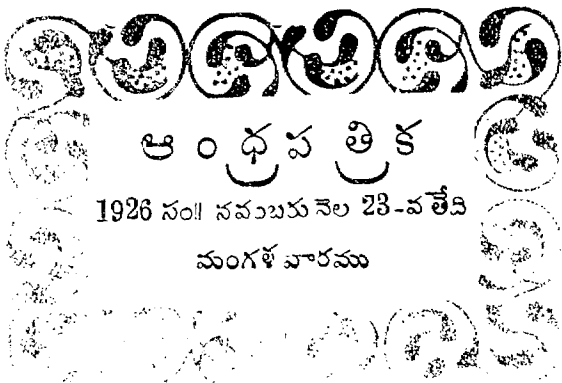
ఆర్డినరి బరిజనల్ సివిల్ జూరిస్ డిక్షన్ సి. ఎన్. నెం 654/1926 వాదులు:— సి. దొరస్వామిచెట్టి, మరికొందరు ప్రతివాది:— ఎం. మరుగేశచారి

కాలికాంబాల్ దేవస్థానమునకు ఒక స్త్రీయొను తయారు చేయుటకు ఇతర ఏర్పాట్లు చేయబడునను, పైసలెంపబడిన దావా దాఖలచే యివ్వబడిన యిందుమూలముగా చెన్నపురి శ్రీ కాలికాంబాల్ కామేశ్వర దేవస్థాన ధర్మకైంకర్యసభా సభ్యులకు తెలియజేయబడినది. మరియు సి. సి. సి 8 వ చట్టములోని 1 వ ఆర్డరు ననుసరించి ప్రతినిధికోర్టులో ప్రతివాదిపై దావాదెచ్చుటకు, రిజిస్టరు ఏర్పాటుచేయుటకు, ఇతర ఏర్పాట్లుగావించుటకు గొప్పవారు అనుమతి పొందుటకై ఈదరఖాస్తు దాఖలచేయబడినది. 19-11-26 తేదీన చేసిన ఉత్తరువుప్రకారము ఈదావా విచారణనిమిత్తము గౌరవనీయులైన బీర్లస్వామిగారి కోర్టునందు 25-11-1926 తేదీన వాయిదావేయబడియున్నది. మైలాపూరునందున్న మిస్టర్ మందరలింగ మొరలియార్, హైకోర్టునకిట్లు పైసలెంపబడిన ఉత్తరువుప్రకారము ఇవ్వరిమ్ రిజిస్టరుగా ఏర్పాటుచేయబడి యున్నాడు.

మద్రాసు } ఇ. వి. నాయకరావు 20-11-1926 వాదులకిర్రున స్థానం.

వజ్రగుళికలు

20 మాత్రల డబ్బి వెల రూ. 1-0-0 ధాతుపుష్టికి, బలమునకు, ప్రాణమునకు రక్తపుష్టియు నరముల పటుత్వమును కారణములు. రక్తపుష్టి మంచి ఆరోగ్యమునకు మూలము. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

బ్రిటీషుసామ్రాజ్యము: స్వతంత్ర

భాగములు

—*—

దక్షిణాఫ్రికా ప్రధానమంత్రి లగు హార్జిగాజు సేనానిగారు దెచ్చిపెట్టిన ప్రశ్నను, సామ్రాజ్య సమావేశమువారు సాధించక తప్పదయ్యెను. హార్జిగాజు గోరినకోర్కె ఏమి? సామ్రాజ్యభాగములలో ప్రతిదానిని సంపూర్ణ స్వేచ్ఛ యుండవలయుననియే. ఈసూత్రమును సామ్రాజ్యసమావేశమువారు రంగీకరింపవలయు ననియు, ఆచరణలో మాత్రము వివిధ భాగములును పరస్పరముగ సంకటించుకొనుచు, సహకారభావముతో మెలగవలయు ననియు, వీరడిగిరి. బ్రిటీషు సామ్రాజ్య సమావేశ తీర్మానము, హార్జిగాజు గారి సూత్రము నామోదించినది. అధినివేశ రాజ్యముల కొనగిన స్వేచ్ఛ, సామ్రాజ్యమునుండి లేచిపోవుట కుగూడ బనికీవచ్చునో లేదో తెలియదుగాని, ప్రతి భాగమును స్వంత బాధ్యతపై స్వేచ్ఛగ విహరించుటకు వీలొనగబడినది. ఏ భాగమయినను తనకు సంబంధించినంతవరకు విదేశములతో సంభిక్షింపక వచ్చును. రాజుగారి తరపున మాత్రము వీరి కార్యము గావించవలయును. ఇది సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముగాక మరియేమగును? పూర్ణ స్వాతంత్ర్యమున కిది దానితెయకమానదు. ఈసంగతినే ప్రాచీన పత్రికయగు టెమ్పు సూచించినది. వివిధ భాగముల మధ్య విరోధము ప్రబలుటకు, సామ్రాజ్యపు నైతిక సంయోగమును చెడగొట్టుటకును, ఇయ్యది మూలకారణ మగునని, యీ పత్రిక భీతి జూపుచున్నది.

బ్రిటీషు పత్రికలు, సామ్రాజ్య సమావేశ తీర్మానముపట్ల సంతసము దెలుపుచున్నవి. కాని, తెలుపక జేయగలదేమి? ఇట్టిపరతులకు లోబడిన గాని, అధినివేశ రాజ్యములు సామ్రాజ్యమునందండ జోవు. హార్జిగాజుగారి ప్రసంగమునం దీసంగతి తేటపరుపబడెను. ఇదివరకే, ఇర్లెండు, కెనడా రాజ్యముల ప్రతినిధులు అమెరికాలో తమ రాయబారుల నుంచిరి. ఈ ఏర్పాటును ఇంగ్లండు అంగీకరింపక తప్పదయ్యెను. అట్టితర, అధినివేశ రాజ్యములను మరల వెనుకకు లాగుటకు సాధ్యమగునా? ఇంతకుపూర్వము, ఇంగ్లండు మాత్రమే దేశ మనియు అందుచే అధినివేశ రాజ్యములకన్న మిన్న యనియు, నూహించబడెను. అట్టి హెచ్చుతగ్గులు పనికిరావనియు, సామ్రాజ్యమునం దన్ని భాగములును సమానములే యనియు, హార్జిగాజుగారు నొక్కివక్కాణించిరి. సామ్రాజ్యసమావేశమువారుగూడ నిందు కంగీకరించిరి. దీనిఫలమేమి? ఇంతవరకు అధినివేశ రాజ్యములలో గవర్నరు జనరలు ద్వారా వ్యవహారముల నన్నిటిని జరుపుట ఆచారమై

యుండెను. వీరితోనే బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు సంపాదించు చుండిరి. అధినివేశ రాజ్య ప్రభుత్వములతో బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికి సరాసరి సంబంధము లేకుండెను. అధినివేశ రాజ్యము లిందుకు కినుకవహించినవి. సామ్రాజ్యసమావేశ తీర్మానము ప్రకారము, గవర్నరు జనరలు గారికి అధినివేశ రాజ్య ప్రభుత్వములతో సరాసరి సంబంధముండదు. ఇంగ్లండులో రాజుగా రెట్టిస్తాన మాక్రమించుచున్నారో, అధినివేశ రాజ్యములలో గవర్నరు జనరలుగారును అట్టిస్తానమునే ఆక్రమించెదరు.

ఇకముందునుండియు బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారికిని అధినివేశ రాజ్యములవారికిని సరాసరి సంప్రతింపుజరుగును. మధ్యవర్తులుండరు. ఒక రాజ్యము ఎక్కువ ఇంకొక రాజ్యము తక్కువ యను భావము ప్రబలుట కవకాశములేదు. ఇతియగాక, అధినివేశ రాజ్యములు నిర్మించుచట్టములతో బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారెట్టి జోక్యము కలుగజేసికొన వీలుండదు. అందుచే అధినివేశ రాజ్యములకు సర్వస్వాతంత్ర్యము చేకూరినటుల ఎంచవలయును. అధినివేశ రాజ్యములలోని భారతీయులగూర్చి, ఆయా భాగములవారెట్టి శాసనముల గావించినను, బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారు మారుమాటాడజాలరు. ఇంతకుమున్ను, రాజుగారిని గ్రేటుబ్రిటను ఇర్లెండుల రాజు పిలుచుచుండిరి. ఇకముందునుండియు ఇర్లెండు పేరు తొలగింపబడును. ఇర్లెండుకు గూడ అధినివేశ రాజ్యస్థానము నొనగుటయే, యిందలి యుద్దేశ్యముట. ఈ రీతిగ, స్వతంత్ర భాగములు తమమంత్రులద్వారా కావలసిన పరముల నన్నిటిని సంపాదించినవి. ఇక హిందూ దేశపు గతి యేమి? హిందూ దేశము పరాధీన రాజ్య మగుటచే, దానిసంగతిని విచారించినవారే లేరు. ఇండియా ప్రతినిధులగు బర్దవాను మహారాజుగారికి గాని, విన్టరుటనుగారికి గాని, హిందూ దేశ స్వేచ్ఛ సంగతి పట్టలేదు. ఇంగ్లండును పొగడుటతో వీరికి సరి పోయెను. హిందూ దేశ స్థానము సంస్కరణచట్టముపై నాధారపడియుండుటచే, ఇండియా పేరు నుదాహరింపలేదని, ఇంపీరియల్ సమావేశ తీర్మానము తెలిపెను. సందిగ్ధ సమయ మరుదొంచినపుడు, వివిధ భాగములును తమ తమ హక్కులను నిలుపుకొనుచుండ, హిందూ దేశము మాత్రము పరాధీనముగ నెంచబడినది. సంస్కరణ చట్టము ప్రకారము, హిందూ దేశమున కెన్నడో స్వతంత్ర పాలనమును ప్రసాదించెదరట. ఎన్నియో యంతరములు దాటవలెనట. ఇంత కన్నను హింసాత్మిక పేరుండదు. హిందూ దేశ స్థానమునుదప్ప, సామ్రాజ్యసమావేశము మిగిలిన భాగములన్నిటి స్థానమును నిర్ణయించెను. హిందూ దేశ మొక్కటి మాత్రము త్రోసివేయబడెను. హిందూ దేశ ప్రతినిధులు నిరాదరింపబడిరి. తమకుగల అగౌరవమును వీరు గమనింపకపోవచ్చును గాని, హిందూ దేశము మాత్రము తలవాల్యవలసి యుండును. ప్రస్తుతస్థితి గమనించియైనను, హిందూ దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము త్వరలో లభించుటకై కృషి నలుపుట వివేకము. లేనియెడల, మున్నుండు వాటిల్లబోయెడి అనర్థమేమి? ఇంతకుపూర్వము, హిందూ దేశము ఇంగ్లండుకు మాత్రమే దాసురాలుగ నున్నది. ఇప్పుడు అధినివేశ రాజ్యములును ఇంగ్లండును సమానములగుటచేతను, అన్ని రాజ్య

ములమధ్య సహకారము పెరుగవలసి యుండుట చేతను, స్వతంత్ర భాగముల కన్నిటికిని, హిందూ దేశము దాసురాలుగ నుండవలయును. అధినివేశ రాజ్యములలో భారతీయులు అనుభవించెడి బాధలను ఇంగ్లండు నివారించజాలదు. అధినివేశ రాజ్యములను ఏవిధమునను మందలించజాలదు. భారతీయుల హక్కులను విదేశములలో రక్షింపజాలని యెడల, ఇంగ్లండు తనరక్షకస్థానమును వదలి, హిందూ దేశమునకు స్వాతంత్ర్య మొనగుట వివేకము. కాని, బ్రిటీషువారికిని వెనుకాడుచున్నారు. సంస్కరణ శాసనము, వారికి అడ్డువచ్చుచున్నదట. భారతీయులు మాత్రము తమ దుర్గతిని గ్రహించి, స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు అప్రమత్తులై పాటుబడవలయును. లేనియెడల, ఇంట గాని వెలుపలగాని, భారతీయుల యవస్థ మరింత దుస్సహము గాకమానదు. తమ స్థితికి భారతీయులెంత వగచినను, సోదర రాజ్యములకు లభించిన స్వేచ్ఛ గాంచి, సంతసింపకమానరు. స్వేచ్ఛ ఎవరికి చేకూరినను, తేమదాయకమే. పరాధీన దేశములు స్వేచ్ఛా సంపాదనకై కృషి నలుపుట కిట్టి సంఘటనలు విశేషముగ ప్రోద్బల మొనగునని నమ్మదము.

మంత్రుల నియామకము

మంత్రులను రెండు వోజులలో నియమించెదరని, మద్రాసు మెయిలు పత్రిక వ్రాయుచున్నది. నిన్నటిదినము, నరసింహ రాజుగారిని గవర్నరుగారు పిలిపించిరి, ప్రచురించియుంటిమి. దేశబంధుదాసు గారినిగూడ, బెంగాలు గవర్నరుగారు ఇటులే వెనుక నాహ్వానించియుండిరి. కాంగ్రెసు పక్షమున ఎట్టిజవాబు నీయదగునో, అట్టి జవాబునే నరసింహ రాజుగారిచ్చిరి, తెలిసెను. కాంగ్రెసు పక్షమువారు మంత్రిపదవుల సంగీకరింపజాలరు. ఎన్నికలలో నీపక్షమువారు చేసిన ప్రతిజ్ఞ యిదియే. మిగిలిన పక్షములవారికిని కాంగ్రెసు పక్షమువారికిని గల ముఖ్య భేద మిదియే. ఉద్యోగ నిరాకరణము, కాంగ్రెసు కార్యక్రమమునకు ముఖ్యము. ఈవిషయమై సందియ ముండజాలదు. గవర్నరుగారు మామూలు మర్యాద ననుసరించి, మెజారిటీ పక్ష నాయకు నాహ్వానించిరి. కాంగ్రెసు పక్షమువారు మంత్రిపదవుల సంగీకరింపరని, నరసింహ రాజుగారు ఖండితముగ దెలిపియుండుట వింత గాదు. ద్వంద్వ ప్రభుత్వమునకు వీరు తోడ్పడజాలరు. ఇతర రాష్ట్రములలోని కాంగ్రెసు పత్రిక లేమి, కాంగ్రెసు నాయకు లేమి, మద్రాసు కాంగ్రెసు పక్షమువారు కాంగ్రెసు తీర్మానమునకు భిన్నముగ ప్రవర్తించుట ధర్మము గాదని, తెలిపియుంటును గమనింపవచ్చును. నారిమను గారీవిషయమై పట్టుదల జూపుచున్నారు. జమ్నాదాసు మెహతాగారును, సరోజినీ దేవిగారును, కాంగ్రెసు మంత్రివర్గమును ప్రశ్న అనలే జనింపదని తెలుపుచున్నారు. చెన్నరాజభాని తెలిపిన సంగతి ఏమి? సర్వరస్వ రాజ్యమునకు కాంగ్రెసు పక్షము వారు పాటుబడవలయు ననియే. మెహతాగారు సూచించినటుల, కాంగ్రెసు పక్షమువారు రధిక సంఖ్యలతో బ్రవేశించినపుడు, మంత్రిపదవుల ఆకర్షముండుట సహజము. ఇట్టి ఆకర్షణల కేమాము

ఆంధ్రమహాసభలు: ఏలూరు

ఈనెల 28, 29, 30 తేదీలను జరుగును

ఆంధ్రమహాజను లెల్లరును విచ్చేయ ప్రార్థితులు

లోనుగాక నేమనల్ డిమాండును సఫలపరుప జేయవలయు నని, మెహతాగారు మద్రాసు కాంగ్రెసు పక్షమువారిని గోరుచున్నారు. కాంగ్రెసుపక్షము వారివిషయమై ఏమాత్రము వెనుదీయరని నమ్మకము. కడపటి ప్రత్యుత్తరమునకు రేపటిదినము వరకు వాయిదా వైచినను, కాంగ్రెసుపక్షనాయకు డియ్య జవాబునందు మార్పుండజాలదు. నలువది ఏడుగురు సభ్యులు గల కాంగ్రెసుపక్షము మంత్రి పదవులను స్వీకరింపనపుడు, గవర్నరుగారి ధర్మమేమని యడుగవచ్చును? జస్టిసుపక్షమునకుగాని, స్వతంత్రపక్షమునకుగాని, యితరము లేదు. మద్రాసు వోటర్ల యభిప్రాయమును పరికించునెడల, ద్వంద్వప్రభుత్వవిధానముతో వారికి బని లేదని తేలును. ట్రాన్సుగర్డ శాఖలను నిర్వహింపగల మంత్రివర్గము చెన్నరాజధానిలో దొరకదని, గవర్నరుగారు వైయధికారులకు తెలుపుట న్యాయము. నామినేటెడుసభ్యులు, రిజర్వడు శాఖాసభ్యుల సహాయముతో మంత్రివర్గమును కొనసాగింపగూడదాయని యడుగవచ్చును. అందుకు రంగాచార్యులు గారు తగినజవాబిచ్చిరి. పార్టీబలము లేకుండ, కేవలము అధికారసభ్యుల సహాయముతో మంత్రులు పరిపాలింపవలసిన దుర్గతి పట్టునెడల, ట్రాన్సుగర్డ శాఖల ససలే ఎత్తివైచుట లాభకర మని రంగాచార్యులుగారు తెలిపినవాక్యములందు సత్యమొలేని గలను. ఏలనన, ఇప్పటికన్న తక్కువ ఖర్చుతో ప్రభుత్వమువారి శాఖలను నిర్వహింపగలుగుదురు. శాసనసభవారికి మంత్రులు బాధ్యత వహింపవలె ననెడినామమాత్రపు సూత్రముయినను ఇకమిద అమలులోనుండదు. ట్రాన్సుగర్డ ప్రభుత్వమును సరియగు పద్ధతులపై నిర్మించుట అసంభవ మని తేలినది. ద్వంద్వప్రభుత్వమే నిరర్థకమని ఎంచుచుండ, దీని ఆభాసమును కల్పించుటవలన నెట్టియపయోగముండును? మంత్రిపదవుల నంగీకరించుపక్షములు రెండు గలవు. ఒకటి స్వతంత్రపక్షము. రెండవది జస్టిసుపక్షము. స్వతంత్రులు పలువురు జయముగాంచినను, వీరిని బంధించు సూత్రము గనుపింపదు. వీరినుండి కొందరను తమలోనికి దీసికొని, మంత్రివర్గము నేర్పరుచుటకు సర్పాసగల్గు రాజాగారు ప్రయత్నించుచున్నటుల గనుపించును. గవర్నరుగారు వీరిని తిరిగి మంత్రులుగ నియమించుటకన్నను విపరీతము వేరుండదు. సత్యమూర్తిగారు తమలేఖలో సూచించినటుల, ఎన్నికల మూలమున పాసగల్గు పరిపాలనము బాత్తుగ పనికిరాదని స్పష్టమయ్యెను. మరల వీరినే మంత్రులుగ నియమించునెడల, కాంగ్రెసుపక్షసంచలనమునకు మాత్రము సంపూర్ణావకాశము గలుగును. నిరోధకార్యక్రమము యథేచ్ఛగ సాగు నని, రంగాచార్యులుగారు సూచించిరి. అన్ని పక్షములవారును పాసగల్గుమంత్రివర్గము తొలగిపోవలయు ననియే కోరుచున్నారు. ప్రజాభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగ వీరినే మరల నియమించుచో, స్వాతంత్ర్యసంపాదనోత్సాహము మరింతగ ప్రబలకమానదు. జాతీయస్వతంత్రులు ప్రత్యేకపక్షముగ నేర్పడి రని తెలియుచున్నది. వీరినుండి మంత్రులకొనుటకు గవర్నరుగారు రంగీకరింతురో లేదో త్వరలో తెలియగలదు. మంత్రులెవరయినను, కాంగ్రెసు పక్షపు కర్తవ్యము స్పష్టమే. ద్వంద్వప్రభుత్వము తొలగి,

రాష్ట్రములందును, కేంద్రస్థానమునందును ప్రజలకు ప్రభుత్వము బాధ్యతవహించువరకు, వీరు తమప్రయత్నములను విరమింపజాలరు. కాంగ్రెసుపక్ష విజయముగాంచి, నేమనల్ డిమాండును వెంటనే సఫలపరచుట, బ్రిటీషు ప్రభుత్వపు ముఖ్యకర్తవ్యము. అందుకువారు పూనుకొననిచో, ప్రజలనిశ్చయ మింకను బలపడును గాని తగ్గనేరదు. మరెయొకచేరు బెట్టినిస్సారమగు సంస్కరణముల నిచ్చిన, ప్రజలు సమ్మతించజాలరు. స్టేబులమును, ఇగ్లీషుమును పత్రికలు, రాయల్ కమిషను త్వరలోవచ్చునని తెలుపుటయగాక, కార్పనప్రభువుగారు కమిషనుకు అధ్యక్షులయ్యెదరనిగూడ వ్రాయుచున్నవి. కార్పనప్రభువుగారును, బర్క్ హెడ్డుప్రభువుగారును, ఇరైడుకు స్వపరిపాలన మియకుండుటకై, పోరాడిన సంగతి జగద్విదితమే. కార్పనప్రభువుగారి అధ్యక్షతక్రిందగూడెడి విచారణసంఘము, ఎట్టి సంస్కరణముల నిచ్చునో యూహింపవచ్చును. అందుచే, రాయల్ కమిషనులవలన గాని మంత్రిపదవులవలనగాని, హిందూదేశమోక్షము లభింపదని గ్రహించుట యవసరము. భావిరిణామము భారతీయులపైననే ఆధారపడియుండును. వారు స్వరాజ్యసంపాదనకై వెనుదీయక కృషిసలుపుచో, నేమనల్ డిమాండు తప్పక సఫలమగును. లేనియెడల, పరులు చేరుగలసహాయ మత్యంము. మద్రాసు రాజధాని, ఇతరరాష్ట్రముల కీమారు మార్గదర్శకమై పరగుగాక!

దక్షిణాఫ్రికా రాయబారులు

ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నియమించిన దక్షిణాఫ్రికా రాయబారులు రేపటిదినము పయనమై పోవుచున్నారు. శ్రీనివాసశాస్త్రిగారేమి, లిండ్సేగారేమి, హాబిబుల్లాసాహేబుగారేమి, దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల సముద్ధరణకు శక్తివంచన లేక పాటుబడెదమని పలికిరి. అనుకూలఫలితము గలుగునని ప్రముఖులు కొందరు నమ్ముచున్నారు. వీరి నమ్మకమును చెడగొట్టుట కెవరికిని ఇష్టములేకున్నను, నిన్నటిదినము చెన్నపురిలో జరిగిన విందుసభలో సర్ హాబిబుల్లాగారు శిష్టినవాక్యములను శ్రద్ధతో పరికించుట మేలు. లేనిపోనియాశల బ్రెచ్చుకొనవలదనియు, గాంధీమహాత్ముడును ఇటులనే మందలించెననియు, హాబిబుల్లాగారు పలికిరి. రాయబారపునాయకులగు హాబిబుల్లాగారే యిటుల నుడివినపుడు, ఇతరుల కెట్టి సమ్మక ముండును? దక్షిణాఫ్రికాలో జరుగు రాండుటేబిలుసమావేశమునకు, దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల నొక్కరిని బిలువక భోవుట కడుశోచనీయము. కామన్సునభలో విటటరులుగారు సూచించిన కారణము సమంజసముగ దోషదు. ఇంపీరియల్ సమావేశమున దక్షిణాఫ్రికా కొనగిన సర్వస్వాతంత్ర్యము గాంచిన, భారతీయులు దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వానుగ్రహముపై నాధారపడియుండకతిప్పదని కనుగొనవచ్చును. ఇట్టి

పరిస్థితులలో గాంధీమహాత్ముడేమి, సర్ హాబిబుల్లాగారేమి, ఉత్సాహముజూపలేకపోవుట వింతగాదు.

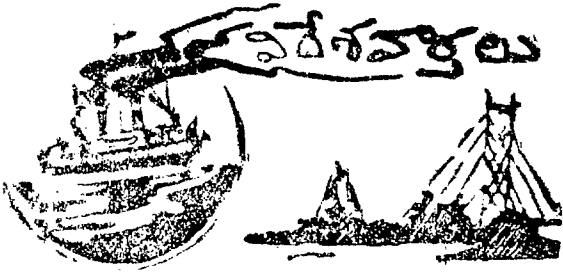
కడపటి ఫలితములు

నేటితో ఎన్నికల ఫలితములన్నియు తెలిసినవి. ఉత్తరసర్కారుల మహమ్మదీయ స్థానమునకు ప్రాతసభ్యులగు అబ్దుల్ వహాబు సాహేబుగారే మరల ఎన్నికొనబడిరి. ఆంధ్రదేశముతరపున భారతశాసనసభ కొక మహమ్మదీయప్రతినిధిని ఎన్నుకొనవలసియుండెను. ఇందుకొరకై పోటీజేసిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థులగు ఉమర్ ఆలీషాకవిగారు అజయము గాంచినందుల కెంతయు విచారించెదము. వీరికెదురుగ నిలిచి విజయముబడసిన అబ్దుల్ లతీఫ్ ఘానీగారు స్వతంత్రులుగ పేర్కొనబడినను కాంగ్రెసుపక్షమున జేరెదరని నమ్మకము. వీరు అసహాయోద్యమమునకై పాటుబడి, కారాగృహమునకు బోయి వచ్చిరి. ప్రభుత్వమువారు వీరిపెన్నును దొలగించిరి. కాంగ్రెసు పక్షమువారితో కలసి వీరు పాటుబడగోరెదము. ఉత్తరమండల క్రైస్తవస్థానమునకు పోటీజేసినవారిలో, జస్టిసు పటోభ్యర్థి యోడిపోవుటయు, స్వతంత్రులగు జాగారు గెలుపొందుటయు శుభచిహ్నము. క్రైస్తవులలోగూడ జాతీయభావము, స్వాతంత్ర్యాసక్తిప్రబలుచున్నదనుట కిది యొక నిదర్శనము.

నరసింహరాజుగారు గవర్నరును సందర్శించుట

(మా రాజకీయవిలేఖరి)

నిన్నసాయంకాలము 4½ గంటలకు నరసింహరాజుగారిలో మద్రాసు గవర్నరుగారు ముచ్చటించి రనియు, మంత్రిపదవుల స్వీకరించుటకు కాంగ్రెసు పక్షమునకు వీలులేదని నరసింహరాజుగారు గవర్నరుగారికి చెప్పిరనియు తెలియుచున్నది. మంత్రిపదవులను ఇప్పుడు స్వీకరించి కాంగ్రెసు భిన్నమగ తీర్మానించుచో రాజనామా ఇవ్వగూడదాయని గవర్నరుగారు అడిగిరట. అందుకు కాంగ్రెసుతీర్మానము ఒప్పదని రాజుగారుచెప్పిరట. అటులనుచో తాము వేరొక మంత్రివర్గమును నియమింపవలసివచ్చునని గవర్నరుగారు చెప్పినట్లు తెలియుచున్నది. ఇంకను ఏమైనను చెప్పెదరా యని గవర్నరుగారు అడుగగ, ఆంధ్రరాష్ట్ర నాయకుతోకూడ సంప్రదించి బుధవారమునాడు ఆఖరుమాట చెప్పెదనని రాజుగారు చెప్పిరట. నరసింహరాజుగారు తాకపూర్వమే ఒకసారి పాసగలు రాజుగారు గవర్నరుగారితో సంప్రదించిననియు, వీరికి పిమ్మట బిలి బిలి కృష్ణమనాయకుగారు సంప్రదించిననియు తెలియుచున్నది. స్వతంత్రపక్షమువారిలో కొందరిని చేర్చుకొని సర్పాసగలురాజుగారు మరియొకపక్షము నేర్పరచెదరనియు ఒక మంత్రిపదవిని స్వతంత్రునికిని అధ్యక్ష ఉపాధ్యక్షపదవులను కూడ స్వతంత్రులకే ఇచ్చునట్లుగ ఆలోచనలు జరుగుచున్నట్లు. తుదకు సర్ పాసగలుగారి నే మంత్రిగ నియమించెదరని చెప్పుకొనుచున్నారు. రిజర్వడు శాఖవా రిందుకు ప్రోద్బలము గా వించుచున్నారు. జాతీయస్వతంత్రపక్షము నిన్నటిదినము ఏర్పడెననియు తమనుండి మంత్రులను వీరు పేర్కొని రనియు, తెలియుచున్నది. వీరి కడపటిప్రయత్నములు ఎంతవరకు సఫలమగునో చెప్పుటకువీలులేదు. ఇంతవరకు 16 మంది ఈపక్షమున చేరినట్లు తెలియుచున్నది. రేపటిదినము మంత్రులని యామకము జరుగునని అనుకొనుచున్నారు.

సమైక్య యోజనము

లండన్, నవం 19:— సమైక్య వివాళకరమనియు, నిష్ప్రయోజనమనియు దెలిపి నూతన పారిశ్రామిక కాంతియు ద్యమమును సాపించుటకు సక్రమసఖ్యతపద్ధతుల నవలంబించు మార్గము నేర్పాటుకొనుటకు కొందరు కార్మికపక్ష నాయకులు పంకల్పించుకొని రని డెయిలీ న్యూస్ పత్రిక చెబుచున్నది.

ఇరాకులో వరదలు

బగ్దాదు, నవం 19:— వర్ష పాతముచే విహనములు పెరిగి కర్రలకావుటచే కయిలో పయనమును పర్ జె. ఎల్. ఏ. హిగ్గిన్సగారు మానకొనిరి.

అంతర్జాతీయ ఆర్థిక పరిస్థితులు

రగ్స్, నవంబరు 19:— అంతర్జాతీయ ఆర్థిక పరిస్థితులు మే నెల 4 వ తేదిని ప్రభుత్వసమావేశమున గానించుట కేర్పాటు చేయబడుచున్నది. ఆయా ప్రభుత్వములవారు అందుగ రిని ప్రశ్న కప్రతి భావంతులను ప్రభుత్వవిధాన వత్తుగ గాకుండ స్వతంత్రముగా యభిప్రాయములను చెబుటకు నియమించవలెననుచున్నది.

ఈపద్ధతుల సంగీకరించిన జాతీయమిత్రుల మిత్రులగనే కొన్ని నియామకములను జేయవలసియుండును. ఆర్థిక పరిస్థితి యేపరిస్థితిలోనున్నదో ఇదివరకే నిర్ణయించిరి. వాణిజ్య కుంకముల విధానమున, అంతర్జాతీయ పారిశ్రామిక విపరీతములనుగూర్చి ఆలోచించెదరు.

బెర్లిన్ లో నైపుమునందు రివ గొప్ప అభిప్రాయము తగ్గిపోలేదనియు పూర్వపు మంచియభిప్రాయముతోనే యుండినవియు మార్పులు భావననాని అట్టి రాజకారితో చెల్లినవి.

ఉక్కు పరిశ్రమ

జర్మనుల క్రొత్త పద్ధతి మంటిలో కలిపి ఉక్కును కుద్రముచేయకనే ఇంకొకవిధముగ కుద్రమును ఉక్కును కలిపియును జర్మనులు క్రొత్త పద్ధతిని గని దెట్టిరట. ఈ పద్ధతి తయారైన ఉక్కు పరిశ్రమ గానూ, చవుక గానూ, గట్టిగనుండునట. అందుచే అంతర్జాతీయ మార్కెటులం దీఉక్కునే అన్నిటికంటె ఎక్కువగా డిమాండునుచున్నది.

మధ్య అమెరికా

లోయూనై టెడ్ స్టేట్స్ పలుకుబడియాలేక మెక్సికో పలుకుబడియో? వాషింగ్టన్, నవంబరు 20:— నికరగ్యావగూర్చి కెల్ల గునుగారు గావించిన ప్రకటనముచే మధ్య అమెరికాలో యునై టెడ్ స్టేట్స్ పలుకుబడి చెల్లవలెనా? లేక మెక్సికో యధికారము చెల్లవలెనా? యనుసమస్య ఏర్పడినది. నికరగ్యావగూర్చి క్రొత్త సర్వేటిపు ప్రభుత్వముతో సహకారమునట్లునామ కల్లగుగారు ప్రయత్నించెదరట. అయ్యది వెగ్నెర్ యధికారము సహకారముగూరికంపి కాంతిపరిశ్రమలనేర్పాటుకొనునెదరు యునై టెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వమువారు నికరగ్యావగూర్చి మెక్సికో బోడిషికుల ప్రచారముచే అల్లరిబయలుదేరినదనుచున్నది. కాలిఫోర్నియా ప్రభుత్వమువారు దక్షిణభాగమువరకు తమ యధికారమును విస్తరింపజేయు ఆశతో నుండుటగూడ ఇంకొక కాంక్షము మెక్సికో ఏమిచేయునది సందియముగనున్నది క్యాథర్ మతితిగవుతో మునిగియుండుటయే దీనికి కారణము. యాలీ ఇండియనుల తిరుగుబాటు మరికొన్ని తిరుగుబాటులుగూడ కారణముగ ఏర్పడుచున్నవి.

నోబెలు బహుమతి

రగ్స్, నవంబరు 19:— తనకిచ్చిన వాఙ్మయ బహుమతి మొత్తమును 6500 పానులను స్వీడను బ్రిటిషుదీవులలో వాఙ్మయ చిత్రకళాభివృద్ధికిగాను వినియోగించవలెనని బర్నార్డుసు గారు ప్రాయముచున్నారు.

పడమటియూరపు

తుపానువీచుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, నవం 21:— పడమటియూరపు మీదుగ తుపాను వీచుచున్నది. వర్ష పాతము విస్తారముగ నున్నది. ఇంగ్లండులో విస్తారముగ వరదవచ్చినది. ప్రాంకులో విస్తారము వర్షముగల్గెను. నేడిచట ఉపద్రవకరముగ తుపాను వీచెను. స్పెయినులో గూడ ఉపద్రవకరముగ తుపాను, వీచుచున్నది. వర్షముగూడ భయంకరముగ కురియుచున్నది. ప్రతిచోటను నదులుగట్లుతెగి ప్రవహించుచున్నవి. బిస్కే సముద్రములో ఆస్ట్రేలియానుండి బోవుచున్న పి అంచు ఓ నౌక అగివాయెను.

విరిపు ఫ్రెస్టేటు

ప్రజారక్షణచట్ట మవసరము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

విరిపు, నవం 21:— ప్రజారక్షణచట్టమును ప్రయోగించుటవరకు మైనదని ప్రిస్టేటు కార్యనిర్వాహక ప్రభుత్వసర్దుమువారు ప్రకటించిరి. 24 తేదిని పార్లమెంటును సమావేశపరచెదరు. ఇటీవల బారక్ కులలో సివిక్ నేనలను ముట్టడించుటచే ఇటీవల్య అవసరమైనది. ప్రజాసంరక్షణచట్టమును 19 తేదిని గవర్నరుజనరలు అంగీకరించెను.

రాకూరు కవిచంద్రుడు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

బుకారెస్టు, నవం 21:— రాకూరు కవిచంద్రుడు తాను రచించిన గ్రంథములనుండి కొన్ని భాగములను జాతీయనాటక రంగమునచదివి వినిపించిరి. చాలమందిజనులు వివటకు వచ్చిరి.

అధినిశేష ప్రధానామాత్యులను సత్కరించుట

రగ్స్, నవంబరు 19:— న్యూజిలండు దక్షిణ ఆఫ్రికా న్యూ పవుంట్లండు ప్రధానామాత్యులకు లండను నగర పౌరస్వము నొసగి సత్కరించిరి. ఇతర ప్రధానామాత్యుల కిది వరకే ఈ గౌరవము నిచ్చిరి.

క్రూగల్ పేగల బండి నోదానిని సంచారమున కుపయోగించు బండిని హర్టి జుగుగా కి బహుమతి నొసగి ఆరడంగీకరించెను. దానిని కృత్రిమ తాపాస్వామిగ.

హర్టి జుగునేనాని ప్రత్యుత్తరము

లండన్, నవంబరు 20:— స్నేహము సుహృద్భావములు మంచి యద్వైత్యములతో గూడుకొన్న వసులచే తమయందు జాపిన అమైత్రిని సుహృద్భావమును చాల ఆమోదించెద మనియు క్రూగరు బండిని గ్రేటు బ్రెజు జయించి దీనుకబోయె ననియు నేను మేము గ్రేటు బ్రెజును స్నేహముచే నోడించి అబండిని మరల స్వాధీనము చేసికొంటిమనియు హర్టి జుగు నేనాని ప్రత్యుత్తరము నిచ్చెను.

తమయద్వైత్యము ఎపుడును సామ్రాజ్యమును నిర్మించుటయేగాని నాశముచేయుట గాదనిరి. తాను లండనునుండి సందృష్టితో మరలుచుంటి ననిరి. ఇదితమకు కాశ్యముదమును జయమును చేకూర్చుననిరి.

ప్రతికూలబోడిషివికు తిరుగుబాటులేదు

మాస్కో, నవంబరు 19:— ప్లాస్టావులో ప్రతికూల బోడిషివికు తిరుగుబాటు జరిగినదన్నమాట అసత్యమని మాస్కో అధికారులు చెబుచున్నారు.

జానాతిరుగుబాటు

బజేవియా, నవంబరు 19:— కష్టకాలములో శాంత సుఖము కలిగి బాంట్యాలో పోలీసుతో కొంచెము పోరాటము జరిగెను. సుందావ్రియట్సులో యధికాకను త్రిప్పుచున్నారు. విప్లవనాయకులును మర్రాకు పారిపోకుండ ఇట్లు చేయుచున్నారు. 40 మంది సాయుధులై ఒక పోలీసు స్టేషనును ముట్టడించిరిగాని తిరుగుబాటుబడినది తెలియుచున్నది.

చీనా ఓడదొంగలు

హాంగాంగు నౌకను చీనా ఓడదొంగలు ముట్టడించలేదనియు ఎవరో ముగ్గురు తెలియని వ్యక్తులు వాయువార్తలున్న గదిలో ప్రవేశించిరినియు ప్రయత్నింప భయపడిరినియు ఒక మనిషి వతిచెడి 15 గురికి గాయములను గలుగజేసిననియు చెబుచున్నది.

స్వీడను ప్రతికా సంపాదకుడు సి. కింగుమర్త్యుగారు చనిపోయిరి.

98-వ స్థానము

ప్రాతసభ్యుడే గెలుచుట

కాకినాడ, 23 నవంబరు:— ఈ త్తరస్కాంధులు మహా మృదీయ నియోజకవర్గపు ఎన్నికల ఫలితమును రిటర్నింగు ఆఫీసరు బ్రాకెనుగారు నిన్నటిదినము ప్రకటించిరి. మొత్తము మీద 2685 మంది వోటుగ్లు పోలుచేసిరి.

మున్సి అబ్దుల్ వాహబు సాహెబుగారు	1332
మహబూబు ఆలీ బేగారు	1002
మహమ్మదు సయ్యదుఖాను సాహెబుగారు	870
పనికిరాని వోట్లు	81

మున్సి అబ్దుల్ వాహబుగారు గెలుపొందిరిని రిటర్నింగు ఆఫీసరు ప్రకటించెను.

ఇంతటితో రాష్ట్రీయ శాసనసభకు నియోజకవర్గములచే ఎన్నుకొనబడవలసిన 98 స్థానముల ఫలితములు వచ్చినవి.

బత్తిన

పెరుమాళ్ల నాయుడుగారు, బి.ఎ.

భారత శాసనసభకు గుంటూరు నెల్లూరు జిల్లాలనుండి ఎన్నుకొనబడిన కాంగ్రెసు అభ్యర్థి. (ఎ. రత్నం)

భాదరు మొహిద్దీను

సాహెబుగారు (స్వతంత్ర)

నెల్లూరు చిత్తూరు జిల్లాల మహమ్మదీయ ప్రతినిధిగ మదరాసు శాసనసభకు ఎన్నుకొనబడిరి. (ఎ. శా. రి.)

శ్రీ త్యాగబ్రహ్మసభ. — బుధవారం 23 తేది 6 గ 180 తంబుచెట్టిపిడిలో గానసభ జరుగును. సజీవత్యులు గాత్రము ముత్తుస్వామి అయ్యరు-ఫిడేలు మామయ్య అయ్యరు-మృదంగం.

సింధురే
హిందూమహమ్మదీయైక్యత

బొంబాయి గవర్నరు ప్రశంసించుట

సుమ్నాథుని(సింధు) నవంబరు 22—సింధురాష్ట్రమున కొన్ని జిల్లాలలోని మహమ్మదీయులయొక్కయు ధర్మసాక్షులయొక్కయు దర్బారునం దుపన్యసింపుచు బొంబాయి గవర్నరుగారు తమ ప్రభుత్వమునకును మహమ్మదీయసంఘమునకునుగల భేదాభిప్రాయములు తొలగి యివ్వఁడు తిరిగి స్నేహము సమమారినందుకు సంతోషముగా నున్నదని చెప్పిరి. అదిగాక సింధురాష్ట్రములో ముఖ్యమైనట్టి హిందూ మహమ్మదీయులకు యిరుతెగల వారికిని యిదివరకు సంకల్పిగానున్న స్నేహభావము లభివృద్ధి చెందుటగూడ సంతసకారణ మనిరి. అన్నితరగతుల ప్రజలను కలిపి యుండవలెననియు అట్లు కలిసియుండుటకై నిరంతరము కృషి సల్పుచుండుటయు తనయొక్కయు తనప్రభుత్వముయొక్కయు పనియనివారు తెలిపిరి. లాలాషాబాజుమండిరమును జూరములకు తాము కొన్నిదినముల క్రిందటనే సహవాసుకు బోయితిమనియు అచ్చటికి అనేకమంది హిందువులుగూడ వేసకువేలుగా నామహమ్మదీయ సేవింపుటకై వచ్చుచున్నారనియు గవర్నరుగారుచెప్పిరి. అటువంటి పద్ధతియొక్కటి ఉండుటవలన మహత్తుగల ఎట్టి దానినైనను హిందువులును మహమ్మదీయులు కలిసి సేవింపగల రనియును, ఇరువురును వేరువేరువలెయును జేంది యుండియు స్నేహభావముతో నుండుటను అనేక అవకాశములుగలననియు నిందువలన తెలియుచున్న దని గవర్నరుగారుచెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

రావల్పిండిలో సిక్కుల
యూరేగింపు

లై సెన్సులేకుండ వెల్లినదని తెలుపుట అబద్ధము

లాహోరు, నవంబరు 22 :—రావల్పిండిలో గురునానక్ జన్మదినోత్సవమునాడు ఎట్టినిబంధనలు లేకయే పెద్ద యూరేగింపును తీసుకొనిపోవుటకు సిక్కులకు అనుజ్ఞ యియ్యబడినదని కొన్ని ప్రతికూలలో ప్రచురింపబడిన సమాచారములు అబద్ధములని సమాచారప్రచురణశాఖాధికారి తెలుపుచున్నాడు ఇందువలనయే పానికాదికారులు సిక్కుసంఘము వారి తోను ఇతర నాయకులతోను చాలనేపు చర్చించినదియు, ఈ చర్చలకు ఫలితముగానే రావల్పిండిలో మతవైషమ్యములుండుటకుల వ్యత్రోవము యూరేగింపు పోవలసినది మొదలగు కొన్ని ఖిందనలతో లై సెన్సులే వుత్తరసిక్కులు యూరేగింపును లేవదీయవచ్చునని తెలుపబడినదియు, దానికి కొంతమంది సిక్కులు మొట్టమొదట అభ్యంతరపెట్టినను తుద కందరును అంగీకరించినదియు, దైర్ఘ్యరూపు తెలుపుచున్నాడు. మరియు లై సెన్సులేవరకులు తెలుపుటలో మహమ్మదీయులతో ఎట్టి పోరాటములు కలగకుండ వారిప్రార్థనసమయములను కనిపెట్టి ఊరేగింపు యేయేవేళలలో తీసికొనిపోవలసినదియు తెలుపబడినది. ఈ వరకులనన్నిటిని సిక్కుసంఘమువారుంగీకరించి ఆ విధముగానే నడచుకొనిరి. ఇతర నాయకులుగూడ నాయపడిరి. ఖిక్కుచోట జామామాసీయముచోకసారి రాళ్లవేయుట తప్ప అంతయు శాంతిముగిసే నెల్లిపోయెను. దానికిని మొట్టమొదట మహమ్మదీయసంఘమువారే ఖండించిరి అని దైర్ఘ్యరూపుగారు తెలిపిరి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు
కమిటీసభ

సరోజినీ దేవి అధ్యక్షురాలుగా ఎన్నుకొనుట

బొంబాయి, నవం 22—ఆదివారమునాడు రాత్రి జరిగిన బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసు కమిటీసాధారణవార్షిక సభాసభ్యసంవత్సరమునకు సరోజినీ నాయకుల అధ్యక్షురాలుగా నెన్నుకొనబడినది. జమ్నాదాసు మెహతా జహంగీర్ డి. పటేలు గార్ల ప్రేరేపణ ఉపాధ్యక్షుని నిమిత్తమై నూచింపబడినది. ఓటింగు మెహతాగారికి అనుకూలముగానుండెను. సాంవత్సరిక నివేదిక మంగీకరింపబడినది. నూతన కార్యనిర్వాహకులెన్నుకొనబడిరి. ఇతర కాంగ్రెసు సంఘములకు చెందియుండుటచే జమ్నాదాసు మెహతాగారు రావల్పిండినాయనియు సరియైన ఖిద్మతులు భరింపనివారు సభలో సుపన్యసింపవచ్చునాయనియు మొదలగు విషయములు చర్చింపబడినది. కాంగ్రెసు స్వరాజ్యవాదులకును రిస్పాన్సివు వాదులకును భేదము స్వల్పమే గావున గౌహతీ కాంగ్రెసులో అది చక్కబడవలెనని తీర్మానింపబడినవిషయము సభ ముగిసెను. (ఆ. ప్రె.)

నా తా వ ల ణ స్థితి

1926 నం॥ నవంబరు 22-వ తేది మంగళవారం

సంఖ్యతో కూడిన	అత్యధికము	అత్యల్పము	సగటు	నిత్యము	నిత్యము
గడ్డి	84.8	64.7	...	4.71	6.99
నిశాఖపట్టు	85.0	75.1	...	8.48	6.85
కాకివాడి	84.5	69.7	...	4.26	9.46
హచ్చిపట్టు	88.5	65.6	...	4.05	9.15
కర్నూలు	80.2	53.5	...	0.78	8.72
బళ్లారి	82.0	62.0	...	2.87	2.89
అనంతపురం	3.68	1.74
కడప	85.8	58.8	...	2.49	5.81
నెల్లూరు	83.4	66.5	...	10.78	6.45
మైసూరు	80.9	68.8	...	19.57	3.28
కడపూరు	81.1	66.2	...	19.47	3.50
నీలయ	85.9	62.7	...	4.79	5.12
కోయంబూరు	82.6	63.9	...	9.98	0.48
తిరుమనాపల్లి	84.7	71.1	...	8.61	2.65
నాగపట్టణము	77.8	71.5	...	20.68	3.35
మధుర	84.0	72.6	...	10.89	1.25
హంబక్	79.8	78.1	0.05	21.81	3.15
తిరునల్వేలి	9.22	3.45
తిరువేలూరు	81.1	75.0	...	12.80	4.01
కొచ్చిక్	88.6	75.7	...	20.28	1.81
కొల్లికట్టు	89.8	71.1	...	10.82	3.98
యంగలూరు	88.0	70.1	...	18.68	3.24
దేవనహళి	81.0	55.7	...	5.98	2.58
మొరకూర	76.8	54.0	...	9.28	2.27
కొడెకనాల్	60.2	50.7	...	18.50	2.88

సర్కారులు:— మేముములు విస్తారముగ నున్నవి. అద్వితీ తక్కువ. దక్షిణమున పగటివేడిమి 2 1/2 నుండి 3 1/2 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేడిమి విశాఖపట్నములో ఎక్కువ. మచిలీపట్నములో 4 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్టర్:— మేముములు దట్టముగ నున్నవి. కడపలో అకాశము నిర్భయముగ నున్నది. ముమూలుకంటె గాలి పొడిగా నున్నది. పగటివేడిమి 2 నుండి 7 1/2 డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి 2 1/2 నుండి 19 డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నూలుకు:— ముఖ్య దట్టముగ నున్నది. అద్వితీ తక్కువ. మైసూరులో 4 డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ.

కడపూరులో 8 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి అంతెను 4 నుండి 5 1/2 డిగ్రీలు తక్కువ.

రాజధానియందు వాతావరణము పొడిగాయున్నది. బంగాళాఖాతములో ఏర్పడిన తుఫాను ఉత్తర ముఖమునో ఈశాన్యమునో మరలెను. నేటి యుదయమున సర్కారులు తీరమున పోయెను. రాజధానినుండి వానమబ్బులు తరమివేయుచున్నవి.

ఏ. ఏ. నారాయణ అయ్యరు, సహాయ వాతావరణ శాస్త్రజ్ఞుడు.

అల్పాయువు రాజాగారు

మహమ్మదీయుల డిప్యూటీమహా సందర్శించుట బొంబాయి, నవం 22:— ఎమ్. ఎ. జిన్నా మునిసిపల్ కార్పొరేషను అధ్యక్షుడు ఆర్. ఎమ్. ఛిన్నా 'మే'పు ఎస్. కె. బోధవాలగార్లు గల మహమ్మదీయుల డిప్యూటీమహా అల్పాయువు మహారాజాను సేదసందర్శించెను. మహమ్మదీయుల విద్యాభివృద్ధియే మహారాజుగల సానుభూతికి డిప్యూటీమహా కృతజ్ఞుడు జూపెను. వివరితప్రతిమర్పించినందులపై వందనము లర్పించి హిందూ మహమ్మదీయుల విశ్వమిత్ర్యముపై భారతదేశాభ్యుదయము ఆధారపడి యున్నదనియు, ఉభయసంఘములు గల సీ మెలసియుండుట భగవద్భక్తునియు, పరస్పరప్రేమగౌరవములతో ఉభయసంఘములు నివసించుటయునీ తన ఆభిప్రాయమనియు అల్పాయువు మహారాజా ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

బెంగాలులో కాంగ్రెసుపక్ష

విజయము

కలకత్తాయందు తృప్తములు

(ఆ. ప్రె. స్వేచ్ఛలుసర్వము)

కలకత్తా, నవం 22:— కలకత్తాలో ఎన్నికలందు కాంగ్రెసు అభ్యర్థులు విజయముగాంచినందులకు సంతోషమును బెల్లెట్టకై పెద్ద యూరేగింపు బాజాలతో పట్టణోత్సరభాగమున క్రిందటిరాత్రి జరిగెను. సి. ఆర్. దాసుగారి పెద్దవిద్రవలు మును పూలూలలు వేసి మోటారులతో బెట్టి యూరేగించిరి. రెండు వేలమందిపైగా విద్యార్థులు వందేమాతరని కేకులువేయును వెంటవచ్చిరి. ఊరేగింపు యుఖ్యులగు వీధులనుండ తిరుగునపుడు వేలకొలదిమంది యువకులు వెంటబేరి యెన్నికలఫలితములకు సంతోషమును జెప్పిరి. పోయినంతమారుమును అగుచునే యుండిరి. ఊరేగింపు రాత్రి ప్రాద్దుభోవువరకును జరిగెను.

సుబాచంద్రబోసు ప్రత్యర్థి బోసు

గారికి సానుభూతివందనముల దెల్పుట

కలకత్తా, నవంబరు 22:—కలకత్తా ఉత్తర మహమ్మదీయే తరస్థానమునుండి ఓడిపోయిన జాతీయద్రవ్యబాసుగారు తన ప్రత్యర్థి మాండలేజియ్యులతోనున్న సుభాచంద్ర బోసుగారిని భివందించి చురింతివార్తబంపగా సుభాచంద్రబోసుగా రీక్రిందిభముగ జెయిలరు ద్వారాబంపిరి : మీరు దయతోబంపిన సందేశమునకు కృతజ్ఞుడను. ఇందులకు నావందనముల గ్రహింపవలెను. (ఆ. ప్రె.)

న్యాయమూర్తి సర్ నలిసీ రత్న

ఛటర్జీని ఏడ్వొచ్చుట

ప్రధాన న్యాయమూర్తి ప్రశంస

కలకత్తా నవంబరు 22:— కేటికండి కలకత్తా హైకోర్టునందలి న్యాయమూర్తిపదవినుండి విరమించుచున్న సర్ నలిసీరత్న ఛటర్జీగారిని న్యాయవాదులు ఏడ్వొచ్చిరి. న్యాయపరిపాలనయందు యాహైకోర్టునకు ప్రవీక్షింపబడినందు కొంచెము గౌరవమును బొందుచున్నయెడ, ఇట్టి గౌరవమును బొందువారిలో సర్ నలిసీ ఛటర్జీకంటె అధికు లెవ్వరునులేరు అని గౌరవనీయు లగు ప్ర. న న్యాయమూర్తి పర్యెను. బారు సభ్యులు తరుదుగ తమకు తోడ్పట్టటానికింది పల్లి, తాను జడ్జియని యెప్పుడును మరువలే ని నడిచెను నీరిస్థానమున నేనువచ్చిన న్యాయమూర్తి విత్తగారికి న్యాయవాదులు స్వాగతమిచ్చిరి. (ఆ. ప్రె.)

దక్షిణయిండియా కబ్బు

ప్రొఫెసరు రాధాకృష్ణగారిని గౌరవించుట

కలకత్తా, నవం 22:— యూరపు అమెరికాలందు సంవారము పర్యటిరిగిచ్చిన ప్రొఫెసరు రాధాకృష్ణగారిని పర్యటించుటకు దక్షిణయిండియా కబ్బు ఆదివారమునాడు సమావేశమయ్యెను. పట్టుపై ఆహ్వానింపబడినవనితపిత్రము ముఖమున గడ్డతోను సన్నపట్టుతోను కప్పబడిన బరిజెయందుబెట్టి కబ్బు రాధాకృష్ణగారి కర్పించెను. కబ్బు అగ్గతుడిన సి. వి. రామనగారు సభ్యులకు రాధాకృష్ణగారికి విందొసగెను. (ఆ. ప్రె.)

నాయీలకు నామినేషను

బొబ్బిలిసభ తీర్మానము

మదరాసు శాసనసభలో ఆంధ్రదేశ నాయీలకరప్రస వైద్యభూషణ డాక్టరు పొన్నాడనేకటాడిగారిని నామినేటు చేయవలసినదని బొబ్బిలిలో 28 తేదీన జరిగిన జిల్లా నాయీల సభలో తీర్మానింపబడినది. (తెలిపార్త)

బొంబాయి, నవంబరు 22:— నేడు యిచ్చుట బొంబాయి దొరతనముయొక్క క చేరీలు తిరిగి ప్రారంభమయ్యెను. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి, నవంబరు 22:— సింధు పర్యటనము సల్పినవంబరు 25 వ తేదీకి గవర్నరు యిచ్చుటకు తిరిగివచ్చెదరు. (ఆ. ప్రె.)

బెంగాలు నూతన గవర్నరు యస్. యచ్. జాక్సన్ గారు మార్చి 25 వ తేదీన బయలుదేరెదరు.

రాయలుకవిమను

ఇరిగేషను వ్యవసాయశాఖల

విభేదములు

ఇంజనీరు సాక్ష్యము

డా. సుబ్బారాయనుగారు రైతుల, ఋణబాధల

గురించి వివరించుట

వ్యవసాయ రాయలు కవిమనువా రీదనమున తిరిగి సమాజేశ్వరమైనపుడు ఇరిగేషను శాఖ ప్రధాన ఇంజనీరు సి. టి. మల్లంగారి సాక్ష్యమును విచారించిరి. అగ్రతనని ప్రశ్నలకు సాక్షి ప్రత్యుత్తరమునకు ఈ రాష్ట్రమున ఇరిగేషను వర్కులను రెండు విధములుగా విభజించితిమని నుడివెరి. (1) ప్రతిఫలదాయకములైనవి (2) ప్రతిఫలదాయకములు గానివి. ఇరిగేషను శాఖ కంత్తును గోటి సమిష్టిగ నొక ఆయవ్యయ ఫట్టిక నేర్పరుచు నాచార విరాష్ట్రమున లేదు.

అ. — ప్రతిఫల దాయకములను ఇరిగేషను వర్కుల గాబడినందు రెండువరకు ఇరిగేషను వర్కులకుగూడ ఉపయోగించుట మంచిదిగాదా?

ఉ. — అవును. నేనా విషయమున నేకీభవించెదను.

ఈ రాష్ట్రమున ప్రతిఫలదాయకములను స్కీములకు చాల అవకాశముగలదు. అట్టివానిలో తుంగభద్ర, కృష్ణా స్కీము చాల ముఖ్యమైనవి. కాని ఈవిషయమున నైజాము ప్రభుత్వముతో వివాదము వచ్చుచున్నది నాగిపోయెను. ఇంతవరకే విషయమున ఎట్టి పరిష్కారము కుదురలేదు.

ప్ర. — కృష్ణా ప్రాజెక్టును ఏర్పరచిన యెడల నైజాము రాష్ట్రమున నెన్ని గ్రామములకు నష్టము గలుగును?

ఉ. — 16 లేక 20 గ్రామములకు. ఈ భూములకు బదులు బ్రటిషు రాజ్యములో సమానవైశాల్యముగల భూమి గాన తెనెని నైజాము ప్రభుత్వమువారు గోరుచున్నారు. భవాని, మెట్టూరు, వైకారా మొదలగు ఇతర ప్రాజెక్టులయందుగూడ ప్రభుత్వమువారు చాల శ్రద్ధను జూపుచున్నారు.

అన్యోన్యము లేకపోవుట

ఇంకను వరకొన్ని ప్రశ్నలకు సాక్షి ప్రత్యుత్తరమునకు సామాన్యముగా వ్యవసాయశాఖకును ఇరిగేషను శాఖకును ఎట్టి విషయమునందును ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరుగుట లేనని నుడివెరి.

ప్ర. రెండు శాఖలును సంప్రదించి పనిజేయుట లాభకరముగ నుండదా? ఉ. ఉండదు.

ప్ర. — రాష్ట్రమునందున్న పన్నులను సూలజేయవలెనను భావము మాత్రమే వ్యాపించినట్లున్నది. అన్ని శాఖలవారును కలసి సంప్రదించి పనిజేయుటలో నేమైన నష్టమున్నదా? ఉ. లేదు.

డా. సుబ్బారాయనుగారు

డాక్టరు సుబ్బారాయనుగారు వాతములముగ నొసగిన వాక్యాల్మునందు, కేంద్ర ప్రభుత్వమువారి యాజమాన్యము క్రింద నొక సెంట్రలు రిసర్వ్ ఇక్స్ట్రాక్టటు ఉండవలెనని కోరిరి. ప్రతిరాష్ట్రమునకునుగూడ ఇట్టి పరిశోధనాలయములుండవలెను. ఆయా రాష్ట్రములందుగల ప్రత్యేకమున పంటలనుగూడ రాష్ట్రము పరిశోధనాలయములు శ్రద్ధ గైకొనును. భారతదేశమునకంతకును సంబంధించిన వైరులనుగూడ కేంద్ర పరిశోధనాలయమువారు శ్రద్ధగైకొనెదరు. “మోటా” “కారెము” మొదలగు నీటివారులను సాగనములపై మాప్రాంతమున జనులు చాలవరకు ఆధారపడియున్నారు. ఈవిషయమున అభివృద్ధిరహిత పద్ధతుల ప్రవేశపెట్టుటకు వ్యవసాయశాఖవారు రెవిన్యూ ప్రయత్నములను గావించుదురు. పరిశోధనాలయముల నేరుచుటలను నిట్టివిషయములందుగూడ చాల తోడ్పడగలరు. ప్రస్తుతము లెగినన్నివ్వ నానాయ పాతశాలలుగాని, ఉపాధ్యాయులుగాని లేరు. ఈ రాష్ట్రమున వ్యవసాయశాఖవారు రేపరచిన ప్రయత్నములను ప్రజలలో చాల ప్రబోధము గలిగించెను. ప్రయత్నములనుగూడ, రైతులతెలియజేసిన మరింత ప్రయోజనకరముగ నుండును. వైరులకుకేయుట పుట్టొక్కొకవిషయము నేరు నేరుగాజేయుటలో లాభముగ నుండుటకే ప్రజలలో త్వరితముగ వ్యాపించిపోయెను. కాని కొంతవరకు నాగర సుపయోగించువరకు అంతప్రచారములోనికి రాలేదు. ప్రజలలో నీవిషయమున తెలిసంతప్రచారము జరిగితోయెడల చాల మంచిఫలితములు గలుగును. ప్రభుత్వమువారి ఆదాయములో చాలభాగము పల్లెటూళ్ల ప్రజలకుంకే వచ్చుచున్నది. అయినను ప్రభుత్వమువారు పల్లెటూళ్ల ప్రజలకుంకే సౌకర్యముల నేర్పాటుజేయుటకు ప్రయత్నింపకపోవుట చాల అసంతృప్తికరముగ నున్నది. పల్లెటూళ్లకు రోడ్లు సౌకర్యముగాని లేటాకముల సౌకర్యములు గాని సరిగాకవు.

ఈ రాష్ట్రమునందు రైతులు చాలవరకు ఋణముల నొసగు సామాకారుల హస్తగతమై యున్నారు. రైతులలో చాల మంది పంటలరేయియు గూడ సామాకారుల నడ్డలి తీర్చుటకే పోవుచుండును. దీర్ఘకాల ఋణములను కొలదికాల ఋణములను గూడ నొసగుటకు ప్రభుత్వము వారు తగు యేర్పాటుల గావించవలెను. ప్రస్తుతము తక్కువ ఋణముల పద్ధతినలన క్రింది యుద్వ్యోగశాఖలందు చాల అవినీతివ్యాపించియున్నది. అందుచే రెవిన్యూ డివిజనుల అఫీసరులే ఋణముల మొత్తములను సరాసరి ఋణమును పుచ్చుకొనువారి కే ఇచ్చునను యేర్పాటుజేయవలెను.

సాధారణముగా పల్లెటూళ్ల ప్రజలు వివాహములకు, విందులకు ఋణముల గావించుచుండురు. ఈ ఋణముల తిరిగి తీర్చుట, వారికి సాధ్యముగాదు. భూములను విక్రయించు నధికారియు తొలగించినయెడల- ప్రజలే క్కువ ఋణములగావించుట నూనుకొనెదరని నాయుద్దేశము. అంతియగాక ప్రస్తుతము-సామాన్యముగ తండ్రివరణించినపిదప కుమారులందరూ భూమిని పంచుకొనుచుండురు. ఇంచువలన, సాగుబడిభూములు చీకడై వ్యవసాయమునకు చాల అలంకరముగనున్నవి. ఇకమీద భూమిని పంచుకొనుటకుబదులు, పంటను పంచుకొనునట్లు ఏర్పాటు జేసికొనినయెడల చాల సౌకర్యముగనుండును. చెన్న రాష్ట్రమునందలి రైతులకు ప్రకృతిసిద్ధములగు పన్నులయందు ఏర్పాటుచేసినరకు ఎరువులగు సుపయోగపడునో బాగుగదెలియును. కాని రసాయనికపదార్థ సమృద్ధి నమవలన క్రొత్తయెరువుల సృష్టింపు పద్ధతులమాత్రము వారి కధికముగ దెలియవు. ఈవిషయమున వ్యవసాయశాఖవారు తన పరిశోధనలనోసర్చి, ప్రదర్శించినయెడల ప్రజలు వెంటనే అనులించెదరనుట కెట్టి సందియమునలేదు. ఈ ప్రాంతమున రైతులు సరిగ్గా నెలలు పనిలేక ఊరకొనవలసి వచ్చుచున్నది. వీరిదివరకు పనిలేనప్పుడు నూలు వడుకుకొనెడివారు. నూలువడుకుట చాలాభారమగు గృహపరిశ్రమగ నుండెడిది. కాని మిల్లు నూలుప్రవేశముతో నీగృహపరిశ్రమ అవృత్తముయ్యెను. ఆపరిశ్రమను తిరిగి ప్రోత్సహింపవలెను. ప్రస్తుత ఫ్యాక్టరీలను పల్లెటూళ్లకు మార్చుపద్ధతిని నేనుమాత్రము నంగీకరింపను.

కవిమనువారంతట ధలహారములకు లేచిరి.

* * *

నిన్నటిదినచర్య

రాయలు కవిమనువారు నిన్న మధ్యాహ్నము తిరిగి సమాజేశ్వరమైనపుడు అరోగ్యశాఖాధికారియగు మేజరు ఎ. జె. హెన్. రెస్టల్గారి సాక్ష్యము గైకొనబడెను.

సామాన్య విద్యావిభాగమునకు సంబంధించిన ప్రశ్నలకు సాక్షి ప్రత్యుత్తరమునకు “శరీరారోగ్య” బోధనమున ప్రతిపాతశాలయందును, కళాశాలయందునుగూడ ప్రవేశపెట్టువలసిన సమయమువచ్చినదని నుడివెరి. ఈవిషయమునందు నిర్బంధబోధన మొనర్పవలెనని విద్యార్థుల ఇష్టాఇష్టములకు వదలివేయరాదు. విద్యార్థులును, యువకులును, శరీరారోగ్యమునందును, పారిశుధ్యమునందును వెనుకబడియున్నయెడల విద్యాప్రచారముయొక్క చాలాభారమున కే భంగముగలుగును. ఈ విషయమును బ్రెయినింగు కళాశాలలయందుగూడ ముఖ్యంతముగ బోధింపవలెను. ఈ విషయముగ తరిగిపడియున్నది ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులందు విశేషముగ మార్పులుగలుగజేయగలరు. ప్రస్తుతము పాతశాలలయందు పారిశుధ్యనిబంధనలు గలవు. కాని ఆనిబంధన లావరణయందు గానించుటమాత్రము చాల అరుదు.

ప్రస్తుతము వైద్యకళాశాలలయందుగూడ పారిశుధ్యవిషయములు ఒకదానితోనొకటి సంబంధములేకుండ విభజింపబడి బోధింపబడుచున్నవి. కాని సామాన్యపద్ధతితో బోధింపబడుటలేదు. “పల్లికు మోటు” విషయమున నాలోపము మరింత యధికముగ గమనించుచున్నది. వ్యాధులవచ్చినతరువాత మాన్యుటకంటె, అసలురాకుండగనే నివారించుపద్ధతులకు వైద్య విద్యయందు ప్రధానసానము నొసంగవలెను. ఇందువలన “మందులబుద్ధి” యుగముపోయి, “ఆరోగ్యగోళుల” యుగము రాగలదు.

పల్లెటూళ్ల ప్రజారోగ్యవిషయమునుగూడ సాక్షి ప్రత్యుత్తర మొసగుచు, శరీర దార్ద్రము ను తగ్గించి పుష్టింపజేయు వ్యాధులు పల్లెటూళ్లయందు ధృక్ముగ గమనించుచున్నదని నుడివెరి. నంజు, మొదలగువ్యాధులందును నిగ్రహములు. బోజనపదార్థములందు, బలదాయకములందును సమృద్ధి లేకపోవుటనే నీ వ్యాధులు జనించును. లోకల సీత్రముగ వ్యాపించుచున్న నులే రిగుమగూడ చాలవర కిదిగోకారము. కుష్టువ్యాధి వ్యాప్తికగూడ నిదియేకారము నని హరికొండకు సుప్రసిద్ధవైద్యులు ను

దువుచున్నారు. భారతదేశమున గన్నచున్న విశేష శిశుమరణముల సంఖ్యకుగూడ, దుర్బలాహారమే కారణమనిచెప్పుట కెట్టిసందియమునలేదు. వ్యవసాయశాఖవారు, ఆరోగ్యపదార్థములగురించి పరిశోధించు బలదాయకములను పదార్థములను తృప్తిజేయుటకు వెంటనే పూనుకొనవలెను. ఇందుకుప్రత్యేకముగ నొక పరిశోధనాగారము నేర్పాటుజేయుట చాలప్రయోజనకరము. చెన్న రాష్ట్రమున జనసంఖ్య త్వరితముగ పెంచి పోవుచున్నది. ప్రస్తుత ఆహారపదార్థములయొక్క ప్రజల కేమాత్రమును సరిపోజాలదు. అందుచే గొప్ప మొత్తములవెచ్చించి క్రొత్త ఇరిగేషనుస్కీముల నేర్పరచి, సాగుబడిభూముల వైశాల్యమును పెంచుటకంటె ఇట్టి పరిశోధనాలయము నేర్పరుచుట చాలాభారము. (1) జీవపోషక పదార్థములగురించి (2) మనిషిని దుర్బలునొనర్చు వ్యాధులగురించి (3) దుర్బలహార పదార్థములగురించి (4) దుర్బలాహారభక్ష్యమునకును అంటు వ్యాధులకునుగల సంబంధమునుగూడ (5) ఆహారపదార్థములకు బదులుగ నితరపదార్థముల రేపాటుజేయుట (యెనానమయములకు)ను గురించి (6) ఏమిభజింపవలెను? ఎటుల పవనమొనర్చవలెను అనువిషయములగురించి బోధించుటకు సులభగ్రాహ్యముగ గ్రంథములను తయారుజేసి ప్రచురించుట మొదల విషయములగురించి వైద్యులైన పరిశోధనాలయము గు పనిజేయుదురు.

కలరా మొదలగు గర్భకోశ వ్యాధుల సమస్య భారతదేశమున ప్రబలముగ నున్నది. గత మూడునాల్గు వత్సరములలోను ఈ రాష్ట్రమున నీ విషయమున కొంత పరిశోధన జరిగెను. కాని అరోగ్యశాఖోద్యోగుల కాలమంతయు పరిపాలనా కార్యములందే వినియోగించవలసి వచ్చుచుండుటచే విశేషముగ పనిజేయువాలక పోతిమి. అందుచే నీ విషయమున అభివృద్ధి చాల మందముగ నున్నది. మదరాసు రాష్ట్రమున చాల ప్రదేశములందు ప్రజారోగ్య పరిశోధనాగారముల నేర్పరుపలసియున్నది. నీ రాయప్రాంతములందలి వ్యాధులగురించి పరిశోధనలను తగినవరకు దీనుకొనుచుండురు. 20 వత్సరములుగా నీ విషయమున పనిజేయుచున్న “కింగ్ ఇక్స్ట్రాక్టటు” పనితో తూగజాలకుండెను. ప్రతి 4,5 జిల్లాలకు ఇట్టిపరిశోధనాలయము కొక్కొక్కటియైనను స్థాపింపవలసిన సమయము వచ్చినది. ఇట్టి సంస్థలు ప్రజారోగ్యశాఖకేగాక, సానిక సంఘములకుగూడ చాలసహాయకరముగ నుండును.

* * *

పల్లెటూళ్లను దర్శించుట

మొన్న ఆదివారమునాడు రాయలు కవిమను అధ్యక్షుడును, కొందరుసభ్యులును, ఆకస్మికముగ “పులాలు” అన గ్రామమునకుజని, అచ్చటి రైతులతో సంభాషించిరి. ఆసంభాషణ సందర్భమున నీ గ్రామ ప్రశ్నలు ప్రత్యుత్తరములు జరిగెను.

అధ్యక్షుడు:—భూములను చిన్నచిన్న ముక్కలుగా జేసి పంచుకొనుటనుగూడ మియభిప్రాయమేమి:—మా గ్రామములో అటువంటివగతిలేదు.

ప్ర. — ఎంతకాలమునుండి మీ గ్రామములో నున్నారు.

ఉ. — నేనీ గ్రామములోనే జన్మించితిని.

ప్ర. — ఇదివరకుంటె నిప్పుడు-సాధారణరైతులలో సగటున ఒక్కొక్కరికిగల భూమివైశాల్యము తగ్గిపోలేదా?

ఉ. — కొంచెముతగ్గినది.

ప్ర. — భూమిపంటలు తగ్గుచున్నదా? ఉ. — సరిగా ఎరువువేసి సాగుచేస్తే పంటలుతగ్గువు.

ప్ర. — ఎరువులభరీదుపెచ్చినదా? ఉ. — పెచ్చినది కొంతవరకు.

ప్ర. — ఏయెరువు చాల ఉపయోగపడెనది. మీయభిప్రాయము? ఉ. — మదరాసు నగరములోనీ పెంట, మునిసిపాలిటీవారు నగరములోని పెంటనలెను, నగరమునెలవల నిలువయుంచెదరు. దానిని మేము కొనిదెచ్చుకొండము. బండెను పెంటరు 8 లభింపను.

ప్ర. — సహకారపరపతి సంఘములో మీకేమైన అనుభవముగలదా? ఉ. — కలరాజులను పూర్వము గ్రామములోనొక సంఘమును స్థాపించిరి. తేనుగూడ అంగు శిశువుడుగ జేరితిని. ప్రస్తుతము పదిమందిసభ్యులున్నారు. ఇంకను ఇరువురుగూడ జేరెదరు.

ప్ర. — సహకారపరపతిసంఘము రాకపూర్వము నీవు ఋణములనిచ్చెవాడవా? ఉ. — మా గ్రామములో రుణములనిచ్చువాడులేదు.

ప్ర. — పరపతిసంఘము బాగుగాపనిచేయునని చైర్మనుగలదా? ఉ. — కలదు.

ప్ర. — పరపతిసంఘము నుండి మీరెంత వడ్డీనిచ్చెదరు. సామాకారున కెంతవడ్డీనిచ్చెదరు? ఉ. — ప్రస్తుతము సామాకారు

రికి నూటికి 12, శేక 14 చొప్పున వడ్డీ చెల్లింపవలసి వచ్చుచున్నది. పరపతిః ఘములో నై శే నూటికి 9 చొప్పున వడ్డీ చెల్లింపవలెను.

ప్ర:—అయితే ఇది లాభసాటివ్యాపారమే? ఉ:—అవును. కాని వడ్డీరేటు నింకా తక్కించుటవసరము. ఇవిగాక, ధాన్యము తగాభామిద ఋణమునిచ్చే సంఘముగూడ అవసరము. అప్పుడు, ధాన్యమును తరుణమువచ్చేవరకు నిలువజేసియుంచుకొని పిమ్మట అమ్మకొనుటకు వీలగును.

ప్ర:—ధాన్యమును మీరే విక్రయించుకొనవలెననియారేక సంఘము గారు విక్రయించిపెట్టవలెననిగూ మీ యుద్దేశము. ఉ:—సంఘమువారే విక్రయించవలెనని మాయాద్దేశము.

ప్ర:—మంచిపను సంఠాని కలుగజేయుటకుగాను, మంచి ఆబోతులను జాగ్రత్తజేయుంచుట విషయమునకు మీరంత ప్రాధాన్య మొనగెదరా? ఉ:—మంచి ఆబోతుల సుపయోగించితే మంచిపనువులు పుట్టును. కాని మా గ్రామములో పనువుల మేతకు తగిన స్థలములేదు.

ప్ర:—ఈవూళ్లో మంచి ఆబోతులున్నవా? ఉ:—ఆ ఉన్నది.

ప్ర:—పనువులమేత కీ గ్రామములో చిక్కగానున్నదా? ఉ:—అవును. గూపపువులకు వరిగడ్డికప్పు ఇంకొకమేత లేకున్నది.

ప్ర:—మీరు ఎడ్లుకొనెదరా? లేక ఇంటిబుట్టినవేనా? ఉ:—రెండవరకములు ఉన్నవి. కాని ఎక్కువభాగము కొనినవే.

ప్ర:—వ్యవసాయ శాఖోద్యోగము మీరెప్పుడైన చూచితిరా? ఉ:—లేదు. వారిని మేనెప్పుడు చూడలేదు.

ప్ర:—వరిపైరును ఊడ్చునపుడు ఒంటింటి కర్రల నూడ్చుట పద్ధతిని మీరవలంబించుచున్నారా? ఉ:—అవలంబించుచున్నాము.

ప్ర:—ఆపద్ధి నెవరు కనిపెట్టిరో తెలియునా? ఉ:—వ్యవసాయశాఖవారు రైతుల కాలెండరు అనే పుస్తకమును ప్రకటించుచుందురు. దానినుండి తెలిసికొంటిని.

ప్ర:—క్రొత్తపద్ధతి యెక్కువ లాభకరముగనున్నదా? ఉ:—చాల లాభకరముగనే యున్నది.

నర్ ధామసు మిడ్లినుగారు

ప్ర:—మీపనువులు మీయింట పుట్టినవేయని చెప్పితిరి మీ ఆవులకు ఏమిమేత వేసెదరు. ఏదైనా మంచిమేత వేసెదరా? లేక పొలములలో ఏమి మేసివచ్చినవంటేనా? ఉ:—వరిగడ్డి పచ్చిగడ్డి వేసెదము.

ప్ర:—ఎడ్లలంత జాగ్రత్త పోషించెదరో ఆవులనుగూడ అంతజాగ్రత్త పోషించెదరా? ఉ:—కొద్దంత యెక్కువ పనిజేయించెదము. కనుక ధానికెక్కువ మేతవేసెదము.

ప్ర:—నాగటియెడ్లుల జత ఖరీదెంత? ఉ:—రు 100 లుండును.

ప్ర:—సంగ్రామమునకు పూర్వము వీని ఖరీ దెంత యుండెడిది? ఉ:—రు 40 లేక 50.

ప్ర:—బండిఖరీ దిప్పుడెంతను? ఉ:—యద్ధపు రోజులలో బండి ఖరీదు రు 200 లేక రు 180 లు ఉండెడిది. ఇప్పుడు రు 100 లు తగ్గినది.

ప్ర:—మీచిన్నతనములో బండిఖరీ దెంత యుండెడిది? ఉ:—రు 50 లేక 60.

ప్ర:—మీకగు వైద్యుగారు: ప్రశ్న:—పనువుల మేత కొరకు మీరేమైనా పైరుల వేసెదరా? ఉ:—లేదు. రాగిపైరు మాత్రము వేసెదము.

ప్ర:—సామాన్యముగా మీకెంత పప్పు, ఎన్ని బియ్యము కావలసియుండును? ఉ:—మనుషులను మాత్రము స్వల్పముగా పైరు చేసెదము.

ప్ర:—అయితే మీకు కావలసిన అపరాలన్న కొనుక్కొనవలెన్నమాట? ఉ:—అవును. చెన్నపట్నమునుండి కొని తెచ్చుకొనెదము.

ప్ర:—సామాన్యముగా మీకెంత పప్పు, ఎన్ని బియ్యము కావలసియుండును? ఉ:—మేము మాధురకముల కాయధాన్యము లుపయోగించెదము. మినుములు, కందులు, పెసలు మాయింట్లో సంవత్సరమునకు రు 12 ల కందులు రు 15 ల మినుములు, రు 10 ల పెసలు కావలసినవి.

ప్ర:—అధ్యక్షుని ప్రశ్న:—మీ గ్రామములో రైతులు తమకు సంవత్సరమునకు గావలసిన ధాన్యమునంతను, ముందే నిలువజేసికొనెదరా? ఋణములు కలవారిలో కొందరు అప్పులవూళ్ల నేదోవిధముగ సమాధానపరిచి, ధాన్యమును నిలువయుంచుకొనెదరు. మిగిలినవారు పంటనంతను ఋణదాతల కిచ్చివేసి,

రక్తము విషముగా మారుటచే గలుగు అపాయములును
డౌంబక్

సహాయము చేసే యిదొక్క నుడు.

గొప్ప చెడిపోనట్టి నివారిణి!

స్వల్ప కటుకలు, బరుకులేక చెబ్బునగుటలు మొదలగు వాటిచే నిజమైన అపాయము అవి కొన్ని నిమిషములలోనే పురుగులవే దాకబడుటచే మిక్కిలి భావకరమైన గాయము లుగా మారును. అపాయకరమైన చిక్కులనుండి తప్పించుకొనుటకు తత్క్షణమే అన్నిగాయములకు చెడివానట్టి జామ్-బక్ చే చికిత్స చేసుకొనుడు.

చిముషాయైనట్టి, విషపవబంధమైనట్టి గాయములు, ఇతర అన్ని విధముల చర్మ వ్యాధులు మొదలగువాటిచే గలుగు అపాయము లన్నిటికిని ఈ పత్ర సమైన ఓషధుల అంజనమే నిజమైన నివారిణి శాస్త్రాంకితముగా విలువగలిగినట్టియు, మంచి గుణమునిచ్చుట్టి ఓషధుల సత్తుచే జామ్-బక్ తగినరీతయబడినది. కొవ్వసంధమైన తైలములు, కట్టుకట్టుటలు మొదలగు వాటికి అపాధ్యమైనట్టి పురుగుల తాకబడినట్టి గాయములను ఎదుర్కొని బాగుగా మాన్యును.

జామ్-బక్ నొప్పిని తగ్గించుట, చర్మమును పెరుగునట్లుచేయుట, మొదలగు అన్నితగుణములకై ప్రపంచమునందు చాల గుప్తసిద్ధి చెందినది.

డింతువుల కొవ్వ ఇందులో చేరుట లేదు.

ఏజంట్లు:—మెనర్సు, దాదా అండు కో., ఎస్టాబ్లిష్మెంట్, మద్రాసు.

డౌంబక్ Zam-Buk

పిదప తమకు కావలసినదానిని బజారులో కొని తెచ్చుకొనెదరు.

ప్ర:—సంవత్సరమునకు మీ ఇంటిలో ఎంత ధాన్యము కావలసివచ్చును. మాయింట్లో నేను నాభార్య ఇద్దరు పిల్లలు. అప్పుడప్పుడ తిథులు తిథులుజరిపి బ్రతుకవలెను. సంవత్సరమునకు మాకు రు 300 ల ధాన్యము కావలసివచ్చునా?

డా. వైద్యుగారు ప్రశ్న:—నెవరి ద జడ్డి న యెడల వచ్చుపంటకును, ఊడ్చిన వరిపంటకును నేడా ఎంత?

ఉ:—ఊడ్చినయెడల బంట రెండింతలను. అంతే గాక, విత్తనములు ఆటివచ్చును.

నర్ ధామసు మిడ్లినుగారు ప్రశ్న:—మాకు 20 యెకరములు గలదని చెప్పితిరి. దానిని నేద్యమొనర్చుట కెన్ని పనువులు కావలెను?

ఉ:—మొరకపంటలయినచో నాల్గు జతల యెడ్లు కావలెను. పల్లపు పంటయినచో ఎనిమిది జతలు కావలెను.

కామతుగారు ప్రశ్న:—మీ గ్రామములో అప్పులు గలవారు చాలమంది ఉన్నారా?

ఉ:—నాసోదరుడు తప్ప గ్రామములోని ప్రజులందరు అప్పులలో నున్నారు.

పర్లాకిమిడి రాజాగారు:—వారిచ్చేవడ్డీకేటేమి? ఉ:—నూటికి 12 నుండి 36 వరకు.

కామతుగారు:—పంటలలో వచ్చు ఆదాయము ఋణముల వడ్డీకైన సరిపోవునా?

ఉ:—మంచిపైరులువేసి సరిగా నేద్యమొనర్చునెడల, అసలు వడ్డీకూడ తీర్చవచ్చును.

ప్ర:—ఒక్క సంవత్సరము పంటలు చాల బాగుగనుండె ననుకొనుచు, మీరు అసలు వడ్డీకూడ తీర్చగలరా?

ఉ:—లేదు. కొన్ని సంవత్సరములు వరుసగా మంచిపంటలు గలిగినయెడలతీర్చగలము.

ప్ర:—20 వత్సరముల పూర్వముకంటె ఇప్పుడు మీరెక్కువ సౌకర్యములతో నుడువులతోను సౌఖ్యముగ జీవించుచున్నారా?

ఉ:—కొలదిమంది మాత్ర మెక్కువ సౌఖ్యముగ జీవించుచున్నారు. వారిజీవితవ్యయపరిమాణము పెచ్చినది.

కామతుగారు ప్రశ్న:—సాధారణముగా గూత్రలకుగాని వరి ఇతరపనులకుగాని మీరెన్నిసార్లురైలుమీద ప్రయాణమొనర్చితిరి?

ఉ:—మేము బండ్లమీద మదరాసునకు మాత్రముపోవుదుము. అప్పుడప్పుడు బస్సుమీద వెళ్లుచుందుము. యాత్రలసి

ప్పుడు మానివేసితిమి మేము సినిమాలకు వెళ్లము. సినిమాలపై దబ్బు ఖర్చుపెట్టుట కిష్టములేదు.

కామతుగారు:—మీ గ్రామములో రోజుకూలియెంత? అందులో ప్రతిదినము త్రాగుడుకొండ యెంతఖర్చుపెట్టెదర?

ఉ:—6½ అణాలనుండి 8 అణాలవరకు ఉండును. వ్యవసాయపు మాోపనివారు రోజు త్రాగరు. పండుగరోజులలో మాత్రము త్రాగెదరు. వర్షునాపు మాోవాళ్లు రోజు త్రాగెదరు. కల్లుఅయినయెడల అధమము ఒక అణా, ఇతర సాదాము అయినయెడల నాల్గణాలు కావలెను?

ప్ర:—సాగాకుకు ప్రతిదినము కాలణాకాం లెను—

అధ్యక్షుడు:—జార్జిచక్రవర్తిగారు మమ్మునుపంపిరి. వ్యవసాయమును గురించి చాల అనుభజులగు అధికారులనుండి చాల విషయముల వింటిమి. రైతులతోగూడ స్వయముగా నేనీసాము నేర్పరుచుకొనుటకు మంచిదని యెంచి ఇచ్చటకు వచ్చితిమి. మీకు చాల కృతజ్ఞులము.

ప్ర:—సాగాకుకు ప్రతిదినము కాలణాకాం లెను—

అధ్యక్షుడు:—జార్జిచక్రవర్తిగారు మమ్మునుపంపిరి. వ్యవసాయమును గురించి చాల అనుభజులగు అధికారులనుండి చాల విషయముల వింటిమి. రైతులతోగూడ స్వయముగా నేనీసాము నేర్పరుచుకొనుటకు మంచిదని యెంచి ఇచ్చటకు వచ్చితిమి. మీకు చాల కృతజ్ఞులము.

ప్ర:—సాగాకుకు ప్రతిదినము కాలణాకాం లెను—

అధ్యక్షుడు:—జార్జిచక్రవర్తిగారు మమ్మునుపంపిరి. వ్యవసాయమును గురించి చాల అనుభజులగు అధికారులనుండి చాల విషయముల వింటిమి. రైతులతోగూడ స్వయముగా నేనీసాము నేర్పరుచుకొనుటకు మంచిదని యెంచి ఇచ్చటకు వచ్చితిమి. మీకు చాల కృతజ్ఞులము.

ప్ర:—సాగాకుకు ప్రతిదినము కాలణాకాం లెను—

అధ్యక్షుడు:—జార్జిచక్రవర్తిగారు మమ్మునుపంపిరి. వ్యవసాయమును గురించి చాల అనుభజులగు అధికారులనుండి చాల విషయముల వింటిమి. రైతులతోగూడ స్వయముగా నేనీసాము నేర్పరుచుకొనుటకు మంచిదని యెంచి ఇచ్చటకు వచ్చితిమి. మీకు చాల కృతజ్ఞులము.

ప్ర:—సాగాకుకు ప్రతిదినము కాలణాకాం లెను—

అధ్యక్షుడు:—జార్జిచక్రవర్తిగారు మమ్మునుపంపిరి. వ్యవసాయమును గురించి చాల అనుభజులగు అధికారులనుండి చాల విషయముల వింటిమి. రైతులతోగూడ స్వయముగా నేనీసాము నేర్పరుచుకొనుటకు మంచిదని యెంచి ఇచ్చటకు వచ్చితిమి. మీకు చాల కృతజ్ఞులము.

ప్ర:—సాగాకుకు ప్రతిదినము కాలణాకాం లెను—

అధ్యక్షుడు:—జార్జిచక్రవర్తిగారు మమ్మునుపంపిరి. వ్యవసాయమును గురించి చాల అనుభజులగు అధికారులనుండి చాల విషయముల వింటిమి. రైతులతోగూడ స్వయముగా నేనీసాము నేర్పరుచుకొనుటకు మంచిదని యెంచి ఇచ్చటకు వచ్చితిమి. మీకు చాల కృతజ్ఞులము.

ప్ర:—సాగాకుకు ప్రతిదినము కాలణాకాం లెను—

అధ్యక్షుడు:—జార్జిచక్రవర్తిగారు మమ్మునుపంపిరి. వ్యవసాయమును గురించి చాల అనుభజులగు అధికారులనుండి చాల విషయముల వింటిమి. రైతులతోగూడ స్వయముగా నేనీసాము నేర్పరుచుకొనుటకు మంచిదని యెంచి ఇచ్చటకు వచ్చితిమి. మీకు చాల కృతజ్ఞులము.

ప్ర:—సాగాకుకు ప్రతిదినము కాలణాకాం లెను—

అధ్యక్షుడు:—జార్జిచక్రవర్తిగారు మమ్మునుపంపిరి. వ్యవసాయమును గురించి చాల అనుభజులగు అధికారులనుండి చాల విషయముల వింటిమి. రైతులతోగూడ స్వయముగా నేనీసాము నేర్పరుచుకొనుటకు మంచిదని యెంచి ఇచ్చటకు వచ్చితిమి. మీకు చాల కృతజ్ఞులము.

ప్ర:—సాగాకుకు ప్రతిదినము కాలణాకాం లెను—

అధ్యక్షుడు:—జార్జిచక్రవర్తిగారు మమ్మునుపంపిరి. వ్యవసాయమును గురించి చాల అనుభజులగు అధికారులనుండి చాల విషయముల వింటిమి. రైతులతోగూడ స్వయముగా నేనీసాము నేర్పరుచుకొనుటకు మంచిదని యెంచి ఇచ్చటకు వచ్చితిమి. మీకు చాల కృతజ్ఞులము.

ప్ర:—సాగాకుకు ప్రతిదినము కాలణాకాం లెను—

అధ్యక్షుడు:—జార్జిచక్రవర్తిగారు మమ్మునుపంపిరి. వ్యవసాయమును గురించి చాల అనుభజులగు అధికారులనుండి చాల విషయముల వింటిమి. రైతులతోగూడ స్వయముగా నేనీసాము నేర్పరుచుకొనుటకు మంచిదని యెంచి ఇచ్చటకు వచ్చితిమి. మీకు చాల కృతజ్ఞులము.

(అ. పై.)

తెండ్రు నోటిను

శ్రీ తిరుమల దేవాలయం రంగమంట్లపంట్లో వుండు బంగారు మలాంచేసిన పెద్ద శేషవాహనమునకు యీక్రింద కనిప మరమ్మత్తులు నెరవేర్చుటకు టెండ్రు యిచ్చుకోవచ్చును. 1926 సం॥రం డిసంబరు నెల తే 24 ది శుక్రవారం సాయంకాలము 5 ఘంటలకు గాని అంతకు ముందుగా గాని శ్రీ తిరుమల తిరుపతి వల్లెరా దేవాలయం శ్రీ విచారణకర్తలు వారికి చేరేలాగు టెండ్రును కవరులలో ఉంచి శీలుచేసి పంపుకోవలసివచ్చింది. స॥ టెండ్రు కవరులపయిన “తిరుమల దేవాలయం పెద్ద శేషవాహనమునకు రిపేరులను గురించి టెండ్రు” అని వ్రాయడమే గాక డిపాజిట్టు 100 రూపాయలను ప్రత్యేకముగా పంపుకోవలసివచ్చింది.

1. శేషవాహనంలో రాగిరేకులు అచ్చటచ్చట నిండా సుమసిగాని విరిగియుండు జాగాలలో 40 రతులు మందము గల రాగిరేకులతో నక్షీ సాదానలుతోటి అతకడం సుమారు 20 శేర్లు రేకుల తగులుబడి అవును.
2. శేషవాహనంలో యుండు రాగిరేకు మూత యావత్తు బంగారు మలాంచేకులతో యేడు వరుసలు మలాంచేయించడం. యందుకు ప్రజ్ఞాయింపు యెట్టిమేటు మొత్తం రూ. 11500. స॥ పనిని శ్రీతిరుమలలో నెరవేర్చవలసివచ్చింది.

2 టెండ్రులో యీక్రింద కనిపవాట్లనూ వివరంగా తెలుపుకొనవలసివచ్చింది.

1. 40 రతులు మందము గల రాగిరేకులతో నక్షీ సాదానలుతోటి నెరవేర్చి దాకలు కాబడిన రాగిరేకులపనులకు శేరు 1-కి రేటును టెండ్రులో తెలుపవలసివచ్చింది.
2. దేవాలయం నుండి నష్టయి కాబడు అవరంజి బంగారుతో మలాంచేయించుటకు కావలసిన మలాంచేకులు తయారుచేయుటకు చేదారం నహా వరహావకటికి రేటు.

బంగారు మలాంచేకులతో యేడువరుసలు వేయించి మలాంచేయడంలో తగులుబడి అయ్యే బంగారు మలాంచేకులు 80 వరహామెత్తు శేరు 1-కి లేక వరహా 1-కి మజూరి మొత్తం.

3. మజూరు అయిన టెండ్రుదారుడు యిచ్చిన పయివిలాసములమేరకు తమకు మంజూరు ఆర్డరు పంపిన తేది మొదలు 7 రోజులలోగా తనసొంత ఖర్చులతో అచ్చుశారం ప్రకారం స్టాంపుకాకితము లో ఖరారునామా వ్రాసియిచ్చి అందుపై 10 దినములలోగా పనిని ప్రారంభించవలసివచ్చింది. లేనంతట కంట్రాక్టును రద్దాచించి టెండ్రుదారుని జవాబ్ దారిపై మరల యేలించేయడమే గాక డిపాజిట్టు మొత్తములును జమపెట్టుకోబడును. మజూరికాని టెండ్రుదారు డిపాజిట్టు పయికం టెండ్రుపై ఆర్డరు పడగానే వాడుకున్న యివ్వబడును. కాంట్రాక్టుకు సంబంధించిన కండిషన్లు నగైరాలు దేవాలయం ఆఫీసులో తెలుసుకొనవచ్చును.

దేవాలయం ఆఫీసు } (Signed) Sri Mahant
తిరుపతి. } Prayaga Dassjee
20-11-26. } Vicharanakarta T. T. etc.
Devastanams, Tirupa

దక్షిణ ఆఫ్రికా రాయబారులకు వీడుకోలు

జిన్నా గారి హెచ్చరిక

సభ్యుల జవాబులు

బొంబాయి, నవంబరు 22:— నేటిరాత్రి యూరపియనులు ఇండియనులు 11ల ఒక పెద్దసభలో కేవలములోని రాండు టేబిలు కాన్ఫరెన్సుకు హిందూదేశమునుండి పోవుచున్న రాయబారసభ్యులలోని అధికారతరసభ్యులు ముగ్గురికిని అనగా రైట అనరబిల్ శ్రీనివాసశాస్త్రి, సర్ ఫిరోజుపిత్తా, సర్ డార్నింగ్ డేన్ గార్లకు హృదయపూర్వకమైన వీడుకోలు లాసంగ బడెను.

జిన్నా గారు

అగ్రశతాబ్దమున జిన్నా గారు లేచి రాయబార సభ్యులందరియందును హిందూదేశమునకు విశ్వాసము కలవనిచెప్పుటతోడనే సభ్యులలో కరతాళధ్వనులు చెలరేగెను. మరియు వారిట్లనిరి:— హిందూదేశముయందు సభ్యులు బాగుగావాడించెదరనియ అందరికిని నమస్కరముగలదు. అన్నటి మహాసభలో చేయబోవు తీర్మానమేదైనను ఒక్కవిషయము మాత్రము నేను స్పష్టముగా చెప్పదలచుచున్నాను. దక్షిణ ఆఫ్రికాలో భారతీయులు విదేశీయులను మాటను హిందూదేశ మంగీకరింపజాలరు. సాంప్రదాయములోని వేరువేరు ప్రజలయొక్క హక్కులు కాపాడబడిన గాని బ్రిటిషు కామను వెల్లు కాధారము లేదనిగూడ నేను స్పష్టముగా చెప్పదలచియున్నాను. మహాసభలో చర్చింపబోవు విషయము మహాకష్టమైనదనియు మహా సున్నితమైనదనియు నే నెరుంగుదును. కాని మనయొక్క హక్కులను మనయొక్క మాటలను గౌరవ ప్రదమైనవనియు న్యాయమైనవనియు నేను చెప్పుచున్నాను. (హర్షము) ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్సునుండి వచ్చునప్పుడు జైన రలుహాస్తిజానుగారి కే భావములుగలవో అట్టి భావములతోనే సభ్యులు తిరిగి హిందూదేశమునకు వచ్చెదరని నేను తలంచుచున్నాను.

శ్రీ శాస్త్రిగారు

సభ్యులందరూ దీర్ఘకాలము కరతాళధ్వనులు చేయుచుండగా రైటు అనరబిల్ శ్రీనివాసశాస్త్రిగారు లేచి జిన్నా గారు నోక్సిచెప్పినట్టి మాటలను మరచిపోకుండ సుందముకై ప్రయత్నం చేసి ముందవని తమతరపునను చెప్పిరి. మరియు రాయబారసభ సభ్యులందరి దేశమునకు విశ్వాసముండుట యేగాక సభ్యులలోగూడ ఒకరియందొకరికి విశ్వాసముకలదు. అధికారులు అధికారతరసభ్యులు యూరపియనులు ఇండియనులు సభ్యులుగాగలట్టి యిట్టిసంఘములో సభ్యులలో ఒకరియందొకరికి విశ్వాసముండుట సామాన్యవిషయముగాదు. ఇందువల్లనే హిందూదేశముయొక్క గౌరవమును బ్రతిఘటకమును వెల్లుయొక్క పద్ధతును నిలువగలదు. జేయర్సు రాయబారసభ్యుల మా రిట్టి అభిప్రాయముతోనే వెళ్లిరని నేను నమ్మకొనియున్నాను. రాయబారమునకు జయము కలిగించుటకై తగిన పరికరములున్నవి. దీనికి తోడు ఇండియా దొరతనము వారు ఇండియా ప్రజలతో నేకిభవించినట్లయిన యిచ్చెప్పు నవసరములేదు. అదిగాక జైనరలు హక్కుగాజాగారు చెందుమాడు పర్యాయములు దక్షిణ ఆఫ్రికా ప్రభుత్వమువారును తానునాయకుడైనట్టి జాతీయ పక్షమువారును ఇండియా సమస్యను మరింత విశాలవృద్ధితో చూచెదమని చెప్పియున్నారు. అట్లువారు చెప్పి యుండిరని పరిశీలకుల మంచి యుచ్చదశ కనబడుచున్నది. ఇట్టి పరిశీలనలో మేము పోయి మా వెనుక భారతదేశమంతయునూ జయము కలుగవలెనని ప్రార్థించుచుండేయెడల కేవలము జయమే కలుగునని చెప్పబాలకపోయినను జయము మొత్తముమీదకలుగవచ్చును అని చెప్పిరి.

సర్ ఫిరోజు పిత్తా గారు
ఇటువంటి రాయబారములకు భారతీయుని అగ్రశతాబ్దముగా నియమించుట కిదియే మొదటి సారియని చెప్పిరి. సర్ మహమ్మదు హబీబుల్లాగారికి మంచిలోకజ్ఞానముగలదు. ఇప్పుడు చేయబోవు రాయబారములో అసాధారణమైన లోకజ్ఞానముండుట అవసరము. సరిగా పరిష్కారమునరకు ఏ ప్రశ్నయు పరిష్కరింపబడిన దానినిగా నెంచగూడదు. దక్షిణ ఆఫ్రికాలోని యిండియా సమస్య ఒక్క భారతీయులు దక్షిణ ఆఫ్రికావారేగాక లోకమంతయు సరియను విధమున పరిష్కరింపబడునని నమ్మకము కలవని చెప్పిరి.

సర్ డార్నింగ్ డేన్ గారు

రాయబారమునకు జయముకలుగుటకై తాముచేయగలిగినదానిని హృదయపూర్వకముగ చేసెదనని చెప్పిరి. (హర్షము) మరియు హిందూదేశములో నున్న యూరపియనులు దక్షిణ ఆఫ్రికాలోని భారతీయులకు న్యాయముజరుగవలెననియే ప్రయత్నించుచున్నారని చెప్పెను. (హర్షము) ఆఫ్రికాలో తమ యనుభవములగుర్చి మణుగం చెట్టిగారును తామును ఆఫ్రికా కరములైన సమలను చేతిమీనియు శాస్త్రిగారు గావించినట్లు 6 లనుగుర్చి తాము ఆఫ్రికాలోనే వినియుంటిమనియు దక్షిణ ఆఫ్రికాలో తమ తండ్రిగారు ప్రవర్తించినట్లే నడుచుకొనగలనని నమ్మకముగలవనియు చెప్పెను.

రాయబారమునకు జయముకలుగవలెనని కాంగ్రెసుతరపున సర్ జినిదేవింపిన సందేశమునది వినిపింపబడెను.

(అ. 1)

ఎన్నికల రేషియో

గౌ॥ మన్మోహన్ దాసు రాంజీగారు నమర్చించుట
ఢిల్లీ, నవంబరు 21 :— చిత్తు కరెన్సిబిల్లుపై బొంబాయి ప్రభుత్వమువారికి జ్ఞాబువ్రాయుచు గౌరవనీయులగు మన్మోహన్ దాసు రాంజీగారు 18 పెన్నిల రేషియోవలననే ఎక్కువ మందికి లాభముకలుగునని చెప్పుచు ఇందువలన నూటికి 80 మందికి నష్టమువచ్చునన్నమాటయు ధరలే రేషియోకు కుదురుకొనలేదన్నమాటయు అబద్ధములని తెలుపుచున్నారు. 1920 సంవత్సరములో 16 పెన్నిల రేషియోను మార్పుట ఎంత అనర్థదాయకముగా నెంచబడెనో ఇప్పుడు 18 పెన్నిల రేషియోను కదలించుటగూడ అంత అనర్థదాయకమని వీరు తెలుపుచున్నారు. వి నప్పటికిని బంగారు కరెన్సిని వెంటనే ప్రవేశపెట్టవలెననియు లేకున్న హైద్రాబాద్ ప్రజాభిప్రాయము సంగ్రహింపబడనియు తెలుపుచున్నారు.

(అ. 1)

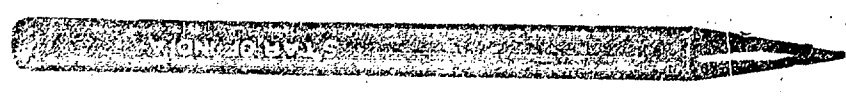
గృహము వేలము ప్రకటన

వాడులు గోకుల్ దాసు జమ్నా దాసు అందుకో వారికి
ని, Vs. ప్రతివాది బి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారికిని మధ్య చెన్నపురి హైకోర్టు ఆఫ్-జూడికేచరలో జరిగిన సి. ఎన్. నెం 400/1924 దావాలో 18-10-1926 తేదీన చేసిన ఉత్తరువు ననుసరించి.

మెసర్సు డౌడన్ అందుకో వారు

మద్రాసు, జార్జిటౌన్, గోవిందప్పనాయకపిథిలోనున్న నెం 196 వాటసంఖ్య, పాతసర్వే నెం 10979 రు, కరెక్టరు సర్టిఫికేట్లు నెం 6225, సుమారు చెండునెలలు 635 చదరపుటలుగల విస్తీర్ణము మొదలగునవి గల గృహమును సదరు గృహమునందనే 1-12-1926 తేదీ బుధవారమునాడు సాయం త్రెము 4 గం-30 నిమిషములకు బహిరంగవేలము వేసి విక్రయింతురని ఇందుమూలముగా అందరికిని తెలియచేయడమైనది

మనమొక తెగవారమా?

మనము ఒకరితోనొకరు కలహించుకొనుచున్నను, లేక దేశీయ పరిశ్రమములకు ఉపేక్ష చేయుచున్నంతకాలము కాదు.

ది మద్రాసు వెస్టెన్ ప్యాక్టరి
పోస్టుబాక్సు నెం. 86, మద్రాసు.

సర్ హబీబుల్లాగారికి విందు

దక్షిణాఫ్రికా రాయబారపు ఫలితములసూచన
ప్రభుత్వోద్యోగులు కొందరు నిన్న సాయంకాలము రాయబారి "హౌసు"లో నందు సర్ మహమ్మదు హబీబుల్లా హాజరుగారికి, వారు దక్షిణాఫ్రికా రాయబారపు నాయకునిగా బోవుచున్న సందర్భమున విందుజేసిరి. గౌ.సి.వి. కుమారస్వామిశాస్త్రి, సర్ సి.పి. రామస్వామిఅయ్యరు, ఖా. బ.కు. ఉస్మాన్ హాజరుగారు మున్నగువారు చాలమంది వచ్చి యుండిరి. అల్పాహారములు అన్నోన్ల కుశలప్రశ్నలు జరిగిన పిదప గౌ. సర్ సి.పి. రామస్వామిఅయ్యరుగారు సర్ హబీబుల్లా హాజరుగారు నిర్వహించునట్లు మహత్కార్యమునుగూర్చి దెల్పుచు అందుకు వారే సమర్థులనిదెప్పిరి. వారియత్నము సఫలీకృతముగాక మానవని ధైర్యముగ జరికిరి.

సర్ హబీబుల్లా హాజరుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు

సేను ముందుజేయవలసిన కార్యముగూర్చి యేమియు యిప్పుడు జెప్పవలసినదేదు. నా కొప్పగించబడిన కార్యము జరిగి. దక్షిణాఫ్రికా ప్రజల స్వభావము ఎల్లరకు తెలిసినదే. మిశ్రముల యిచ్చలు సమావేశమయి నన్నభినందించుచున్నందు కెంతయు కృతజ్ఞుడను.

సర్ సి. పి. రామస్వామి అయ్యరుగారు నా యెడల ఎప్పుడును దయగలవారు. స్థానిక సభయందు వైస్రాయి సభయందు నా సేవనుగూర్చి వాడుకొనియాడుట నాకాశ్చర్యముగ నున్నది. ఈ సమయమున సేనాక హెచ్చరిక దెలుపవలసియు న్నది. అది సేన స్వయముగ దెల్పునదేగాదు. గాంధీ మహాత్ము నంతటివాడే యిదివరకు దెల్పియుండెను. ఈరాయబారపుము వై యె కు వా క లు పెట్టు కొ న రా ద ని ఆయన దెల్పియుండెను. దక్షిణాఫ్రికా విషయములను బాగుగ నెరింగి నిజముగ అభిప్రాయము దెలుపగల ధీశాలి ఈ ప్రపంచములో నెవరైన యున్నచో ఆమనికీ గాంధీమహాత్ముడే.(హర్షధ్వనులు.) ఆదేశపరిశీతుల బాగుగనెరింగియు ఆయన ఫలితముల గూర్చి యెక్కువ ఉత్సాహపడవలసిన మనకు జెప్పియుండెను.

గొప్ప కార్యభారము నాపైగలదు. ఒక్కవిషయమును మాత్రము సేను నమ్మకముగ యిప్పుడు చెప్పగలను. నాశక్తియంతయు వినియోగించెదను. అచ్చట మన సోదరులకు హాని కలుగుట కెంతమాత్ర మంగీకరింపను. (వినుడు వినుడు) నా ఆశ్రయ వలనగాని, నా లోప ము వల న గా ని వారి కె న్న డు హానికలుగకుండ జూతును. సే సే మై న లాభ కర మై న ఫలితము చేకూర్చుకొనినది, యీ వృద్ధాప్యమునందు దేశసేవజేయగలిగినందుకు సంతోషింతును.

ఇతరులు అంగీకరింప యిష్టపడకుండునట్టి యీ కార్యమును సేను కొన్ని పరతులపై నంగీకరించిరి. అచ్చట మన సోదరులు సహాయముగోరుచున్నారని దెలిసి, అన్నివిషయములకుంచి ఎట్టి కష్టములకైననోర్చి దేవునియందు నమ్మకముంచి యీ కార్యమునకు గడంగిరి. (హర్షధ్వనులు)

హబీబుల్లాగారికి జయజయధ్వనులతో సభముగి సెను.

పూనిమాంగాడు - చిత్తూరు జిల్లా

చిత్తూరు జిల్లాకు కాంగ్రెసు అభ్యర్థిగా శ్రీయుత కొండూరు వెంకట శివరాజుగారిని ఆంధ్రరాష్ట్ర సత్తెక్కు కమిటీవారు నియమించిరి. అయితే ప్రచారము విరివిగా జరుగ నందున పరిరాజుగారు ఓడిపోవుట తలపించెను. జస్టిస్ పార్టీ అభ్యర్థి రెడ్డిగారుగూడ ఓడిపోయిరి.

చిత్తూరు జిల్లాలోవున్న పాదరాసు శాసనసభలో కాంగ్రెసు అభ్యర్థి ఒకరైనను లేదను లోపమును రెండవవారుగా జయించిన శ్రీయుత సి ఆర్. పార్థసారథి అయ్యంగారు బి. ఎ. బి. యల్. కాంగ్రెసుగారుచేరి పో లోపమును నివారించినందు

అకు వారిని మేము మనఃపూర్తిగా అభినందించుచున్నాము. సదరు అయ్యంగారు దేశసేవచేయ కతూహలురై గడచిన రెండు ఎన్నికలలోను తానొక అభ్యర్థిగానిలచి ఓటమిజెందియు, మరల యీతూరికూడ ధైర్యముతో నిలచి తమ ప్రత్యభ్యర్థులయొక్క కులములవారు యాజ్ఞలలో విశేషముగా నున్నప్పటికిని, తమ స్వాతంత్ర్యవర్తనముచేత ఓటర్లందరి సానుభూతి బడసి సర్వేశ్వరుని కృపలన జయముగాంచుట ముఖ్యముగా రై గలమను మా అభ్యుద్ధేమేను.

జస్టిస్ పార్టీ అభ్యర్థిగా జయమొందిన శ్రీయుత రావు బహదూర్ బి. మునిస్వామినాయుడు బి.ఎ. బి. యల్. గూడ యాజ్ఞలలో కాంగ్రెసు ప్రచారము విరివిగా జరిగియుండిన యెడల ఓడవలసినవారే. అయితే నాయుడుగారి అభ్యుద్ధమున లన కాంగ్రెసు ప్రచారము యాజ్ఞలలో విరివిగా జరుగకపోయెనని మే మాహించుచున్నాము.

[ఒక కమ్మ ఓటరు]

మాలిందను లేఖ హిందూదేశము - మద్యపానము

ఈజిప్టు - లాయిడు ప్రభువు

[ఇండియా న్యూస్ పర్సన్లు]

హిందూ దేశము, మద్యపానము

ఈ ఘట్ట ఇండియా అసోసియేషన్ సభలో ఇండియా కాన్ఫెరెన్స్ సభ్యుడు యస్. యం. మల్లికుగా రుపన్యసింపుచు విదేశ సారాయి దిగుమతినిగూర్చి కొన్నికతనమైన సభ్యములను చెప్పవలసివచ్చెను.

ఆయన యిట్లు చెప్పెను:- నల్లమందు వర్తకమును తీసివేసి హిందూదేశము నెంతయో నైతికముగ బాగుచేసితిమని సంకల్పించుచున్నారేగాని విదేశసారాయము సంపత్తిరమునకెంత హిందూ దేశమున దిగుమతి యగుచున్నదో అది గ్రామాదులకు గూడ ప్రాకి నల్లమందుగూడ ఎన్నడును చేసి యెరుంగనివాని నెట్లు చేయుచున్నదో మీరిగుమంజెయైన విచారించరు. నల్లమందు వ్యాపారమును తీసివేసినప్పుడు బ్రిటిషువారికి ఉన్న తాళమును గలవని యిక నెన్నడును నమ్మబలము

[క్రిస్టియన్ పత్రిక దీనిపై వ్యాఖ్యానము చేయుచు ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:- ఈ మద్యపానము విషయమై మల్లికుగారి తో పాటు కొంతమంది బ్రిటిషువారుగూడ తలంపువారు కలరనివారు గుర్తింపక బాయిసప్పటికిని యింత మాత్రమున ప్రాచ్యదేశములలో మన పరువునకు నష్టమైనదని మన కొందరారు. వారిని నాశనము జేయుటకు మద్యపానపు ఏజెంటును పంపుమిందేసయెడలవారిని మతాంతరులను జేయుటకు మత బోధకులనుగూడ పంపుచున్నాము.

ఈజిప్టు దేశమునుగూర్చి లాయిడుప్రభువు ఇంపీరియల్ కాన్ఫరెన్స్ సభ్యులకు ప్రశంసార్థముగ తెలుపుచు ఈజిప్టులో చిక్కుతెక్కువగానున్నను ఈజిప్టు పరిపాలనా విషయమును గ్రేటు బ్రిటనుకు ప్రాముఖ్యతయుండునట్లుగా చేయగలిగినని చెప్పెను. బ్రిటనుకు సంబంధించినంతవరకు గట్టి పట్టుపట్టినను తక్కిన ఆంతరంగిక న్యవహరములలో ఈజిప్టు ఇష్టమువచ్చినట్లు పోనిచ్చుటయే తనపరిపాలనా విధానమనిచెప్పెను. ఇప్పుడు తాను తలపెట్టిన విధానము ఈజిప్టు రాజకీయ వాతావరణముందు బాగుగా పాతుకొనునంతవరకు నానావారినిపనియందు ఈజిప్టును చేర్చుకొనుట కీమన కిష్టములేదు.

రుష్యా, జాకోస్టావోకియా

ఇటాలి-సోవియటు ఈ త్తర ప్రత్యుత్తరము:- ఆయన కులపరతులకు సోవియటు ప్రభుత్వమువారు సెక్యూటివ్ ట్రస్ట్ నొసంగినట్లును ఇటలీకి గలపలకుబడి దానిని బలపరచుచున్నట్లును తెలియుచున్నది. ఇదియే అంగీకరింబడినట్లయిన శత్రువులైన వారు తమప్రక్కల నుండుట తనక్షేమముకొరకుగాదు గావు పోలండు ఇందులో కొరబడును. పాశ్చాత్య రాజ్యములతో నేపావిషయమునగల చిక్కులను దాటుటకుగాను సోవియటు ప్రభుత్వమువారు ఆనుకూలమైన విధమున యుద్ధప్రచారమును గావించుచున్నాగు.

సోవియటు ప్రభుత్వమునకుగల పరపతి

80 ఏండ్లలో తీర్చుకునే వరకుపాద బ్రిటిషు ఆర్థికక్షేమమును గోరువారు రుష్యాకు 10,000,000 పౌనులు అప్పిచ్చుట కుడ్యుక్తులైయున్నారని తెలియుచున్నది. రుష్యా ఆయులు ఎగుమతులను బ్రిటిషుఆయులు కంపెనీలు యూరపుగాను బ్రిటిషు సామ్రాజ్యముందును పంచిపెట్టుకొనుట యొకవరకట.

సి.కన్నయ్యకంవెనివారివలన

చెన్నపురి ఎస్టేట్ డుథియేటర్ లో

దశావతారము

ప్రతిదినము ఒకనెల రోజులవరకు ప్రదర్శింపబడును.

రాత్రి నాలుకములు:- ప్రతి మంగళవారము, గురువారము, శనివారములోనున్న రాత్రి 9 గంటలకు ఒకటి నాలుకములు:- ప్రతి సోమవారము, బుధవారము, శుక్రవారము, ఆదివారములోనున్న సాయంకాలము 5 గంటలకు నాలుగు యంకములలోనున్న శ్రీమన్నారాయణుడు అనంతరించిన పది అవతారములను నాలుగు సంవత్సరములుగా ఒక్క యలైదేల రూపాయలు ఖర్చుచేసి రయారు చేయబడి నాలుగు గంటలలో జరుపబడును.

టిక్కెట్ల ధరలు వివరము:- రు. 3, 2, 1, అణాలు 8.

C. CUNNIAH, Proprietor.

ఇటలీయొక్క సహకారముతో మొత్తముగా సేర్వరకు కొన్న యెడంబడికలో నిడియొక భాగము. మరియు చీనాతో ఒడంబడిక సేర్వరకుకొనుటయు హిందూదేశమున వాణిజ్య ప్రచారము నాపివేయుటయు నూతన యెడంబడికలో నొక భాగము.

సోవియటు - ఆస్ట్రీయాలు

సోవియటు రుష్యావారు ఆస్ట్రీయా ప్రభుత్వమునకు వాణిజ్యసంబంధమైన సంధి నొసంగిరి దీనికివెనుక ఇటాలియన్ ప్రభుత్వము వారి చేయూతి కలగు. అనగా పోలండు జాకోస్టావియాలతో కూడ ఇట్టియెడంబడిక లున్నట్లయిన ఇటలీకి రుష్యాతో రాకపోకలు సుగమీకముగా జరుగును. మరియు ఆస్ట్రీయా ప్రభుత్వమువారు రుష్యావారి సంగిన వర్తకసంబంధమైన యావరతును అంగీకరించెదమని తెలిపినట్లు తెలియుచున్నది. ఇందువలన ఆస్ట్రీయన్ పదార్థముల నమ్మకొనుటకుగిన అవకాశ మేగ్గుడుటయేగాక ఆస్ట్రీయా దేశమునందు రుష్యా దేశమునందే నూనెను, గోధుమలను తదితర పదార్థములను చాకగా తెప్పించు కొనగలను.

సిరియన్ మాండేటు

వచ్చేపార్లమెంటుసభలో ప్రశ్నపెట్టవలెనని ఫ్రెంచి కాబిన్యెటువారు సిరియన్ మాండేటుబిల్లును తయారుజేసిరి. సిరియానల ఫ్రెంచికోశమునకు తాకిడియొక్కవగు చుండుటచే నా నా జాతిని మితికి పన్ను తెప్పవలెనని సిరియాదేశము ఇటాలియన్ ప్రభుత్వమునకు బోయినను ఫ్రాంకునకొన్నమే.

ఈ సంగతి ఇటాలియన్ ప్రభుత్వమువారికి దెలిసి సిరియాను తమకొనగినగాని ఫ్రెంచివారి మాటలను వినబోవుట లేదని తెలిసిరి.

సిరియన్ నాయకులను ఫ్రాంకుకుతప్ప ఏదేశమునకైన ను లొంగియుండెదమని చెప్పిరి.

గ్రీకు ఋణములు

బ్రిటిషువారికి ఆ పప్పు పడి యున్న గ్రీకు యుద్ధఋణమును సరిహద్దురము చేసుకొనుటకు బ్రిటిషుప్రభుత్వముతో ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు జరుపుటకు వెర్నికాలాభుగారు అంగీకరించిరి. చరక్షికు కొనుటకుముందుగా లండనులోనున్న గ్రీకుమంత్రినడిగిన సమాచారము తెలియవలెనని వెనికాలాభుగారు కనిపెట్టుకొని యున్నారు.

అఫ్ గనిసానము-రుష్యాలు

స్ట్రాస్బుర్గుపాదుషా, చక్రవర్తి అనిపిరిపించుకొనుచున్న అమీరుతో నేపామేర్పరచు కొనుటయే ముందుకొత్తరాజ్యమునిధిగారిపండ్లు యున్నది. కొత్తవిహానములను నూడన వ్యాపారసౌకర్యముల నొసలచు ఇండియా దొరతనమువారు అమీరునకు కొత్తమాచలను గావించినట్లు తెలియుచున్నది. ప్రతిసంవత్సర మొసంగుద్రవ్యముగాక రైల్వేట్యాన్సుపాద్యములను నితర సౌకర్యము లొసంగెదమనిగూడ అమీరుతో చెప్పిరి.

ఇంకను రాజభక్తి గలవారు

బర్మాన్ మహారాజుగారు నిన్నటి దినమున బ్రిటిషు ఇండియా యూనియన్ కార్యముల సందర్భమున ఉపన్యసించుచు హిందూ దేశము పోయిన రాజ్యములలో నొకటికాదని చెప్పినప్పుడు ఇంకను రాజభక్తిగల కొందరు వార్తధాన్యుల గావించిరి. సురేమియుపరావలేదని రిజింగు ప్రభువు చేసిన కార్యములను ప్రశంసించుచు మహారాజుగా రుపన్యసించిరి. హిందూ దేశమింకను పోలేదని బ్రిటిషువారు సంతోషించిరి.

భండరు ఓట్టులెక్కించుట

రిటర్నింగు ఆఫీసరు అక్రమపు చర్యలు

చెన్నైపురి చట్టనిర్మాణసభ కృష్ణాజిల్లా ప్రతినెలకు నెక్కుకొనుటలో వోట్లు లెక్కించుటకు బంధుకలెక్కింపు కచ్చేరి లో 15-11-1926 తేది ఉదయం 7 గంటలకు ప్రారంభింపబడునని రిటర్నింగు ఆఫీసరుగానుండిన కృష్ణా లెక్కింపు గారు ప్రదురపరచిన ప్రకారము కొందర ధ్యేయమును ఆధ్యక్షుల నీతెంటులును వారి రిప్రెసెంటేటివులును హాజరుకాగా నాడు మొదట రిటర్నింగు ఆఫీసరుగారు హాజరైనవారికి గల అధికారపత్రములను పరీక్షించి హాజరైనవారి నెక్కును వ్రాసుకొని వోట్లు లెక్కించుటకు కొందరు తహశీల్దారులను డివిజన్ ఆఫీసరులను అనుమతిపొల్ల హాజరులో చిన్నజిల్లల నుంచి ప్రతిజిల్లనందొక తహశీల్దారు ఒక డివిజన్ ఆఫీసరును ఒక్కజిల్లనందొక మాత్రము డివిజన్ ఆఫీసరును బహు విద్యాశాఖాధికారిని నియోగించి కార్యక్రమమును ప్రారంభించెను. హాలులో నెచ్చుటను ఆధ్యక్షులు మొదలగువారు కూర్చొని ఏర్పాటులు చేయబడిన కొన్ని కుర్చీలుబల్కులు వెలుపలనారాలో వేయబడినందున అచ్చటనే వారు కూర్చొనిరి. పిమ్మట వోట్లు తెరుచుటకు పూర్వము ఆధ్యక్షులు మొదలగువారిని లోపలకు రప్పించి వీరందరునిలచు యుండగా రిటర్నింగు ఆఫీసరుగారు ఎన్నికల కేరములచట్టముననుంచి కొన్ని వాక్యములను చదివి వినిపించి వెలుపల వసారాలో నుండగలందులకు వీరినిబంపివైచిరి. అంతట ఆధ్యక్షులు ఏజెంటు రిప్రెసెంటేటివులను వసారాలో కూర్చొని యుండగా రిటర్నింగు ఆఫీసరుగారు వోట్లపెట్టెలయొక్క నీళ్లు వగైరాలను వసారాలో నున్నవారికి కనపరచుచు పేట్టెలను తెరిచి వోట్లను లెక్కించిరి. పిమ్మట వోట్ల కాగితములను కలిపి కొన్ని కొన్ని కాగితములను లెక్కించుచుకేరవచచిన సహాయమును బంపించిచ్చిరి. వెలుపలవసారాలోనున్న హాంక ఫనికిరానివోట్లను ముందుగా రిటర్నింగు ఆఫీసరు నిర్ధారించుకొనిన తలంచుచుండగానే తహశీల్దారులు మొదలగువారు వోట్లు లెక్కించుట ప్రారంభించినారు. ఆధ్యక్షులలో నొకరు కార్యక్రమపు పంతులుగారు బెజవాడ మునిసిపల్ ఎన్నికలను నాడు జరుపవలసియుండుటచేత వారి రిప్రెసెంటేటివుగ నున్న బండరుకు బంపిరి. మొదలగు వోట్లులెక్కించుట ప్రారంభమగుట వసారాలోనుంచి చూచి విస్మయముంది హాలులోపలకు బోయి మాకు తెలియకుండ వోట్లులెక్కించుట ప్రారంభించినారు. పనికిరానివోట్లు ముందుగా నిర్ధారించేయదురని తలంచితమని రిటర్నింగు ఆఫీసరుకు చెప్పి అచ్చట ఒక బల్లపై వోట్ల కాగితములు లెక్కించుకాలమున నదివరలో నింకొక సహాయనకై వేయబడిన కుర్చీ ఖాళీగానుండగా అందు మీర్జాపురంరాజుగారుకూర్చొనిరి. మిగిలినవారముకాల విలంబమున కనకాశములేమి వెంటనే వసారాలో ఎదురుకూర్చుండిన కుర్చీలను వారము హాలులోపలకు దీసికొనివెళ్లి తలకొక బల్లదగ్గర కూర్చొని లెక్కించువారిని తిరిగి లెక్క ప్రారంభించ మని కోరగా వారముల మొదడిరి. అంతలో జరుగుచున్నదంతయు రిటర్నింగు ఆఫీసరు ఫోనునుంచి చూచుచు వోట్లులెక్కించువారి వద్దకువచ్చి ఓట్ల కాగితములను మాకు చూపరావని గర్జించిచెప్పిరి. పనికిరానివోట్లే మేముచూచుట కర్హ తగలదనిరి. అంతట ఓట్లను లెక్కించుట తిరిగి ప్రారంభించవలసినదిగా కోరితిమిగాని కాగితములను చూపమని కోరలేదని చెప్పితిమి. ఇటుల ప్రారంభమగుదనికి సాయంకాలము 3 గంటలు దాటినది. నాటివని 6 గంటలవరకు జరిగినది. అప్పుడు మాలో నొకరు ఓట్ల కాగితము తెన్నియని రిటర్నింగు ఆఫీసరుగారి నడుగగా తమకు తెలియదని ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. తలుపులు తాళములు వేయునప్పుడు మరునాటి కాలనిర్ణయమును గురించి 7 గంటలనుంచి 1 గంటవరకు నుండుటలో భోజనసమయము తప్పవని మాలో నొకరు రిటర్నింగు ఆఫీసరుతో చెప్పగా మాకు విలంబమయము అమకు మీగాననిరి.

16-11-1926 తేది ఉదయం 7 గంటలకు యథాపూర్వముగ సందరము హాలువద్దకుచేరగా తలుపులు తెరుచుచు వెంటనే రిటర్నింగు ఆఫీసరు క్రిందటిదినము మేముందరము కూర్చొనిన కుర్చీలను తీయించి హాలుకు చివరభాగమునను వోట్లు లెక్కించు స్థలమునకు దూరముగను వేయించి వోట్ల కాగితములను సహాయము పంపించిచ్చెను. మేము హాలువాకిటియం దందరము నిలవబడి జరుగుచున్న వివరీతచర్య జూచుచుంటిమి. ఇంతలో వోట్లు లెక్కించుట ప్రారంభమైనది. మాకువేయబడిన కుర్చీలలో కూర్చుండినను బెజవాడలో నుండినను ఒకటే. వోట్లులెక్కించుటలో గజగల లోపములను దగ్గరనుండి చూచుచుండినగాని నివారించమీలేదు. అట్టిలోపములు కొన్ని తొలిదినమున కనిపెట్టి వెంటనే నివారించగలిగిరి. కాని 16-11-1926 తేదిని రిటర్నింగు ఆఫీసరు ప్రయత్నపూర్వముగ మేముచేయగల పని కాలంకము గగిించి వోట్లులెక్కి జరుగుచున్నందున మేముందరము సంప్రతించుకొని నేను రిటర్నింగు ఆఫీసరుతో వోట్లు లెక్కించునపుడు మేము చూచుటకు అధికారముగలవని చెప్ప

టకై నాలుగడుగులు మిగిలినవారికంటే ముందుకు రిటర్నింగు ఆఫీసరునీను సమీపమునకువెళ్లి మాకు వోట్లులెక్కించుట చూచునధికారము గలదనియు మాకు తెలియకుండగ వోట్లులెక్కింపబడుచున్నవని నేను రిటర్నింగు ఆఫీసరుతో మా అందరిపక్షమున జెప్పితిని. అంతట రిటర్నింగు ఆఫీసరు కోరావేళమును తెచ్చుకొని తీర్మానముగ కళోదమున కంఠస్థునితో 'మీ తెనుగున వోట్లు లెక్కించబడు బల్లలపర్యాపముగోనుండుటకు మీలేదని పలికెను. అంతట నేను ఓట్లులెక్కించుట చూచుటకుగానిచో మే మిచ్చటికినిచ్చియేయుండమని బహులు చెప్పితిని. అంతట రిటర్నింగు ఆఫీసరు నకు తృప్తిమించి "గెట్ ఔట్" అనగా వెంట పల పో అని గొంతెత్తి అరచెను. అంగురీడుల నేను మాకుండుటకు హక్కుగల చోటనుంచి సామ్యుని చెవిపక్షముగ మాట్లాడుచుండినందున 'ఓట్లు లెక్కించుట చూచుటకు మీలేదన్నటు మేమిచ్చట నుండవలసిన పనిలేదు' అనగా రిటర్నింగు ఆఫీసరు డిఫేదారునితో నన్ను వెలుపలకు బంపుట కష్టపించెను. అంతట నేనును నా నెనుక గుమ్మమువరకు నిలుచుని ముంకిన ఆధ్యక్షులు ఏజెంటు రిప్రెసెంటేటివులను వసారాలోనికివెళ్లి అచ్చట జరుగవలసిన పనినిగూర్చి చర్చించితిమి.

జరిగిన సంగతుల నువహించుచు ఆక్షేపణ అర్జీ నొక దానినిపంపి రిటర్నింగు ఆఫీసరు తన అభిప్రాయమును మాన్చుకొనినయెడల అందరము నచ్చటనుంచి వెడలి గవర్నమెంటుకు తంతిద్వారా సంగతులను బెంపుటకు నిర్ధారణజేసితిమి. ఆ ప్రకారము నేను అర్జీని వ్రాయగా అచ్చటనున్న వారందరకు సంతకములుచేసిరి. అటున్న జవాబుచేత ఆక్షేపణ అర్జీని రిటర్నింగు ఆఫీసరుకు కందచేయగా ఆఫీసరు దానిమీద ఏదో వ్రాసి రూట్టును తిరిగి చూపుకొనెను. ఆక్షేపణ అర్జీలో మాకు ఓట్లు లెక్కించుచోటనుండి చూచుటకు హక్కుగలదని చట్టములోని నిబంధనల నువహించుచు అవమానింపబడుట కచ్చటకు వచ్చి యుండలేదనియు ఆఫీసరు తన అభిప్రాయమును మార్చుకొనినయెడల మేముందర మా చోటువిడచి మోపుచున్నామనియు జరుగుచున్న పని నట్టవిధధమని తెలియబరనియుంటిమి. అంతట ఆఫీసరు డిఫేదారుద్వారా నాటిఉదయమున హాలువరకు ఉంచబడిన కుర్చీలలోవచ్చి కూర్చొనవలసినదిగా కలుదపంపెను. మేముపంపిన అర్జీకి వ్రాతమూలకమైన జవాబుకావలెననియు ఆమర్శలలో మేము కూర్చొనగలమనియు జవాబుచెప్పితిమి. అంతట ఒక డివిజన్ ఆఫీసరును డిఫేదారును ఒకరివెంట ఒకరు వచ్చి మాలో ఎవరైనను సంగతులను ఆఫీసరుతో చర్చించవచ్చునని ఆఫీసరు కోరినటుల జోపిరి. అంతట మాలో కొంతచర్చ జరిగి తుదకు కొల్పోర సెంకటరమూయ్యనాయుడుగారును పింగళి లక్ష్మీనారాయణగారును వెళ్లి మాట్లాడునటుల నిశ్చయింపబడినది. వీరిరవురు లోపలవెళ్లి నమోదుల కుర్చీలను తావునుంచి కొంచెము ముందుకు జరుగుబడుననియు అచ్చట కూర్చొనవలసినదిగా రిటర్నింగు ఆఫీసరు కోరినటుల తెలియపరచిరి. అందుకు మేము ఓట్లబల్లలదగ్గరనుండి ఓట్లులెక్కించుట చూచుట చేసియెడల లోపలకు రాజాలమని చెప్పవలసినదిగా వీరితో జెప్పితిమి. తిరిగి వీరుపాటు మాచూర్చాభిప్రాయమును బెంపుగా కొంతవరకు ప్రక్కదివ్వకొని స్వాతిశయమును ఇదలజాలక 'ఓట్లబల్లలదగ్గర నిలుచుండి ఓట్లులెక్కించుట చూడవలసినదేగాని అబల్లలదగ్గర కూర్చొనమాడదు. అన్ని బల్లలమట్టు నిరుగు మండవలెప్పుడు. కూర్చొనదలచినచో కుర్చీలు మార్చబడినచోటనే కూర్చొనవలెనని రిటర్నింగు ఆఫీసరుచెప్పెను. ఈసంగతులు విన్న నేను నిలుచుట కంగీకరించనని చెప్పగా మిగిలినవారు మనకు కావలసినది ఓట్లు లెక్కించుట చూచుట కదా మనల న గౌరవము గ నిలుచుండునటుల చేసినందుకు రిటర్నింగు ఆఫీసరునే లోకులనగలరని లోపలవెళ్లి నిలుచుటకు మిగిలినవారు సన్నద్ధులైరి. అందులో ఆధ్యక్షులకు గల ఆవోళనమును గమనించవగినదై యున్నది. మొదట గోడవివరకు వేయబడిన కుర్చీలు మధ్య రాయబారమువచ్చు కొంచెము ముందుకు జరుగుబడుటచేత అకుర్చీలవహనలో చివరకుర్చీ క్రిందటిదినము నేను కూర్చొనియుండిన స్థలమునకు సమీపమున నుండుటచేతను మిగిలిన కుర్చీలన్ని బల్లలకు దూరముగలచేతనున్న నేను క్రిందటిదినము మాన్చున్న కుర్చీలో నుండి వోట్లు లెక్కించుటకు చూడవలసినదిగా మిగిలినవారు నన్ను కోరిరి. వారందరకు నిలుచుట కంగీకరించిరి. శ్రీ కార్యక్రమపు గారవులు లేనికారణమునను వారి పక్షముననుండుటకై బోయి మిగిలినవారుండగా నేను వచ్చుట ధ్యేయముగాదని తలచి లోపల కేరట కిద్దము లేనప్పటికి నేను సంగీకరించితిని. నాశరీరసిద్ధిని బట్టికూడ దినవంతరి నిలువకై నాకులేదని ఆఫీసరు విధించిన కర్మధర్మము సంగీకరింప నిచ్చలేనివాడనగుటచేత నేను మిగిలిన రెండుదినముల ఓట్లు లెక్కించుటలో కూర్చొనేయుంటిని. మిగిలినవారు మాత్రము గంటలకొలది నిలుచుండి బల్లలమట్టు దిగుదుమనొక్కచోట విశేష కాలము నిలువజాలక మిక్కిలి క్రమపడి తుదకప్పుడప్పుడు కాళ్లునొప్పికలిగి వెనుకకుర్చీలలో కొంచెము కూర్చొని వెంటనే ఓట్లు లెక్కించుటలో లోపములు రాకుండ

చూచుట ముఖ్యమగుటచేత తిరిగి బల్లలమట్టు ఆనులో గొట్టుచు వలె తిరుగుచుండిరి. ఈ ప్రకారము ఓట్లు లెక్కింపబడి 17-11-1926 తేది ఉదయం 10-45 గంటలకు ఓట్ల ఫలితము లను రిటర్నింగు ఆఫీసరు చదువప్రారంభించెను. మొదటి ముగ్గురి వోట్లు చదువునంతవరకు నేనచ్చటనుండి వెంటనే ఆస్థలమును విడచినవిచ్చితిని. ఈరెండుదినములలో రిటర్నింగు ఆఫీసరు తన చర్య అక్రమమని గుర్తించియుండియు తాను గావించిన యగౌరవమునకు పశ్చాత్తాపమును బెంపుట కనకాశముండియు అటుల జరుపకబోవుటవల్ల రిటర్నింగు ఆఫీసరు బుద్ధిపూర్వకముగ మొదటనుంచి సంచరించినటుల స్పష్టమగుచున్నది. నాకు ప్రత్యేకముగ జరిపిన అగౌరవపు చర్యనుగురించి నాన్యాయవాదుల సలహా ప్రకారము చర్య జరుపదలచినాను. ఇట్టి వివరీతచర్య మతి ఏజిల్లా వోట్లు లెక్కించుటలోను జరుగలేదు. ప్రతివోట్ రిటర్నింగు ఆఫీసరులు ఆధ్యక్షులు మొదలగువారిని సంప్రతించి పఖ్యతతో మెలిగియుండ కృష్ణాజిల్లాలో మాత్రము వీరధచర్య జరిగినది.

బెజవాడ పెద్దిభొట్ల వీరయ్య, బి. ఎ. బి. ఎల్ల

ఆంధ్ర సంఘ సంస్కరణసభ ఏలూరు

ఆంధ్రసంఘ సంస్కరణసభ ఈ నెల 28 తేదికి శ్రీ పాండరంగ సినిమా హాలులో 8 గంట 30 లకు, సుప్రసిద్ధ జేత నాయకులను, సంస్కర్తలను, తమిళనాడు పత్రికాధిపతులు నరు డాక్టరు పి. వరదరాజులనాయుడుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగును. తప్పక ఎల్లరు వయచేసి సంఘసంస్కరణమునకు దోడ్పడి ప్రార్థితులు.

ఏలూరు, } డాక్టరు ముల్లూరి రంగయ్య,
20-11-26. } అన్వయసంఘాధ్యక్షుడు.
మాజేటి రామచంద్రరావు,
కార్యదర్శి.

నూజివీడు, తాలూకాబోర్డు మీటింగు
రాబోవు మీటింగు యీ నెల అనగా 1926 నెల 1 వనంబరునెల 30 వ తేది మంగళవారం మధ్యాహ్నం 3 గంట వుయ్యాయలో రహదారిబంగళాలో జరుగగలదు.
హునికొండ. సూరెడ్డి అంజయ్య,
మెంబరు.

మీ కారు ఎంత మంచిస్థితిలో
నున్నదో అంత మంచిస్థితిలో
మీ బాటరీ గలదా?
బాటరీ తొందరను తొలగించుటకు
మీరు వెస్టింగ్ హౌస్ బాటరీతో అమర్చిన
చాలును. ఒకదానిని అమర్చుదు. అందుచే
గలుగు అద్భుతశక్తులను మీరు గ్రహింప
గలరు. అవసరముగా నున్నప్పుడు మీకు
నమ్మికను గలిగించును.
ధర రూ 90 నుండిగలవు
అన్ని గారేజులందును స్టాకుచేసి
ఉంచబడును.
Sole Agents:—
R. PATEL & Co,
Madras.
Sole Agents also for Wolseley Cars

తిరుత్తని

(స్వీయవిలేఖరి)

ధనుర్విద్యా ప్రదర్శనము

నవంబరు 21:-అభినవబ్రహ్మ, కలియుగార్జున విరుదాంకితులగు ప్రొఫెసర్ జి. వి. అప్పారావుగారు నీయూరి కరుదెంచి 14-11-26వ తారీఖురాత్రి ధోరవారిపేట యందలి శ్రీసుందర వివాయక నాటకశాలలో ధనుర్విద్యా ప్రదర్శనము గావించి ప్రేక్షకుల నానందమును గావించిరి. ధనుర్విద్యా వికారదులగు అప్పారావుగారు కోదండమును చేబూని రంగమున దృశ్యమైనప్పు డాకిడే ధనంజయుడా యను నట్లందెను. ఋషులు ప్రసాదించిన మహాధనుర్వేదములోని మహావిద్యల యొక్క శస్త్రముల విచిత్రభయానక ప్రయోగోపసంహారములు మున్నగు కోదండ కళానైపుణ్యములను ప్రొఫెసరుగారు జూపి కలియుగార్జునుడనువిరుదుడు సాగకము గావించిరి. సప్తతాళభంజనము, మిశ్రస్వరము, త్రెమను భేరిమంట, నవోదండిచే తేరకడ్డముగానందునో శ్రుతిపురుగు గొట్టివేయుట, శబ్దమును సరించి మరుగున నుండు వక్త్రము గొట్టివేయుట, మున్నగు పలువిధములగు విషయములపై అప్పారావుగారు చూపిన ధనుర్విద్యా కౌశలమునకు ప్రేక్షకస్థానములనుండి కరతాళధ్వనులును, జయజయ శబ్దములును మిన్నమట్టి భారతీయులశక్తి యొక్కను నిపురుగిప్పిన నిష్ఠావందముగ యున్నదని గీర్తింపగలిగిరి.

నాటక ప్రదర్శనము

శ్రీ అప్పారావుగారు తమ ధనుర్విద్యా ప్రదర్శనముతో బాటు నాటకసమాజమును గూడ నొకదానిని తియ్యగజేసి యుండుటచే 19-11-26వ తారీఖురాత్రి నీయూరిలోని శ్రీసుందరవివాయక నాటకశాలయందు "రేణుకాసంహారము" యనునాటకమును ఆంధ్రభావను జయప్రదముగ బ్రదర్శించి మెప్పుబొందిరి. నాటకము నవీనకాలమున కుపయుక్తముగ రీతిన రచియింపబడి యున్నందునను, పాత్రధారణలందరు తమతమ పాత్రములను యుచితరీతిని పోషించినందునను ప్రదర్శనము చాలా మట్టునకు బాగుగానే యుండెను.

కార్తిక కృత్తిక మహోత్సవము

ఈ యూరియందలి శ్రీమద్రామమూర్తిస్వామివారి కోవెల యందు కార్తిక కృత్తికాదీప మహోత్సవము 19-11-26 వ తారీఖు శుక్రవారమునా డతివైభవముగా జరిగినది. దేశమునందలి నానాభాగములనుండియు యాత్రికులు వేలకొలదిగ వచ్చియుండి నందున నీయూరి కొకవింత కాంతిని గల్గించి మాపరుల కానంద దాయకముగా నుండెను. రైల్వే కంపెనీవారి నూరు ప్రత్యేకముగా రైల్వేసరుకులు విరివిగా గల్గించి యాత్రికులకు బాగుగ ఉభయ మొనర్పిరి.

విజయోత్సవాము

మాచిత్తూరు జిల్లా పక్షమున చెన్నపురి శాసనసభకు చెందిన సభ్యులుగా మొన్నటి ఎన్నికలయందు విజయము గాంచిన శ్రీహన్ సి. ఆర్. సార్థావారికి అయ్యంగారు బి.ఎ, బి.ఆల్. వారిజయమును పురస్కరించుకొని ఈయూరిలోని తిరుపతి మహాంతు దేవస్థానం తాలూకా కచ్చేరిలోని యుద్ధోగీ గులందరు తమకార్యాలయమున సమావేశమై దైవప్రార్థనము ఆరాధనలు గావించి మంగళతారాగ్రామములతో సదస్సులందరకు పంచదార చందన తంబూలుములను విరివిగా బంచిపెట్టి తమ యుత్సవామును పోబుచ్చిరి.

అభినందన సభ

మాచిత్తూరు జిల్లా పక్షమున చెన్నపురి శాసనసభకు గతరెండుమాన్లు జరిగిన ఎన్నికలయందును, మొన్నటి ఎన్నికల యందును ప్రథములుగా విజయము గాంచిన చిత్తూరు జిల్లాభోగ్ద ఆధ్యక్షులగు శ్రీ రావుచూడూర్ బి. మునుస్వామినాయుడు బి.ఎ, బి.ఆల్. వారి గౌరవార్థ మితాలూకా ప్రజలు అభినందనసభ నీ యూరియందు జరిపి విందుభోజనము లమర్చి గౌరవించుటకును ఆనాడు చీలకు దివిగా అన్నప్రదానము తానర్చుటకును ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి.

తాలూకాఫీసు-పంచమ ప్రవేశము

ఈయూరియందు తిరుత్తని తాలూకా కచ్చేరి యనుచేరి ఆ తిరుత్తని దేవస్థానము (మహాంతు) నకు చెందిన గొప్పనగు కార్యాలయభవన మొందుగలదు. తాలూకా గ్రామాదులలోని మణేగారు, కరణముల నద్దలండి ఇరసాల్ కిస్తీపైకపు మల్లెలును, తిపాలామున్నగు కాగితములను గ్రామములోని పెట్టి లేక తోటి యనబడు పంచమ సోదరులు విశేషముగాచెచ్చి తాలూకా ప్రధాన కార్యస్థానమున అధికారులకు యచ్చువాడుక. మొన్నను గ్రామపెట్టి (పంచముడు) యొకడు, మల్లెనెత్తుకవచ్చి తెలియని కారణమున తాలూకాఫీసు ప్రధమద్వారము దాటి తోన యడుగిడెను. అంతలో సమాపమునందుండిన బ్రాహ్మణ ముస్తాగా రొకరు కేకవేయగా తదితర గుమాస్తాలందరు పరుగునవచ్చి ఆపంచమసోదరుని వేరొకజవానుచే మెడబట్టి వెలుపలకు గెంటించి త్రోసివైచి తూరముగాదిట్టి లోపల బ్రవేశించిన ఘండాలు పాదతాడన దోషపరిహారము. సంప్రాతకాది ముత్రకలాపము లొనర్పిరి. వీధిలోని కొందరకు పంచదారను గూడ పంచిపెట్టి ప్రియించెడిరి. నాడు పంచముడుగొని తెచ్చి ముపైకను దీసి ఖజానాయం యందుటకు మాత్రము అంటు విషయమున గడ్డకట్టిన పూర్వచారపరాయణు లింకను నిట్లు బ్రవర్తించుటలో సముభావ మెప్పుడు ప్రజలకు గలుగునని పలువు రివిషయమై విమర్శించుచున్నాడు.

ఆరూఢము

ధర్మస్వాయంబగు ప్రశ్నయను, శేఖ ప్రాయశాలము తో సహా, పంపించిన, బహుంపబడును. 1. మొదలు 5. ప్రశ్నలకు. రూ. 1-0-0 పై ప్రతి ప్రశ్నకును. రూ. 0-4-0 వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

బాలజ్యోతిషాలయము

వంగపట్టు, చోళంగిపురం పోస్టు.

హిందూజన్మరెన్సు (18-10-26)

బొంబాయి జీవభీమాకంపెనీ లిమిటెడ్; స్థాపితము 1908.

అన్నివిధములైనటువంటి జీవభీమాపాలీసీలను ఇచ్చి మొదటితరగతి ఇండికేషన్ కంపెనీ.

ప్రత్యేక లక్షణములు

(1) తక్కువ ప్రీమియము, (2) ఎక్కువ లాభము, (3) ఆలోమేటిక్ నాకోఫర్ ఫీచర్, (4) భారతమైన వరులు, (5) దమగల నిర్వాహకము, (6) తనదని నిరూపించిన తీక్షణమే సామ్యము చెల్లించెదరు.

వివరమును నీచిగునవారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

K. PADMANABHAPAI, B. A.,
Secretary Madras Branch
at Box No. 337 Mount Road Madras.

పల్లెటూరు గంధమండలి

రాజమండ్రి

సంవత్సర చందా 1-0-0 మాత్రము. సంగీత 6 పుస్తకములు ప్రతి రెండువెలలకు ఒక గ్రంథము వెలువడును. ప్రజా సాహస్యమున మత, సాంఘిక, రాజకీయ, ఆర్థికాభ్యాసాది భావప్రచారవేదిని యాశయము.

ఇంతవరకు వెలువడినవి.

1. గాంధీమహాత్ముని నీతిమంజరి.
 2. రాజనీతిసారము.
 3. ప్రాచీనభారత గ్రామపరిపాలన.
 4. రామతీర్థస్వామి జీవితము-బ్రహ్మజ్ఞానోద్భావము.
- చిరునామా:-సంపాదకుడు,
సునిగంటి జగ్గన్నకాశ్రమి, బి. యే. రాజమండ్రి.

చెన్నపురి పందెములు

గింధి

మొదటి ఎక్స్ట్రా మీటింగు
మొదటిదినము, బుధవారము
8-12-1926

ప్రథమ పందెము

మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు

వేలకు మందు వెల సినా 1-కి రు. 0-4-0

ఈ నూనెను తలకురాచిన పేలు ఈపి నశించును. చర్మమునకు వెండ్రుకలకునీ యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు లెక బొంబాయి

చెన్నపురి బజారుధరలు

1926-వ సం॥ నవంబరు 23-వ తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు.

మొదలు బా 1-కి రు 66 8 0 మొదలు 84 0 0 వరకు

వియ్యముబస్తాలు			
గునుగు తెనాలివి	,, 43 గలవి రు	12 8 0	13 0 0
నల్లారివి	,, డిటా	,, 14 0 0	15 0 0
డిల్లి	,, డిటా	,, 15 0 0	16 0 0
బాగులు	రు. 164 బస్తా 1-కి	,, 9 10 0	10 0 0
మచ్చులు	,,	,, 22 0 0	25 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి రు 205	,, 15 0 0	15 8 0
గునుగు	,, డిటా	,, 14 0 0
పెరుగు	,, డిటా	,, 18 8 0
మినుములు	,, డిటా	,, 16 8 0
ఉలనులు	,, రు 195	,, 9 0 0

3. నూనెపప్పులు.

మచ్చులనూనె బా 1-కి	,, 158 0 0	166 0 0
నయ్య నూ 1-కి	,, 14 0 0	25 0 0
కొండాపురంవేరుగునగవత్సబా 1-కి	,, 48 0 0	50 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	,, 46 0 0
వేరుగునూనెగానగబా 1-కి రు 109 ము.కానూనె	102 0 0	
అముదము బా 1-కి	,,	100 0 0

4. చిల్లరపప్పులు.

చూడపసుపు బా 1-కి	,, 72 0 0	73 0 0
వారపసుపు	,,	,, 25 0 0
భరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి	187 0 0	151 0 0
గుంటూరుపాడకట్టు నీలినుండు ములుగు 1-కి	రు 40,45	
కాళవా పిపాడకట్టు	,,	,, 50,58
చిల్లము బా 1-కి	రు 40 0 0	60 0 0
చింతపండు బా 1-కి	,, 81 8 0	83 0 0

5. బియ్యము.

పట్టారకం బా 1-కి	,, 88 0 0	84 0 0
చదరం	,, 81 0 0	83 0 0
రవ్వండు	,, 81 0 0	40 0 0

6. నూలు.

పుట్టారు టేనుగ నెం 20 చిట్టె 1-కి	,, 5 0 0	
నూళయేనుగ నెం 20	,,	6 9 0
నెం 20 తెన్ని సింహం యాటి	,,	6 15 0
నెం 24 ,, లాకి	,,	6 4 0
నెం 60 ,, కారం	,,	9 6 0
నెం 80 జమ్మరు	,,	7 8 0
నెం 40 ,,	,,	9 14 0
నెం 44 ,,	,,	5 1 0
నెం 14 1/2 పొండిచేరి	,,	6 6 0
నెం 12 1/2 న్యూకాంబక్	,,	5 0 0
నెం 14 1/2 ,, న్యూకాంబక్	,,	6 6 0
నెం 10 1/2 శోయంబుట్టూరు	,,	5 8 0
నెం 2 1/2 ,,	,,	5 3 0
నెం 14 1/2 ,,	,,	6 8 0
నెం 12 1/2 చూళ	,,	5 4 0
నెం 1 1/2 ,,	,,	5 2 0

7. దూది.

బోండానెట్టు బాగున 1-కి	రు 300 0 0	
పల్లెడు దూది	,,	145 0 0

8. లోహములు.

వండి 100 కులండికు	,, 60 0 0	61 0 0
అంగారము, కులము 1-కి	,, 21 4 0	21 8 0
పవరము 1-కి	,,	18 9 8
ఇత్తడి బా 1-కి	,, 242 0 0	250 0 0
రాగి డిటా	,, 257 0 0	258 0 0

అమృతాంజనము

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0 ప్రతియింట నుండవలసినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక 249, ప్రేరి రోడ్, ఫోర్టు - బొంబాయి.

గూఢము! గ్యాంగ్స్టే!! మూడికావై ద్యము!!!

నారాయణి

ఇది శుక్లవస్త్రము, స్త్రీల తలలకును, బుతులకును, శిశువలకును వాడవలయును. వాడెంతో జాలకు సరిపడుచున్నట్లు 1-8-0 మానారసింహ లేవ్యాను ఆ లేవ్యాను లన్నిటిని నిర్మాణము చేయుటకు, తు 10 పిట్టలు 1-4-0.

3115

శ్రీరామకృష్ణాయ స్వేద బోషణాలయము,
రాజమండ్రి.

శ్రీ జీవయాత్ర

గంధకర్తి శ్రీమతికవిలిక్ కాంచనపల్లి కనకాంబ-విద్యాన్.
(ఈ గ్రంథము తత్త్వమును బోధించు ఉత్తమ పద్యకావ్యము కథ కానంబరినిబోధి రసనంశుగనుండు. వెల. రూ. 2-8-0.

శీతాశాస్త్రము వెలక

శీతాశామాంజనేయ చిరసంవాద 3150

భాగ్యశ్రీగ్రంథం విభుడి

భూతిలమున జీవయాత్ర బోలుక బొగడక.

జీవయాత్రాంకిత పద్యముక్తాళి. వెల రూ 0-8-0.

జలయువా రీకింది విలాసమునకు వ్రాయవలయును.

పి. టి. జగన్నాథరావు

2/11 ఆలంగా రైల్వేస్టేషన్, తిరునాళ్ళేడ్-కి-ను గాను.

హిందూ మహాయుగము

గ్రంథకర్త:

3151

కీశేశ్ శ్రీమహాత్మా వేంకటాద్వైతారావు ఎం.ఎ. గారు

ఈ విఖ్యాత గ్రంథమును విప్రులు తిరిగి 6 వ కూర్పు అచ్చుత్తింపబడినది. మార్కెట్లో చరిత్రాభిమానియైన ప్రతి యాద్రుండును దీనిని చదివితీరవలయును. ఆంధ్రమున దీనిని ముద్రించిన చరిత్రగ్రంథ మి-కొ-టిలేదు. ఇది పతనీయగ్రంథముగ ముద్రాగించవలయును. ఇందు దేశపలుకులు, సుహృదుల తత్త్వపులు కలవు. ధర్మ కాగితపుటెందు రు1-4-0, అట్టబైందు 1-8-0, క్యాండ్లబైందు 1-8-0 ఎక్కిన పుస్తకము లొక పాటి కొనువారికి కమిషనున్నది.

కామారు, వీరభద్రేశ్వరరావు, బి. ఏ. యల్.టి.,
మేనేజరు, లక్ష్మీనారాయణంపాల, గవర్నరువేల-శాఖాద.

లలితా శ్రమ గ్రంథావళి

ఋగ్వేద సంధ్యాకంధ భాష్యము. ఇందు సంధ్యా విచార తత్త్వం శబ్దవిచారములు ఆచార ఫలములును, శేషవాది నానార్థ పాదామారు, వ్యాఖ్యాన గాయత్రిర్థములును మొదలగునవి సకారణ విధానముతో 25 విషయములన్నవి చూడవచ్చును. ప్రతివారియింటను చూడవలయు సంపాదకముగాన నుండి దుపది E00. శ్రీ యన్. త్రివింబడినది. మంచి సమయము. త్వర చేయుడు. ఆ పుస్తకము మేల్త్ర గ్రంథము రు 1-8-0

బాలామహాసనామస్తోత్రము ఇందు బాలమహాస్తోత్రము

ప్రవరాజివచనము నామామహామహాదేవగలవు. 0-4-0

ముక్త్యాపరప్రకాశ 1-8-0

పాత్రోపదేశములు. పీఠికనుండు వేదాంతార్థము విని

రింపబడియున్నది 0-4-0

ఒకరకముగాని భిక్షురకములగాని మామ పుస్తకములు తీసిన పాటలార్థము కలిపినది. శ్రీనివాస కొనువారిదే.

2946 మెనేజి- కుటుంబయ్య శాస్త్రి,

6-9, సోలయప్ప బయ్యవీధి, మైలాపూరు, మద్రాసు.

ఆంధ్ర బాషానుశాసనము

ఇది రాజమండ్రి కాలేజీ పండితులగు బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది నూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు రచించినది. దీనికి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులైన మ-రా-శ్రీ కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి యమ్. ఏ. గారు ప్రతిపద్యమైన పీఠిక వ్రాసి యున్నారు.

ఇందు ప్రాచీనాచార్యా వీస సాంప్రదాయములు రెండును చక్కగా వివరింపబడినవి. సుమారు 160 మంది పూర్వ కవుల ప్రయోగము లుదాహరింపబడినవి. శైలి విశిష్టత నులభింప. విద్యార్థులు, పండితులు భాషాభిమానులుగూడ జనునవలసినది. ఇట్టి న్యాయము మంత్రమును తెలుగులో లేదు. రెండుభాగములు 14 ప్రకరణములు. 880 పుటలు

రెండు సంపుటములు బొప్పేకాక రు 1-4-0

రెండు కలసి వైందు 1-8-0

ఆంధ్రదేశరూపకము, నాలుకాని ల లక్షణము 0-8-0

కావలసినవా రీట్లు వ్రాయవలెను.

తాడూరి సత్యనారాయణమూర్తిగారు,

3170 ఇన్ని నుపేట, రాజమండ్రి.

లలిత

3149

విజయనగరమున యువజన సంఘపక్షమున వెలువడి యిందు నూపపత్రిక విద్యారణుల శాస్త్రనాదములకు కవులకవి తాళిమునకు పండితుల వివిధవిషయవివరణలకు విద్యార్థులవ్యాపరచనకు ఇది నూతనగ్రంథము. చారిత్రక సాంఘిక సాహితీ ప్రమాణ విశేషంశుతోడను వెలువడుచుండును వింతివంతకథలు విత్తివిత్తిములైన పత్తిములు! విద్యార్థులకు బోటిపరితులు! జహమానములు! ఇట్లు సర్వలక్షణలక్షితం బగు 'లలిత' పండిత, పామర శ్రీ పురుషాది స్వజనసమాదరణీయమై రాగలవిజయ దక్షిణిగాడు వెలువడుచున్నది వ్యాసములను పంపగోరువారు అక్షరబగు 8వ తేదీనాళ్ళు కార్యస్థానమునకు చేరునటులంపవలెను. చూడగలిగితే ఉచితముగ పంపజాలము. జలయువారు, ఆరజాలు బిళ్లలపంపిన బడయగలగు పిమ్మట చందాదారులగు వారి చందానుండి, ఈ ఆరజాలు విసవాయించుకొందును.

చందా సంవత్సరమునకు రూ 8-0-0

ఆరు నెలలకు 1-12-0

రిడిఫర్సి 0-6-0

కార్యదర్శి

శాంతాగృహస్థానము, విజయనగరము.

శతావధాని సంపన్నమంబ

3138

సింగరాచార్యులగారి గ్రంథములు

అమృతము:- ఇందరి పద్యములు నిజముగా నమృతమే ఆ 4

శ్రీహరిశతకము:- భక్తికృష్ణాగీతము వెల ఆ 1

నక్షత్రమాల:- శేషాంబుల పట్టపట్టి, గూడవారి, లక్ష్మీ నృసిం

హస్తామి సోతము. వెల ఆ 1

ప్రత్యేక గ్రంథములు

గీతావళి:- ముద్రాంత్యుత్పత్తి పీఠికలు ఇందు శ్రీ భక్తి పతాంశ్రులను రుద్రగీత, సుతగీత, గోపికాగీత, భ్రమరగీత, ఆపహరణగీత, భిక్షుగీత యును నాలుగితలు గలవు. ముద్రాంత్యుల కవశ్యపనినగుగ్రంథము వెల ఆ 12

శ్రీ భాగవత ప్రథమపద్యము:- ఇందు ద్వైతా ద్వైతి విశిష్టాద్వైతాతరహస్యము లన్నియుం జక్కగా వివరించు గీత. వ్యాఖ్యానముగలను. వెల ఆ 6

సరస్వతికార్యాయము, జగయ్యపేట, కృష్ణాజిల్లా.

గంధర్వమహల్

విజయనగరం

3105

౧. వృత్తాభినయ రక్షణము కొఱుకు ఇదవలెను ఒక పాక కాల నడుపబడుచున్నది.

౨. సంగీత-వాద్యాభినయ వృత్తనాటకాది విధానము సుత్రజక పఠములకును-వీరిత్తిశాస్త్రదర్శనమున జీవించు భోగి నీ నాగవాస యత్ కాళింగ దేవదాసీజాతుల నివృత్తియు తొల గించుటకును, ప్రాథమధకులతో నారంభింపబడినది. సంస్కార పరలు, విద్యాపరాయణులు, జాతీయవాదులు, శకా ప్రద ర్శకులు కూడ ఆచరింపదగినది-గంధర్వపత్రిక.

౩. దేశభ్యుదయమునకు పట్టుగొమ్మ యవలసిన పకన మందిర మొకటి నెలకొల్పబడినది. ఇందు దిన ప. తిక్కలు, వారి పక్ష పత్రికలు పాతకుల యుపయోగార్థము ప్రచురింపబడుచున

౪. పరిశోధకుల కొఱుకు ఉద్భవించుచున్న, జనసామాన్యము కొఱుకు ఆధునిక గ్రంథములును, సంపాదింపబడి ఉపయోగముగొనికీ దేబుచును. జనసామాన్యము కొఱుకైన గ్రంథావళి సంగార గ్రంథాలను పదతిలో నడుపబడును. దీనిని స్త్రీలు, పురుషులు కూడ ఉపయోగించుకొనవలసినట్లు ఏర్పాటు గలవు.

పై కార్యము కొనసాగించుట ఎల్లరు తోడ్పడి పాఠితులు.

1. సరిదే నూర్వకాంతము. 2. సరిదే లక్ష్మీనరపద్య 3. మద్దిల అప్పలరాజులు. 4. మద్దిల విద్యామం. 5. మద్దిల వైదిరాజులు. 6. కోటపాలెపు అప్పల నానమ్మ 7. నాలూర నూరమ్మ. 8. జర్జాపు సన్యాసమ్మ. 9. కంభంబడి నాణీక్యం. 10. మద్దిల చంద్రనాణీక్యం. 11. కూర్మాపు నూరమ్మ. 12. నుగ్గుగారి అప్పారావు.

ఆయుర్వేదకలావిభాగము

విద్యాన్ కె. శేషశాస్త్రిగారు

జగత్ప్రసిద్ధఆయుర్వేదాచార్యులు 3124

సంప్రదమాడపాకము:- జ్వరము, పాంశు, పిత్త, శ్వాతిలవ కలిగిన ఆశక్తిని బాగోట్టి మంచుటయును ఇట్లు ధాతుసంబంధమైన వ్యాధులకును శ్రీవ్యాధులకును వైద్యుల శక్తివర్ధక పోషకములతో బాకప్రసిద్ధి జేచినది 2. శేష శేషాంబులను.

అక్షర:- మ్యానేజర్, ఆయుర్వేదకలా

శృంగేరి బాగు. మైలాపూరు.

లాయరు.

3135

ఇది ఒక మాసపత్రిక. ఇందులో వృత్తిపట్టుము వగయి రా 7 వాయిద్యుల తొలూకు ముఖ్యముయినవిలు, పీఠికలు తివియ్య తీర్పుల యొక్క సంగ్రహము మిగుల చురుకైనవిని దేశ నివాస మాలతో తనగుభాషను ప్రచురించుచున్న ముద్రా ను ఎట్టియు ల్యాండు ఆప్టు, గామఉత్పాదక ఆప్టుల పరిగిని బారికాబడి అన్న ఆయ్యల యొక్క సారము ముఖ్యము ప్రచురిం పబడును. లాలో సంబంధముగల పత్రిక ఆంధ్రదేశములో యిది తప్ప మరెవరుబయి లేదు. చందాధనము సంపన్నమును బొప్పే జితో పహ గు రు-0-0 లు మాత్రము అయింబున్నది. చందాధనము గగ్గూస్తుతో సంపదలెను. రెండు సంపుటము 1926 సం॥ అట్టబగు కలలో ప్రారంభించదలచుచును.

లాయరు ఆఫీసు మేనేజరుగారికి

సాగ్యతీపురము, (విజయవల్లి) మైలాపూరు.